

คู่มือการปฏิบัติเกี่ยวกับ การบังคับคดีแพ่ง

กลุ่มมาตรการบังคับทางปกครองและแพ่ง
สำนักกฎหมาย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำนำ

กฎหมายเป็นระเบียบของสังคมที่รัฐได้บัญญัติขึ้นเพื่อให้บังคับประชาชน โดยกำหนดสิทธิหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนด้วยกัน และระหว่างรัฐกับประชาชน โดยมีสภาพบังคับผ่านกระบวนการวิธีพิจารณาทางศาล ให้มีการลงโทษ มีการชำระหนี้ ชดใช้ค่าเสียหาย หรือให้กระทำการ รงเว้นกระทำการ ให้ส่งมอบทรัพย์สิน หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาจะต้องถูกบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา ซึ่งเรียกว่า “การบังคับคดี” ดังนั้น การบังคับคดีจึงมีความสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและความสงบสุขของสังคม

การบังคับคดี เป็นขั้นตอนของกฎหมายหลังจากที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี โดยปกติในคำพิพากษาของศาลนั้น จะมีการกำหนดให้ฝ่ายที่แพ้คดี ซึ่งเรียกว่า “ลูกหนี้ตามคำพิพากษา” ต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับอีกฝ่ายหนึ่งเสมอ เช่น ให้จำเลยคืนเงินหรือให้ชำระค่าเสียหายแก่โจทก์ ให้จำเลยออกไปจากที่พิพาท หรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ออกไปจากที่พิพาท หรือในคดีอาญา ศาลจะมีคำพิพากษาลงโทษปรับจำเลยหรือมีคำสั่งปรับผู้ประกันจำเลย เป็นต้น

ปัจจุบันการบังคับคดีแบ่งตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่หน่วยงานของรัฐ ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ไม่ว่าจะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา จำเป็นต้องใช้มาตรการในการบังคับคดี ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ต้องใช้มาตรการในการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา เมื่อลูกหนี้รายนั้น ๆ ไม่ยอมชำระหนี้ให้ครบถ้วนถูกต้องตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุดแล้ว โดยจำเป็นต้องดำเนินการประสานงานด้วยหลายหน่วยงาน อาทิ สำนักงานอัยการ กรมบังคับคดี สำนักงานที่ดิน เพื่อสืบทรัพย์และบังคับคดีเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา

ทั้งนี้ ในการบังคับคดีมีกำหนดระยะเวลาในการร้องขอให้บังคับคดี หากล่วงเลยระยะเวลาไม่สามารถทำการบังคับคดีได้จนเป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหายก็ต้องดำเนินการไล่เบี้ยเอากับเจ้าหนี้ที่ผู้เกี่ยวข้องต่อไป ประกอบกับได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต้องจัดทำคู่มือเพื่อชักซ้อมความเข้าใจกับเจ้าหนี้ที่ ผู้ปฏิบัติให้ปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบต่อไป

กลุ่มมาตรการบังคับทางปกครองและแพ่ง
สำนักกฎหมาย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ตุลาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบังคับคดี

๑.๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง

๑

บทที่ ๒ วิธีปฏิบัติในการบังคับคดี

๒.๑ วิธีปฏิบัติในการบังคับคดี

๑๐

๒.๒ แผนผังขั้นตอนการยึดทรัพย์

๑๕

๒.๓ แผนผังขั้นตอนการอายัดเงิน

๑๖

๒.๔ แผนผังขั้นตอนการขายทอดตลาดทรัพย์

๑๗

๒.๕ แผนผังขั้นตอนการขับไล่ - รื้อถอน

๑๘

๒.๖ แผนผังขั้นตอนการบังคับคดีล้มละลาย

๑๙

๒.๗ แผนผังขั้นตอนการตรวจรับรองบัญชีเพื่อจ่ายเงิน

๒๐

๒.๘ แผนผังขั้นตอนการรับเงิน

๒๑

๒.๙ แผนผังขั้นตอนการทำบัญชีแสดงรายรับจ่ายเงิน และบัญชีแบ่งทรัพย์สิน

๒๒

๒.๑๐ แผนผังขั้นตอนการรับเงินคดีล้มละลาย

๒๓

ภาคผนวก

๑. แบบฟอร์มเอกสารในการดำเนินการบังคับคดี

๒. กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๒ พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓

๔.๒ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕

๔.๓ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการบังคับคดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

๔.๔ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการบังคับคดี (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๕ หนังสือเวียนกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๓.๗/ว ๑๐๗ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๔

บทที่ ๑

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง

ในการบังคับคดีแพ่งตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล กรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ กฎหมายบัญญัติให้พนักงานอัยการในฐานะทนายความแผ่นดินและสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งพนักงานอัยการได้รับดำเนินคดีให้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๓ (๔)^๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ กล่าวคือ เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดีหรือมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแล้ว ศาลจะออกคำบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาปฏิบัติตามคำพิพากษา หากไม่ปฏิบัติตามภายในเวลาที่ศาลกำหนด พนักงานอัยการซึ่งว่าต่างหรือแก้ต่างคดีให้แก่หน่วยงานของรัฐ จะขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อดึงเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อนำออกขายทอดตลาดแล้วนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดมาชำระหนี้ให้แก่หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต่อไป ดังนั้น เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว พนักงานอัยการในฐานะทนายความของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นตัวความทราบถึงการที่ศาลได้ออกหมายดึงเจ้าพนักงานบังคับคดี และสำนักงานคดีก็จะส่งสำเนาหมายบังคับคดีพร้อมเอกสารต่าง ๆ เท่าที่จำเป็นแก่การบังคับคดีไปยังสำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการบังคับคดีต่อไป ทั้งนี้ ตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕^๒ โดยต้องร้องขอให้มีการบังคับคดีภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง อย่างไรก็ตามกรณีที่ศาลมีคำพิพากษากำหนดให้ชำระหนี้เป็นงวด เป็นรายเดือน หรือเป็นรายปี หรือกำหนดชำระหนี้ในอัตราใดในอนาคต ให้นับระยะเวลา ๑๐ ปี ตั้งแต่วันที่หนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งอาจบังคับคดีได้

^๑ พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๒๓ สำนักงานอัยการสูงสุด นอกจากมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการและงานวิชาการเพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานอัยการแล้ว ให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง หรือคดีปกครองแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งพนักงานอัยการได้รับดำเนินคดีให้

^๒ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๑๐ เมื่อศาลได้ออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้สำนักงานคดีส่งสำเนาหมายบังคับคดีพร้อมสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล และเอกสารในสำนวนคดีที่จำเป็นแก่การบังคับคดี เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลของลูกหนี้ ให้สำนักงานการบังคับคดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลออกหมายบังคับคดี

ในกรณีที่ยังไม่ถึงที่สุด หากมีการขอทุเลาการบังคับคดีหรือศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งประการใด ให้แจ้งและส่งสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล สำเนาหมายบังคับคดีที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานการบังคับคดี โดยเร็ว

สำหรับกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เป็นตัวความขอให้สำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีได้ด้วย โดยหน่วยงานตัวความต้องส่งสำเนาหมายบังคับคดีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ไปยังสำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้ดำเนินการบังคับคดี เมื่อสำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด มีคำสั่งรับดำเนินการบังคับคดีให้จะแจ้งหน่วยงานตัวความเพื่อยืนยันที่จะให้มีการบังคับคดี และให้ดำเนินการตรวจสอบสถานะและทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลของลูกหนี้ สถานภาพของลูกหนี้และครอบครัวและอื่น ๆ ที่จำเป็นแล้วจัดส่งให้สำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการตรวจสอบสถานะและทรัพย์สินของลูกหนี้และขอเท็จจริงเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี หากพบว่ามีความสามารถบังคับคดีเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่หน่วยงานตัวความได้ จะแจ้งผลการตรวจสอบทรัพย์สินให้หน่วยงานตัวความทราบเพื่อให้ดำเนินการยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี เพื่อดำเนินการบังคับคดีต่อไป

ในการบังคับคดีแพ่งโดยพนักงานอัยการ หรือเจ้าหน้าที่บังคับคดีของสำนักงานการบังคับคดีจะให้ความช่วยเหลือ ปรีกษา หรือแนะนำแก่หน่วยงานตัวความ เพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปโดยรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการได้รับเงินมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา ทั้งนี้ ในการบังคับคดี หากหน่วยงานตัวความมีความประสงค์ให้ดำเนินคดีแพ่งในชั้นศาลอันเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งนั้น สำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด จะดำเนินคดีได้ด้วย

ศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดี หมายถึง ศาลที่พิจารณาชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นต้น โดยมีอำนาจในการกำหนดวิธีการบังคับคดีและทำคำวินิจฉัยชี้ขาดหรือคำสั่งอื่น ๆ เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง^๓

ศาลที่บังคับคดีแทน คือ การบังคับคดีนอกเขตศาลซึ่งเป็นศาลที่พบทรัพย์สินของลูกหนี้ในเขตศาลนั้น ในการนี้ศาลที่มีอำนาจบังคับคดีมีอำนาจตั้งให้ศาลอื่นบังคับคดีแทน หรือเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาดังกล่าว ยื่นคำแถลงต่อศาล หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานให้ศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนทราบ^๔

๓ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๒๗๑ วรรคแรก "ศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีซึ่งมีอำนาจกำหนดวิธีการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๖ และมีอำนาจทำคำวินิจฉัยชี้ขาดหรือทำคำสั่งในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง คือศาลที่ได้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นต้น หรือตามที่กฎหมายบัญญัติ..."

๔ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๒๗๑ วรรคสาม "ในกรณีที่จะต้องบังคับคดีนอกเขตศาล ให้ศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีมีอำนาจตั้งให้ศาลอื่นบังคับคดีแทนได้ หรือเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำแถลงหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานให้ศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนทราบ พร้อมด้วยสำเนาหมายบังคับคดีหรือสำเนาคำสั่งกำหนดวิธีการบังคับคดี ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลดังกล่าวแจ้งให้ศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีทราบโดยไม่ชักช้า และให้ศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือมีคำสั่งอื่นใดเพื่อดำเนินการบังคับคดีต่อไป..."

ระยะเวลาในการบังคับคดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องร้องขอให้มีการบังคับคดีภายในระยะเวลา ๑๐ ปี นับแต่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง กรณีคำพิพากษากำหนดเป็นงวด เป็นรายเดือน เป็นรายปี หรือชำระหนี้ อย่างไรก็ดี ในอนาคต ให้นับระยะเวลา ๑๐ ปี ตั้งแต่วันที่คำพิพากษาอาจบังคับให้ชำระได้^๔

คำบังคับ คือคำสั่งของศาลที่สั่งบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาปฏิบัติตามคำพิพากษา โดยหลักศาลจะ ออกคำบังคับทันทีที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยจะกำหนดวิธีการให้ใช้เงิน หรือส่งมอบ ทรัพย์สิน หรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ ซึ่งจะมีกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขอื่น ๆ ถ้าลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตามคำบังคับก็จะมีกรออกหมายบังคับคดี^๕

หมายบังคับคดี คือคำสั่งของศาลที่ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดีหรือพนักงานอื่นเป็น เจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยวิธีการยึดทรัพย์อายัด ทรัพย์ออกขายทอดตลาดนำเงินชำระหนี้ตามคำพิพากษา

หมายเหตุ กรณีศาลมีคำพิพากษตามสัญญาประนีประนอมยอมความ เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาคิดนัดชำระหนี้ ตามสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสารถขอศาลออกหมายบังคับคดีได้ โดย ไม่จำเป็นต้องออกคำบังคับก่อน

เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายถึงเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมบังคับคดีหรือพนักงานอื่น ผู้มีอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในอันที่จะปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค ๔ แห่งประมวลกฎหมายนี้ เพื่อ คุ้มครองสิทธิของคู่ความในระหว่างพิจารณา หรือบังคับตามคำพิพากษา หรือคำสั่งและให้หมายความรวมถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติการแทน^๖

^๔ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๒๗๔ “ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชำระหนี้ (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดี หรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ได้รับชำระหนี้ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ขอบที่จะร้องขอให้มีการบังคับคดีโดยวิธียึด ทรัพย์สิน อายัดสิทธิเรียกร้อง หรือบังคับคดีโดยวิธีอื่นตามบทบัญญัติแห่งภาคนี้ภายในสิบปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง และถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องใดไว้หรือได้ดำเนินการ บังคับคดีโดยวิธีอื่นไว้บางส่วนแล้วภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้ดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้อง หรือบังคับคดี โดยวิธีอื่นนั้นต่อไปจนแล้วเสร็จได้

ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งกำหนดให้ชำระหนี้เป็นงวด เป็นรายเดือน หรือเป็นรายปี หรือกำหนดให้ชำระหนี้ อย่างไรก็ดี ใน อนาคต ให้นับระยะเวลาสิบปีตามวรรคหนึ่งตั้งแต่วันที่หนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นอาจบังคับให้ชำระได้...”

^๖ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ.๒๕๖๐

มาตรา ๒๗๒ “ถ้าศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างใดซึ่งต้องมีการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาก็ให้ศาลออกคำบังคับ ทันทีที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น และให้ถือว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ทราบคำบังคับแล้วในวันนั้น...”

^๗ มาตรา ๑ (๑๔) แห่งประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง

การบังคับคดี คือวิธีการที่คู่ความผู้ชนะคดี (เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา) จะดำเนินการเอาแก่ผู้แพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) เพื่อให้ได้ผลตามคำพิพากษา เนื่องจากฝ่ายผู้แพ้คดีไม่ยอมปฏิบัติตามคำพิพากษา ซึ่งผู้แพ้คดีได้ทราบคำบังคับแล้ว อีกทั้งระยะเวลาที่ได้กำหนดเพื่อการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ล่วงพ้นไปแล้ว ผู้ชนะคดีมีอำนาจที่จะดำเนินการขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีได้ การบังคับคดีไม่จำเป็นต้องรองจนกว่าคดีจะถึงที่สุด^๔

วิธีการออกหมายบังคับคดี กล่าวคือเมื่อได้มีการส่งคำบังคับให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้เพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ล่วงพ้นแล้วแต่ลูกหนี้ตามคำพิพากษายังขัดขืนไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา เจ้าหน้าที่ต้องประสานพนักงานอัยการเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้พิจารณาและพิพากษาคดีเพื่อขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี ซึ่งศาลจะตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อจัดการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด

หมายเหตุ ในระหว่างที่ศาลยังมีได้กำหนดวิธีการบังคับคดี กรณีมีเหตุจำเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะยื่นคำขอคุ้มครองประโยชน์ของตนไว้ก่อนก็ได้ ตามมาตรา ๒๗๕ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ.๒๕๖๐

การยึดทรัพย์สิน หมายถึง การเอาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ในความดูแลรักษาของเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อดำเนินการตามกฎหมายให้บรรลุผลตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในการบังคับคดี ยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องเป็นผู้นำยึด ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๘ บัญญัติว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีจะยึดหรืออายัดหรือขายเฉพาะบรรดาทรัพย์สินที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาอ้างว่าเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา การยึดทรัพย์สิน เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องสืบให้ทราบว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน ผู้ใดครอบครองทรัพย์สินนั้น ซึ่งหากทรัพย์สินนั้นเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาย่อมนำยึดได้

การอายัดทรัพย์สิน หมายถึง การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งให้บุคคลภายนอกที่มีหรือครอบครองทรัพย์สิน หรือสิทธิของลูกหนี้ หรือที่จะต้องส่งมอบ หรือโอนให้ลูกหนี้ เพื่อชำระหนี้แก่ลูกหนี้ ภายหลังมีคำพิพากษามีให้ทำการโอนทรัพย์สิน หรือส่งมอบทรัพย์สิน หรือชำระหนี้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ให้บุคคลภายนอกมาชำระแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี ตามลักษณะการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดี มี ๒ กรณี

(๑) การอายัดสิทธิเรียกร้องขอให้ชำระเงินจำนวนหนึ่ง หรือเรียกว่าการอายัดเงิน (๒) การขอให้งดหรือห้ามจำหน่าย จ่ายโอน หรือทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือเรียกว่าการอายัดห้ามโอน

หมายเหตุ : เป็นการบังคับกับสิทธิเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยการสั่งให้บุคคลภายนอกมีให้ชำระหนี้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาแต่ให้ชำระแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีแทน

^๔ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๗๓๑/๒๕๕๘ (ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๘) , ฎีกาที่ ๔๖๑๓/๒๕๕๙ (ประชุมใหญ่) ได้วางหลักไว้ว่า ระยะเวลาสิบปีในการร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาจะต้องเริ่มนับแต่วันมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่สุด มิใช่จะต้องเริ่มนับแต่คดีถึงที่สุด

อสังหาริมทรัพย์ หมายความว่า ที่ดินและทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินมีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น และหมายความรวมถึงทรัพย์สินอื่นเกี่ยวกับที่ดินหรือทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้นด้วย

สังหาริมทรัพย์ หมายความว่า ทรัพย์สินอื่นนอกจากอสังหาริมทรัพย์และหมายความรวมถึงสิทธิอันเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นด้วย ซึ่งการยึดสังหาริมทรัพย์ได้แก่ ยึดสิ่งของต่าง ๆ ภายในบ้านของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือการยึดสังหาริมทรัพย์ประเภทที่มีทะเบียน เช่น รถยนต์ ปืน ใบหุ้น ฯลฯ รวมถึงการยึดเฉพาะสิ่งปลูกสร้าง

การกำหนดวันเวลาไปทำการยึดทรัพย์สิน การกำหนดวันเวลาในการนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปทำการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ในทางปฏิบัติโจทก์ต้องดำเนินการลงคืนเจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปทำการยึดทรัพย์สินในวันเวลาราชการ ในช่วงระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก แต่หากไม่แล้วเสร็จและมีความจำเป็นจะดำเนินการต่อก็ได้^๔

การส่งเอกสารต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ในการดำเนินการบังคับคดีเจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งทรัพย์สินที่จะยึดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ ถ้าจะยึดทรัพย์สินที่มีหลักฐานทางทะเบียนเจ้าหน้าที่จะต้องส่งสำเนาเอกสารต่าง ๆ ให้กับเจ้าพนักงานบังคับคดี

การไปติดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าหน้าที่จะต้องไปติดต่อกับเจ้าพนักงานบังคับคดีก่อนว่าได้มีหมายของศาลตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีมายังสำนักงานบังคับคดีหรือยัง เมื่อได้ตรวจค้นพบแล้วว่าศาลได้ออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้ติดต่อเพื่อยื่นคำขอยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หนังสือมอบอำนาจในการเป็นผู้นำยึดทรัพย์สินหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเอกสารแล้ว จะตรวจดูว่าเอกสารครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องก็จะดำเนินการลงรับให้เจ้าหน้าที่ไปติดต่อกับเจ้าพนักงานบังคับคดีแผนกยึดหรืออายัด และให้เจ้าหน้าที่ไปติดต่อชำระค่าธรรมเนียมในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินต่อไป

การนำยึด ในการดำเนินการบังคับคดียึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา จะต้องมีการนำโดยนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปทำการยึดทรัพย์สิน ซึ่งผู้นำยึดจะต้องอยู่ในสถานที่ยึดทรัพย์สินและให้การช่วยเหลือในการให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึด

ผู้นำยึด คือเจ้าหน้าที่ที่ระบุในหนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์สินตามแบบฟอร์มของกรมบังคับคดี ที่ ส.ป.ก. ส่วนกลาง ส.ป.ก.จังหวัด แต่งตั้ง

^๔ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘๑ “เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องดำเนินการบังคับคดีในวันทำการงานปกติในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ถ้ายังไม่แล้วเสร็จประกอบกับมีความจำเป็นและสมควรจะกระทำต่อไปในเวลาหลังพระอาทิตย์ตกก็ได้...”

ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี^{๑๐}

๑. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา คู่ความที่เป็นฝ่ายชนะคดี ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล

๒. ลูกหนี้ตามคำพิพากษา คือ คู่ความที่เป็นฝ่ายแพคดี ซึ่งถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน กรณีนี้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีได้

๓. เจ้าหนี้บริมสิทธิ ผู้มีสิทธิขอให้บังคับ มี ๓ ประเภท คือ

๓.๑ ผู้รับจำนอง ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๐๒

๓.๒ ผู้ทรงบริมสิทธิ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๕๑ คือ ผู้ทรงไว้ซึ่งสิทธิเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ในการที่จะได้รับชำระหนี้อันค้างชำระแก่ตนจากทรัพย์สินนั้นก่อนเจ้าหนี้อื่น

๓.๓ ผู้รับจำนำ บุคคลดังกล่าวไม่ต้องเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก่อนยื่นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดี เพื่อขอรับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้สามัญได้

๔. เจ้าของรวม (ผู้ร้องขอกันส่วน) ถือเป็นผู้มีสิทธิอื่น ๆ ในความหมายของ ป.วิ.พ. มาตรา ๓๒๒, ๓๒๓ ในการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีบุคคลภายนอกเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยในการยึดทรัพย์นั้น ให้ยึดเฉพาะส่วนของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ถ้ามีบุคคลอื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยและไม่ปรากฏว่าส่วนใดเป็นของลูกหนี้ให้ยึดมาทั้งหมด หรือตามสภาพหากไม่ยึดทั้งหมดจะทำให้เสื่อมราคา เพราะแม้แต่ในระหว่างผู้เป็นเจ้าของรวมด้วยกัน หากไม่สามารถตกลงในการแบ่งแยกระหว่างกันเองได้ก็ต้องขายทอดตลาดแล้วรับเป็นเงินแทน เจ้าของรวมจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีชอบที่จะร้องขอเข้ามาในคดีเพื่อขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปล่อยทรัพย์สินในส่วนที่ตนมีกรรมสิทธิ์หรือขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดในส่วนของตน

๕. ผู้ร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ (ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๒๖) ได้แก่

๑. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งไม่จำเป็นต้องรอให้คดีถึงที่สุด

๒. เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากร

๓. กรมแรงงาน

การขอเฉลี่ยทรัพย์เกิดขึ้นได้โดยมีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามากกว่าหนึ่งคดีและเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งได้นำเจ้าพนักงานบังคับคดี ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่นจะยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นเข้าไม่ได้ เพราะกฎหมายห้ามยึดหรืออายัดซ้ำอีก แม้ลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นจะยังมีทรัพย์สินอื่นที่ไม่ได้ถูกยึด ถ้าทรัพย์สินที่มีอยู่ไม่เพียงพอชำระหนี้ตามคำพิพากษาของเจ้าหนี้อื่นแล้ว เจ้าหนี้นั้นมีสิทธิขอเฉลี่ยทรัพย์ได้

๖. เมื่อบุคคลใดกล่าวอ้างว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดไว้หรือตนเป็นเจ้าของรวมหรืออยู่ในฐานะอันจะจดทะเบียนสิทธิได้อยู่ก่อนบุคคลนั้นก็สามารถยื่นคำร้องต่อศาลที่

^{๑๐}พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘๗

ออกหมายบังคับคดีให้ปล่อยทรัพย์สินนั้น โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลก่อนเจ้าพนักงานบังคับคดีจะเอาทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาด

ทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี^{๑๑}

๑. เครื่องนุ่งห่มหลับนอน เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องใช้สอยส่วนตัว รวมแล้วไม่เกินประเภทละ ๒๐,๐๐๐ บาท หรือตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

๒. สัตว์ สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการประกอบอาชีพหรือประกอบวิชาชีพเท่าที่จำเป็น รวมแล้วไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

๓. สัตว์ สิ่งของ เครื่องใช้ และอุปกรณ์จำเป็นที่ต้องใช้ทำหน้าที่ช่วยหรือแทนอวัยวะ

๔. ทรัพย์สินเป็นของส่วนตัวโดยแท้ เช่น หนังสือสำหรับวงศ์ตระกูล จดหมาย หรือสมุดบัญชีต่าง ๆ

๕. ทรัพย์สินที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมาย หรือตามกฎหมายไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่สามารถอายัดได้

๑. เงินเดือน ค่าจ้าง หรือรายได้อื่นที่มีลักษณะจ่ายเพื่อตอบแทนการทำงานเป็นรายเดือน

*อายัดได้แต่ต้องคงเหลือไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท

๒. โบนัส

*อายัดร้อยละ ๕๐

๓. เงินตอบแทนกรณีออกจากงานเงินส่วนที่ไม่ได้อายัดต้องคงเหลือไว้ไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๔. เงินตอบแทนจากการทำงานเป็นชั่วคราว

*อายัดร้อยละ ๓๐

๕. เงินฝากในบัญชีสถาบันการเงิน

๖. เงินปันผลหุ้น

๗. ค่าเช่าทรัพย์สิน

๘. ค่างวดงานตามสัญญาจ้างงาน

เงินหรือสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่อายัดไม่ได้^{๑๒}

๑. เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ ส่วนเงินรายได้เป็นคราวๆ ซึ่งบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพให้มีจำนวนไม่เกินเดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท หรือตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

๒. เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยงานราชการ (ยกเว้นกรณีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ)

๓. เงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยงานราชการจ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยงานราชการ

^{๑๑} พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๐๑

^{๑๒} พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๐๒

๔.เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน ที่นายจ้างจ่ายเป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท หรือตามที่เจ้าพนักงาน บังคับคดีเห็นสมควร

๕.เงินบำเหน็จหรือค่าชดเชยหรือรายได้อื่นเป็นจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดี เห็นสมควร

๖.เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ได้รับเนื่องจากการตายของบุคคลอื่น

๗.เงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)

๘.เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

๙.ค่ารักษาพยาบาลที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับจากประกันสังคม

๑๐.เงินตามสัญญากู้ยืมของลูกหนี้

๑๑.สิทธิเรียกร้องซึ่งยังไม่แน่นอนว่าลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับหรือไม่

การตรวจสอบทรัพย์สิน หมายถึง การสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ว่าจะเป็น สหกรณ์ทรัพย์สินหรือสหกรณ์ทรัพย์สิน เพื่อนำมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา

การไต่สวนลูกหนี้เกี่ยวกับทรัพย์สิน ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเชื่อว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สิน ที่จะต้องถูกบังคับคดีมากกว่าที่ตนทราบ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล ขอให้ศาลทำการไต่สวนและออกหมายเรียกลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลอื่นที่เชื่อว่าอยู่ในฐานะที่จะให้ ถ้อยคำอันเป็นประโยชน์มาในการไต่สวน^{๑๓}

การงดการบังคับคดี^{๑๔}

๑.ศาลมีคำสั่งให้งด เพราะมีการยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่และได้แจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ

๒.เมื่อศาลมีคำสั่งให้งดการบังคับคดี และส่งคำสั่งนั้นให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ

๓.เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้งดการบังคับคดีชั่วคราว

๔.เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดี ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๕๔ (กรณีให้

วางเงิน)

๕.ลูกหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำร้องต่อศาลให้งดการบังคับคดี เพราะได้ยื่นฟ้องเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เป็นคดีเรื่องอื่นในศาลเดียวกันไว้^{๑๕}

^{๑๓} พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๒๗๗ "ในการบังคับคดี ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินที่จะต้อง ถูกบังคับคดีมากกว่าที่ตนทราบ หรือมีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีแต่ไม่ทราบว่าทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่หรือเก็บรักษาไว้ที่ใด หรือ มีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินใดเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือไม่ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำ เป็นคำร้องเพื่อให้ศาลทำการไต่สวนได้..."

^{๑๔} พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘๔

^{๑๕} พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘๐

การถอนการบังคับคดี^{๑๖}

๑.ศาลสั่งให้ถอนการบังคับคดี เนื่องจากลูกหนี้ตามคำพิพากษายื่นอุทธรณ์หรือฎีกา

๒.ศาลสั่งให้ถอนการบังคับคดี เนื่องจากคำพิพากษาได้ถูกกลับ หรือถูกยก หรือหมายบังคับคดีได้ถูก

เพิกถอน

๓.ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่ ตามมาตรา ๑๙๙ เบญจ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๐๗

๔.ศาลมีคำสั่งให้ถอนการบังคับคดี เนื่องจากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดี

ภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรา ๒๙๓

๕.ลูกหนี้ตามคำพิพากษาวางเงินเพื่อเป็นการชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี

๖.เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสละสิทธิการบังคับคดีเป็นหนังสือ

๗.เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาขอถอนการบังคับคดีเป็นหนังสือ

*กรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาประสงค์จะถอนการบังคับคดีต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าหนี้ต้องวางเงินค่าธรรมเนียมถอนการบังคับคดี (ถอนการยึดทรัพย์) ตามตาราง ๕ ท้าย ป.วิ.พ. กล่าวคือ คดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อน ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ในอัตราร้อยละ ๓.๕ ของราคาประเมิน ณ วันที่ยึด หากเป็นการยึดเงินจะคิดค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละ ๑ ของจำนวนเงินที่ยึดหรืออายัด ส่วนคดีที่ฟ้องตั้งแต่วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป หากเป็นการยึดทรัพย์สินซึ่งมิใช่ตัวเงิน เสียค่าธรรมเนียมถอนการยึดในอัตราร้อยละ ๒ ของราคาประเมิน ณ วันที่ยึด สำหรับการยึดเงินอัตราร้อยละ ๑ ส่วนคดีที่ไม่มีการยึดทรัพย์ แต่โจทก์ประสงค์จะถอนการบังคับคดีก็จะมีเฉพาะค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดีเท่านั้น

^{๑๖} พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙๒

บทที่ ๒ วิธีปฏิบัติในการบังคับคดี

กรณีลูกหนี้มาศาล ศาลจะออกคำบังคับทันทีที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ลูกหนี้ฟัง และลูกหนี้ได้ลงลายมือชื่อรับทราบคำพิพากษาแล้ว หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ในคำพิพากษา เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จะต้องประสานกับพนักงานอัยการเพื่อขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอต่อศาลขอออกหมายบังคับคดี

กรณีลูกหนี้ไม่มาศาล เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จะต้องประสานพนักงานอัยการเพื่อขอให้พนักงานอัยการยื่นคำแถลงต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกคำบังคับ เมื่อศาลได้ออกคำบังคับและส่งคำบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดในคำบังคับ ให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ประสานกับพนักงานอัยการเพื่อขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอต่อศาลขอออกหมายบังคับคดี

กรณีคดีที่มีการออกหมายบังคับแล้ว พนักงานอัยการจะส่งหมายบังคับคดีให้ ส.ป.ก. /ส.ป.ก.จังหวัด เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการ ดังนี้

๑.เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของหมายบังคับคดี เช่น ชื่อ-สกุล ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา จำนวนเงินในหมายบังคับคดีว่าถูกต้องตามคำพิพากษาหรือไม่ หากไม่ถูกต้องให้ประสานพนักงานอัยการเพื่อขอแก้ไขหมายบังคับคดีต่อไป

๒.เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการขอคัดสำเนารับรองรายการทะเบียนราษฎรของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อให้ทราบว่าปัจจุบันลูกหนี้ตามคำพิพากษามีภูมิลำเนาอยู่ที่ใด เนื่องจากช่วงระยะเวลาดังแต่ได้ส่งเรื่องไปให้พนักงานอัยการฟ้องคดีจนกว่าจะมีหมายบังคับคดี ลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจเปลี่ยนแปลงภูมิลำเนา เปลี่ยนชื่อ-สกุล หรือลูกหนี้เสียชีวิต

๓.เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์และทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ขั้นตอนการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๓.๗/ว ๑๐๗ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวปฏิบัติในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ดังนี้

๓.๑ ตรวจสอบภูมิลำเนาของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยขอคัดข้อมูลทะเบียนราษฎรในส่วนที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือขอคัดหนังสือจดทะเบียนนิติบุคคลของลูกหนี้ในส่วนที่เป็นนิติบุคคลที่เป็นปัจจุบัน เพื่อพบและแจ้งให้ลูกหนี้ทราบ หากไม่ชำระหนี้จะต้องถูกยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือซึ่งลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย

๓.๒ มีหนังสือสอบถามและขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ประสานกับกรมที่ดินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์ ประเภทอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งอาจนำยึดมาบังคับคดีได้ โดยให้ตรวจสอบตามภูมิลำเนาเดิมที่อยู่อาศัย สถานที่ที่เคยย้ายไปดำรงตำแหน่งและภูมิลำเนาปัจจุบัน

(๒) ตรวจสอบทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เรือ หุ้นส่วนในบริษัท หรือหลักประกันการขอใช้ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ โดยประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่จัดทำทะเบียนควบคุมสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว

(๓) สืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ในสำนักงาน บ้านพักของลูกหนี้ หรือจากครอบครัวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอันอาจมีทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ในครอบครอง

(๔) ขอความร่วมมือจากธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์หรือบัญชีเงินฝากในธนาคารและสถาบันการเงินนั้น ๆ

(๕) สำนักบริการจดทะเบียนธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อตรวจสอบเงินค่าหุ้นหรือเงินลงทุนที่ผู้ถือหุ้นค้างชำระ

(๖) มีหนังสือขอความร่วมมือสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดช่วยในการสืบหาหลักทรัพย์และทรัพย์สิน

ทั้งนี้ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานผลการดำเนินการบังคับคดี และการสืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ ส.ป.ก. ทราบ ทุก ๓ เดือน เพื่อ ส.ป.ก. จะได้ดำเนินการรายงานผลการปฏิบัติตามคำพิพากษาต่อไป

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับชำระหนี้เอาแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว และไม่สามารถดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อบังคับชำระหนี้ได้ครบเต็มจำนวนที่ศาลพิพากษา ในการดำเนินการขออนุมัติจำหน่ายหนี้ที่ไม่สามารถสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจัดส่งหลักฐานการดำเนินการข้างต้นให้ ส.ป.ก. เพื่อจะได้ดำเนินการจัดส่งให้กระทรวงการคลังพิจารณาต่อไป

การดำเนินการเมื่อตรวจสอบพบหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้

กรณีที่พบทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์ เมื่อได้รับแจ้งจากสำนักงานที่ดินว่าลูกหนี้มีที่ดิน/ห้องชุด ให้เจ้าหน้าที่ทำหนังสือถึงสำนักงานที่ดินนั้นอีกครั้ง โดยแนบสำเนาคำพิพากษาไปด้วย เพื่อขอคัดสำเนาโฉนดที่ดิน ราคาประเมินที่ดิน เมื่อได้หลักฐานดังกล่าวแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

การยึดที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ให้จัดเตรียมเอกสารและดำเนินการดังนี้

ยื่นคำขอยึดทรัพย์ ต่อสำนักงานบังคับคดีจังหวัดนั้น พร้อมเอกสารดังนี้

๑. ต้นฉบับโฉนดที่ดิน, สัญญาจำนอง (ถ้ามี)

- ถ้าเป็นสำเนาต้องเป็นสำเนาที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน

๑ เดือน นับถึงวันยึด

๒. สำเนาทะเบียนบ้านของจำเลย, ผู้ถือกรรมสิทธิ์, คู่สมรสของจำเลย, ทายาทของจำเลยผู้ตาย, ซึ่งนายทะเบียนรับรองไม่เกิน ๑ เดือน นับถึงวันยึด

๓. หนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์ตามแบบกรมบังคับคดีพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๔. แผนที่การเดินทางไปที่ตั้งทรัพย์ที่จะยึดพร้อมสำเนา ๑ ชุด

๕. ภาพถ่ายปัจจุบันของทรัพย์สินที่ยึดและแผนผังของทรัพย์สินที่จะยึดโดยระบุขนาดกว้าง-ยาว
๖. วางเงินค่าใช้จ่ายสำนวนละ ๒,๕๐๐ บาท

การยึดห้องชุด ให้จัดเตรียมเอกสารและดำเนินการดังนี้

ยื่นคำขอยึดทรัพย์สิน ต่อสำนักงานบังคับคดีจังหวัดนั้น พร้อมเอกสารดังนี้

๑. ต้นฉบับหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด, สัญญาจำนอง (ถ้ามี)
- ถ้าเป็นสำเนาต้องเป็นสำเนาที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน

๑ เดือน นับถึงวันยึด

๒. สำเนาทะเบียนบ้านของจำเลย, ผู้ถือกรรมสิทธิ์, คู่สมรสของจำเลย, ทายาทของจำเลยผู้ตาย, ซึ่งนายทะเบียนรับรองไม่เกิน ๑ เดือน นับถึงวันยึด

๓. หนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์สินตามแบบกรมบังคับคดีพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๔. แผนที่การเดินทางไปที่ตั้งทรัพย์สินที่จะยึดพร้อมสำเนา ๑ ชุด

๕. ภาพถ่ายปัจจุบันของทรัพย์สินที่ยึดและแผนผังของทรัพย์สินที่จะยึดโดยระบุขนาดกว้าง-ยาว

๖. หนังสือรับรองนิติบุคคลอาคารชุดที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน

๑ เดือน นับถึงวันยึด

๗. วางเงินค่าใช้จ่ายสำนวนละ ๒,๕๐๐ บาท

การยึดสังหาริมทรัพย์ กรณีที่ตรวจพบว่าลูกหนี้มีทรัพย์สินอยู่ในบ้านหรือจากการตรวจสอบกับกรมขนส่งทางบกพบว่าลูกหนี้มีรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เมื่อได้หลักฐานดังกล่าวมาแล้วให้ดำเนินการยื่นคำขอยึดทรัพย์สิน พร้อมแจ้งสถานที่ที่จะไปยึดทรัพย์สิน ต่อสำนักงานบังคับคดีจังหวัดนั้น พร้อมเอกสารดังนี้

๑. หนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์สินตามแบบกรมบังคับคดีพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒. เอกสารประกอบการยึด สำเนาทะเบียนบ้าน หรือแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร หรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกิน ๑ เดือน (หากมีการเปลี่ยนชื่อ-สกุล ให้นำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อ-สกุล ประกอบด้วย)

๓. จัดเตรียมพาหนะในการรับ-ส่ง เจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปทำการยึดทรัพย์สิน หากมีการยึดทรัพย์สินนำยึดทรัพย์สินต้องจัดเตรียมพาหนะ และคนแบกหามเพื่อขนย้ายทรัพย์สินที่ยึดไปเก็บรักษา ณ สถานที่รักษาและจำหน่ายทรัพย์สิน กรมบังคับคดี หรือสถานที่อื่น ๆ แล้วแต่กรณี

๔. การยึดรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือเรือ ให้ส่งคู่มือการจดทะเบียนหรือสำเนาคู่มือการจดทะเบียน ที่เป็นปัจจุบันซึ่งนายทะเบียนรับรองไม่เกิน ๑ เดือน

๕. วางเงินค่าใช้จ่ายสำนวนละ ๑,๕๐๐ บาท

การขับไล่และรื้อถอน

ให้เตรียมเอกสารและดำเนินการดังนี้

๑. หนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์สินตามแบบกรมบังคับคดีพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒. ยื่นคำขอตามแบบ ๗ ขอให้ขับไล่-รื้อถอน

๓.จัดหาหรือเตรียมยานพาหนะ สำหรับรับ-ส่ง เจ้าพนักงานบังคับคดี

๔.เตรียมคนงานในการรื้อถอนและยานพาหนะสำหรับขนย้ายทรัพย์สินที่รื้อถอนหรือรวบรวม

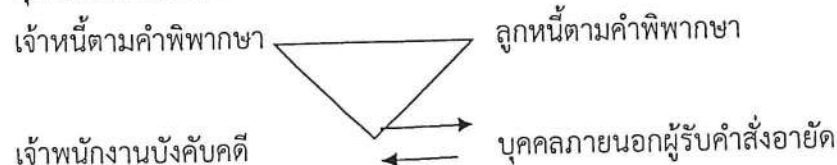
๕.ในกรณียึดทรัพย์สินของจำเลยด้วย ให้ส่งสำเนาทะเบียนบ้านของจำเลยที่นายทะเบียน

รับรองไม่เกิน ๑ เดือน นับถึงวันที่ยึด เพื่อแจ้งการยึดทรัพย์สินให้จำเลยทราบ

๖.วางเงินค่าใช้จ่ายสำนวนละ ๑,๕๐๐ บาท

การอายัดทรัพย์สิน

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการอายัดทรัพย์สิน

ขั้นตอนการดำเนินการอายัด

๑.มีหนังสือ (คำสั่ง) แจ้งไปยังบุคคลภายนอก ไม่ให้ชำระเงินแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ให้ชำระต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีแทนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

๒.มีหนังสือ/หมาย (คำสั่ง) แจ้งการอายัดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ และแจ้งการจำหน่ายสิทธิเรียกร้องตั้งแต่ขณะที่ได้ส่งคำสั่งนั้นให้ (ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑๖ วรรคสอง)

๓.เอกสารประกอบการดำเนินการอายัด ดังนี้

๓.๑ หนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์สินตามแบบกรมบังคับคดีพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาหนังสือ

รับรองนิติบุคคลของเจ้าหนี้

๓.๓ หลักฐานแห่งสิทธิเรียกร้องหรือสำเนาเอกสารที่มีข้อความระบุถึงความเป็นอยู่ของ

เงินนั้น

๓.๔ สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ และ

บุคคลภายนอกผู้รับคำสั่งอายัด (นายทะเบียนรับรองไม่เกิน ๑ เดือน)

๓.๕ สำเนาคำฟ้องและสำเนาทะเบียนบ้านของจำเลยในชั้นฟ้อง

๓.๖ เอกสารอื่นๆ ตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด เช่น ให้เจ้าหนี้ตามคำ

พิพากษาแถลงผลการชำระหนี้ วัน เดือน ปี ที่ได้รับชำระหนี้ภายนอก

กรณียื่นคำขออายัดเงินหรือสิทธิเรียกร้องซึ่งลูกหนี้ตามคำพิพากษามีต่อบุคคลภายนอกให้ยื่นคำขอแถลงรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องที่จะขออายัด จำนวนเงิน ชื่อ ที่อยู่ของบุคคลภายนอกที่จะรับแจ้งการอายัดให้ชัดเจน กรณีอายัดบัญชีเงินฝากจากสถาบันการเงินให้เจ้าหนี้แถลงรายละเอียดว่าต้องการอายัดเงินจากสถาบันการเงินใด พร้อมระบุสาขาที่แน่ชัด ประเภทบัญชี เลขที่บัญชี จำนวนเงิน และหากเป็นการอายัดเงินเป็นคราวๆ ให้ระบุระยะเวลาที่แน่ชัด

ขั้นตอนการบังคับคดีกรณีทรัพย์ที่จะบังคับคดีอยู่นอกเขตอำนาจของศาลที่พิพากษาคดี หรือที่เรียกว่าการบังคับคดีแทน (ศาลที่บังคับคดีแทนคือศาลที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่)

กรณีทรัพย์ที่ยึดอยู่นอกเขตอำนาจศาลตามหมายบังคับคดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องดำเนินการยื่นคำแถลงหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานให้ศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนทราบพร้อมด้วยสำเนาหมายบังคับคดี หรือสำเนาคำสั่งกำหนดวิธีการบังคับคดี โดยดำเนินการดังนี้

๑. ยื่นคำขอยึดทรัพย์ต่างจังหวัดต่อสำนักงานบังคับคดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลตามหมายบังคับคดี พร้อมหนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์ตามแบบกรมบังคับคดีและเอกสารประกอบการมอบอำนาจ

๒. วางเงินทรองค่าใช้จ่ายชั้นบังคับคดี

๓. นำส่งสำเนาทะเบียนบ้านหรือแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร หรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกิน ๑ เดือน (หากมีการเปลี่ยนชื่อ-สกุล ให้นำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อ-สกุล ประกอบด้วย)

๔. ในการขอออกหนังสือบังคับคดีแทน ให้นำส่งสำเนาเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓/น.ส.๓ ก) หนังสือสัญญาจำนอง บันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนอง บันทึกข้อตกลงชั้นเงินจำนองฯ (กรณีสังหาริมทรัพย์) คู่มือการจดทะเบียนหรือสำเนาคู่่มือการจดทะเบียน (กรณีสังหาริมทรัพย์มีทะเบียน) ซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกิน ๑ เดือน หรือเอกสารสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. เมื่อได้รับหนังสือบังคับคดีแทนแล้ว ให้ยื่นคำแถลงต่อศาลที่ทรัพย์อยู่ในเขตเพื่อขออนุญาตบังคับคดี เมื่อศาลอนุญาตแล้วให้ดำเนินการตามขั้นตอนการยึดที่ดิน อาคารชุด สิ่งปลูกสร้าง รถยนต์ แล้วแต่กรณีต่อสำนักงานบังคับคดีที่ทรัพย์นั้นตั้งอยู่ต่อไป

ขั้นตอนการประกาศขายทอดตลาด

๑. จัดทำประกาศขายโดยระบุ รายละเอียดทรัพย์ ราคาประเมิน วัน เวลา สถานที่ขายทอดตลาด พร้อมข้อสังเกต คำเตือน เงื่อนไข

๒. ส่งประกาศขายให้ผู้มีส่วนได้เสียเพื่อแจ้งให้ทราบ

๓. ปิดประกาศขายไว้โดยเปิดเผย

เพื่อให้การขายทอดตลาดเป็นไปด้วยความเที่ยงธรรม บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีมีสิทธิเต็มที่ในการเข้าสู่ราคาเองหรือหาบุคคลอื่นเข้าสู่ราคาเพื่อให้ได้ราคาตามที่ตนต้องการ และเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดแล้ว ห้ามมิให้บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีทั้งหลายหยิบยกเรื่องราคาที่ได้จากการการขายทอดตลาดมีจำนวนต่ำเกินสมควรมาเป็นเหตุขอให้มีการเพิกถอนการขายทอดตลาดนั้นอีก^{๓๗}

^{๓๗} พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๓๑

ขั้นตอนการยึดทรัพย์

ศาล

กรมบังคับคดี : หมายบังคับคดี หรือ คำสั่งศาลตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการ

โจทก์ ขอดังสำนวน วางค่าใช้จ่าย ส่งเอกสารที่จะดำเนินการยึดทรัพย์

ในกรณีมีเหตุขัดข้องทำให้ไม่อาจยึดทรัพย์ของลูกหนี้ได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งห้ามการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์นั้นเป็นการชั่วคราวเท่าที่จำเป็นตามมาตรา ๒๙๖

ทั้งนี้ การบังคับคดีกับทรัพย์สิน ที่มีชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งห้ามจำหน่ายจ่ายโอน มาตรา ๒๙๘

เจ้าพนักงานบังคับคดีพิจารณาคำขอยึดทรัพย์

เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามหมาย ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙๘, ๒๘๔

ยึดอสังหาริมทรัพย์ ยึด ณ ที่ทำการแจ้งการยึดไปยังจำเลย/นายทะเบียน/ผู้มีส่วนได้เสีย มาตรา ๓๐๒

การยึดอสังหาริมทรัพย์ มาตรา ๓๐๓-๓๐๔

การยึดทรัพย์สิน (มาตรา ๓๐๕-๓๑๑)

- การยึดหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (มาตรา ๓๐๕)
- การยึดตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมือ (มาตรา ๓๐๖)
- การยึดหุ้นในห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัด (มาตรา ๓๐๗)
- การยึดสิทธิในสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ที่ได้จดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนไว้แล้ว (มาตรา ๓๐๘)
- การยึดสิทธิเครื่องหมายการค้าที่ยังมิได้จดทะเบียน ลิขสิทธิ์ สิทธิขอรับสิทธิบัตร สิทธิในชื่อทางการค้าหรือยี่ห้อ (มาตรา ๓๐๙)
- การยึดสิทธิการเช่าทรัพย์สินหรือสิทธิที่จะได้ใช้บริการต่างๆ ซึ่งอาจมีราคาและถือเอาได้ (มาตรา ๓๑๐)
- การยึดสิทธิตามใบอนุญาต ประทานบัตร อาชญาบัตร สัมปทาน (มาตรา ๓๑๑)

ขั้นตอนการอายัดเงินในคดีแพ่ง

ตรวจรับหมายบังคับคดีและคำขออายัดเงิน

คำสั่งห้าม

ในกรณีมีเหตุขัดข้องทำให้ไม่อาจยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ได้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งห้ามการจำหน่ายจ่ายทรัพย์สินนั้นเป็นการชั่วคราวได้เท่าที่จำเป็นตาม มาตรา ๒๙๖

ทั้งนี้ การบังคับคดีกับทรัพย์สิน ที่มีชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งห้ามจำหน่ายจ่ายโอน ตามมาตรา ๒๙๘

บุคคลภายนอกปฏิเสธหนี้

โดยสิ้นเชิง
อายัดไม่เป็นผล

แจ้งโจทก์ทราบ

คัดค้านธรรมเนียม
โจทก์ต้องชำระ

เจ้าหน้าที่รายงานศาลและขอให้ศาลเรียกบุคคลภายนอกส่งเงินที่อายัด

ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแก่บุคคลภายนอก เสมือนว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา ตามมาตรา ๓๒๕ ว.๕

ไม่ปฏิเสธ
โดยสิ้นเชิง

มีหนังสือชี้แจงหรือเตือนไป

ไม่ส่งเงิน

กรณีอายัดเงินชำระในคราวเดียว
คดียอหนี้ตามคำพิพากษา

สั่งโจทก์วางเงินค่าใช้จ่าย และดำเนินการ

ออกหมายแจ้งคำสั่งอายัดให้ลูกหนี้ฯ และหนังสือแจ้งอายัดเงินไปยังบุคคลภายนอกให้ส่งเงิน (มาตรา ๓๑๖-๓๑๗)

ผลการอายัดสิทธิเรียกร้อง (มาตรา ๓๑๘-๓๒๐)

บุคคลภายนอกส่งเงินที่อายัด

รับเงินส่งฝ่ายการเงิน
และแจ้งตอบรับเงิน

โจทก์ยื่นขอรับเงิน

ตรวจสอบ
ล้มละลาย

รอพ้น ๑๕ วัน
ตามมาตรา ๓๒๖

ส่งฝ่ายบัญชี

ออกบัตรหนี้โจทก์

แจ้งถอนอายัดไปยัง
บุคคลภายนอกในกรณี
ชำระเป็นคราวๆ

รายงานศาล ถอน
การบังคับคดี

กรณีการคัดค้านบัญชีให้ไปร้องศาล มาตรา ๓๔๒

รอคำสั่ง

กรณีศาลสั่งอายัดเงินนั้นไว้ชั่วคราว
ก่อนพิพากษา เมื่อศาลออกหมาย
บังคับคดีแล้ว การอายัดมีผลต่อเนื่อง

บุคคลภายนอกไม่นำส่งเงินที่อายัด
โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง หรือปฏิเสธ

มีหนังสือแจ้งเตือนไป

แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบและเจ้าหน้าที่อาจขอให้ศาลเรียกบุคคลภายนอกส่งเงินที่อายัด

ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแก่บุคคลภายนอก เสมือนว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา ตามมาตรา ๓๒๑

แจ้งลูกหนี้ตามคำพิพากษา

แสดงรายการ รับ-จ่าย ม.๓๒๗-๓๒๙

กรณีเจ้าหน้าที่หลายคนแจ้งเจ้าหน้าที่และลูกหนี้ตรวจสอบบัญชี

เสนอบัญชีแสดงรายการรับ-จ่าย ให้ศาลทราบ

ขั้นตอนการขายทอดตลาดทรัพย์สิน

สำนวนยึดทรัพย์สิน आयัดสิทธิเรียกร้อง หรือมีการส่งมอบทรัพย์สินตามสิทธิเรียกร้องที่
ถูกอายัดและไม่มีเหตุอันใดที่จะทำให้ต้องงดการบังคับคดีไว้ก่อน (มาตรา ๓๓๑ วรรคแรก)

ตรวจสอบสำนวนพิมพ์ประกาศขายโดยกำหนดวันขายทอดตลาดครั้งแรกไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน
นับแต่วันยึดอายัดหรือส่งมอบทรัพย์สินนั้น และแจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ซึ่งจะ
ทำการขายให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ (มาตรา ๓๓๑ วรรค ๒)

กำหนดวิธีการขายทอดตลาด (มาตรา ๓๓๓)

ทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดเป็นชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด หรือเป็นที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการ
จัดสรรที่ดินให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบอกกล่าวให้นิติบุคคลอาคารชุด หรือนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแจ้งรายการ
หนี้ค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระเพื่อออกใบปลดหนี้ตามกฎหมายอาคารชุดหรือแจ้งรายการหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการ
จัดสรรที่ดินแล้วแต่กรณี ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำบอกกล่าว (มาตรา ๓๓๕)

ดำเนินการขาย

จดขาย

สั่งหาริมทรัพย์
- ไม่มีผู้เข้าสู่ราคา
- เจ้าหนี้ไม่มานำขาย
- ส่งประกาศไม่ชอบ

อสังหาริมทรัพย์
- ไม่มีผู้เข้าสู่ราคา
- ส่งประกาศไม่ชอบ

งดการบังคับคดี

เจ้าหนี้ขอให้งดหรือ
ไม่วางค่าใช้จ่าย

คำสั่งงด
หรือพิจารณาคดีใหม่
หรือทุเลาการบังคับคดี

ถอนการยึด หรือ
ถอนการบังคับคดี

เจ้าหนี้ขอถอนคดี

ลูกหนี้ชำระหนี้ครบตามหมาย
และหนี้ของผู้ร้องเจ็ลยที่ศาลมี
คำสั่งอนุญาตแล้ว ตามมาตรา
๒๗๘ วรรคสาม

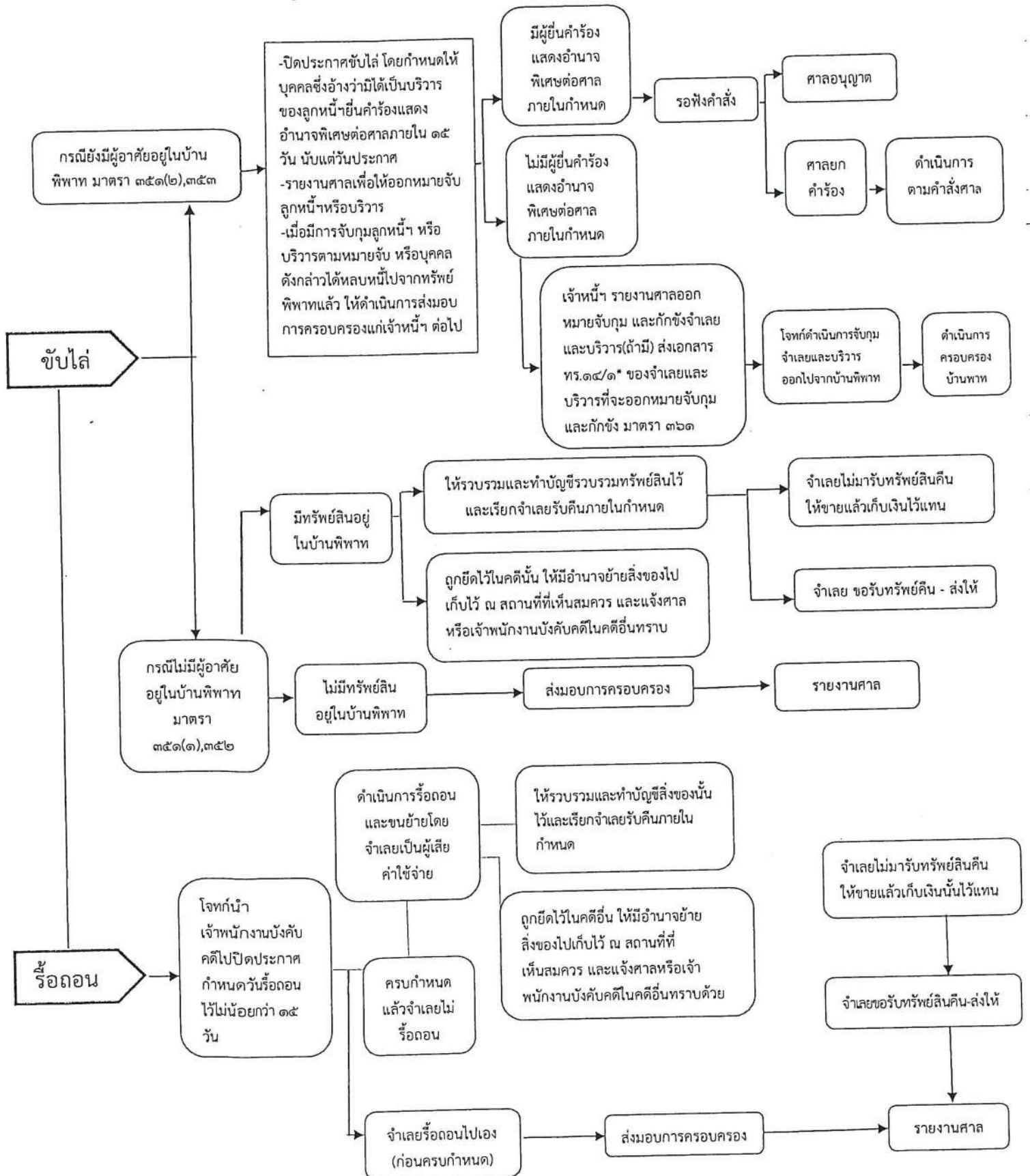
คำพิพากษาถูกกลับ

- แจ้งถอนการยึด
- คืนทรัพย์สินที่ยึด
- เก็บค่าฤชาธรรมเนียม

รายงานศาล

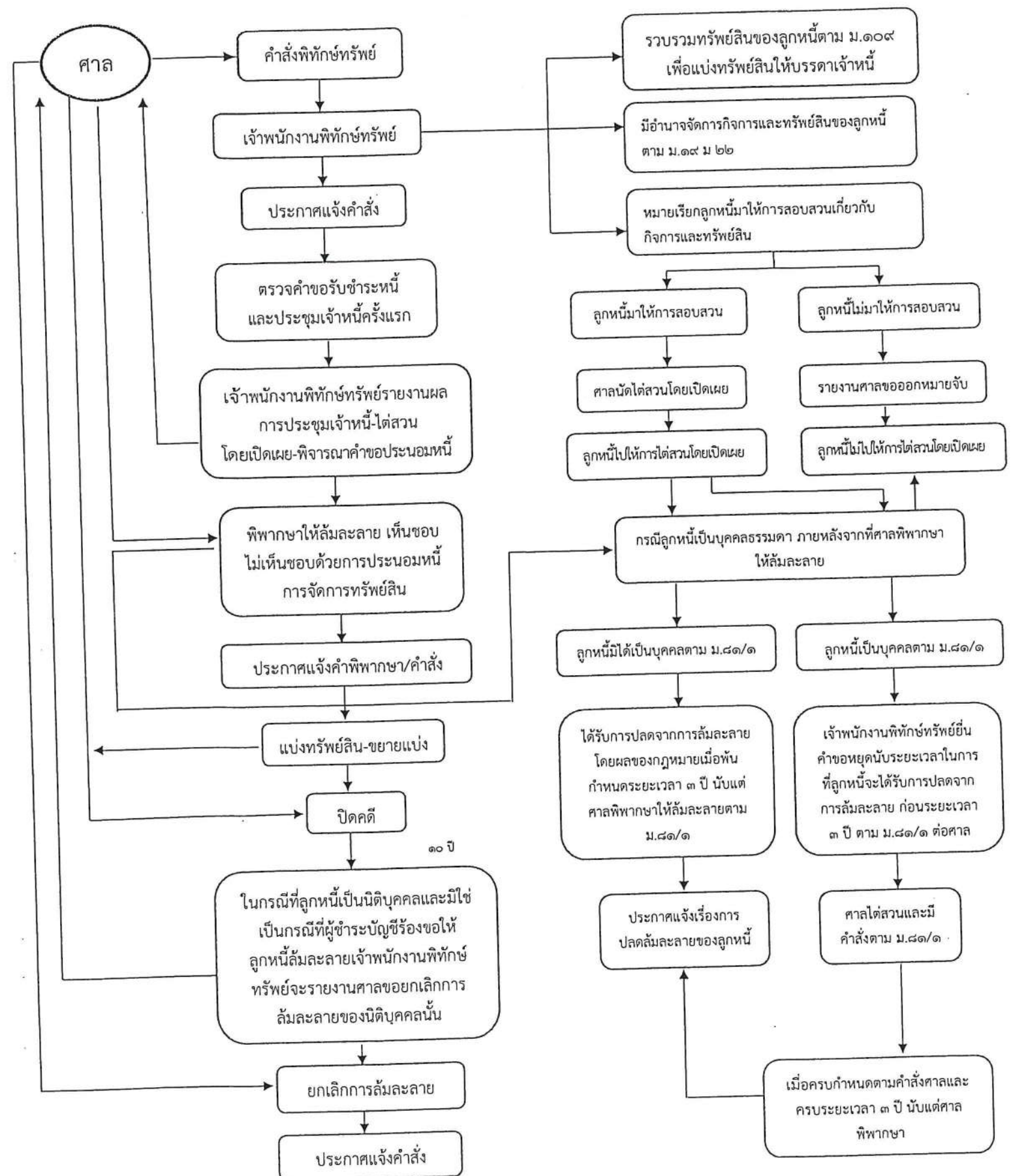
ขั้นตอนการขับไล่ - รื้อถอน

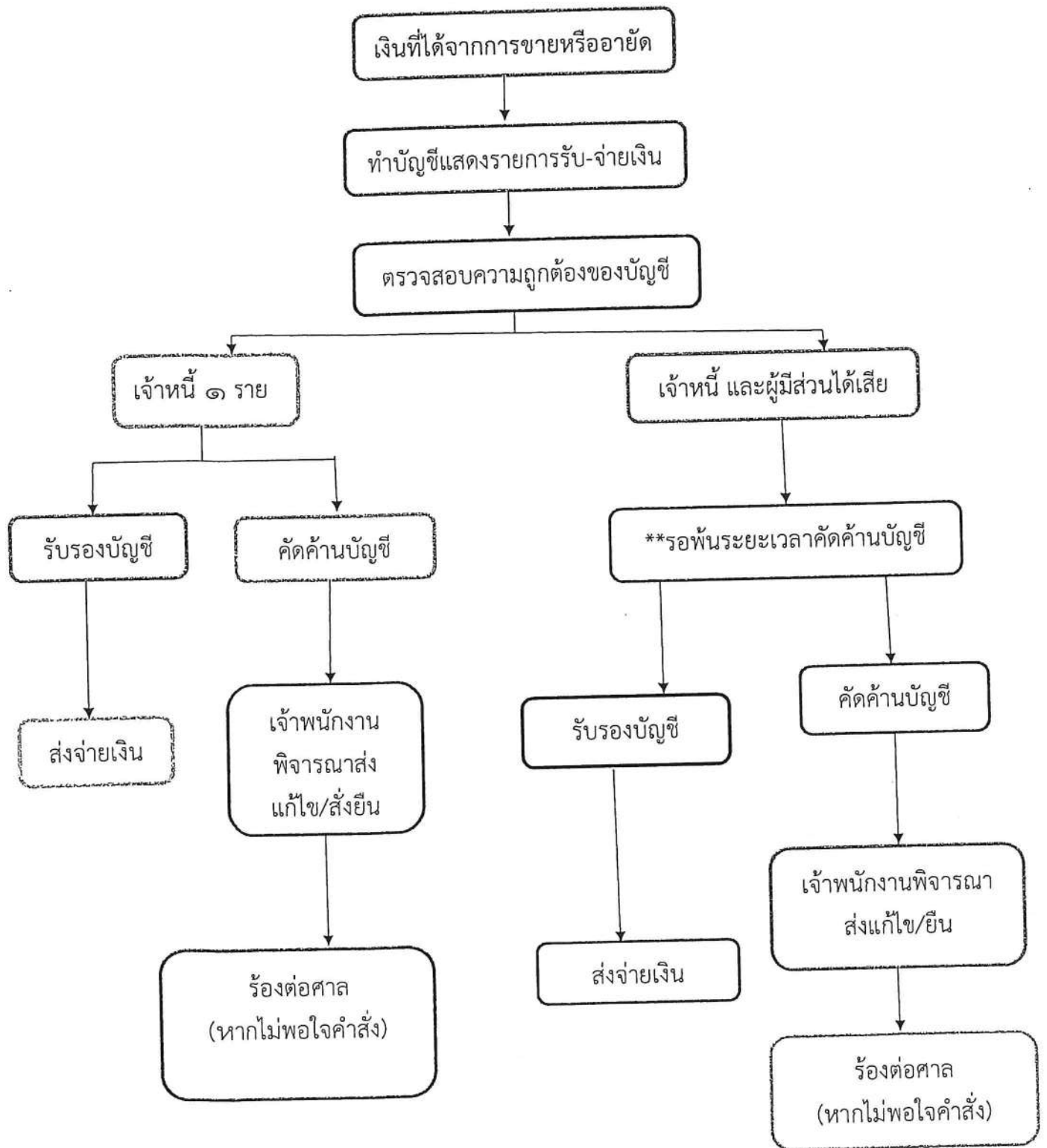
หมายเหตุ : ท.ร.๑๔/๑* คือ แบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร์จากฐานข้อมูลการทะเบียนสำนักงานทะเบียนกลาง กรมปศุกรรม กระทรวงมหาดไทย

ขั้นตอนการบังคับคดีล้มละลาย

ขั้นตอนการตรวจรับรองบัญชีเพื่อจ่ายเงิน คดีแพ่ง

หมายเหตุ **ระยะเวลาการคัดค้านบัญชี ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

ขั้นตอนการขอรับเงิน คดีแพ่ง

**หลักฐาน

บุคคลธรรมดา

- มารับด้วยตนเอง

๑. บัตรประชาชน หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้มีรูปถ่ายกำกับ

- มอบอำนาจ

๑. ใบมอบอำนาจตามแบบกรมบังคับคดี
๒. บัตรประชาชน (ฉบับจริง) ของผู้รับมอบอำนาจ หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้มีรูปถ่ายกำกับ

นิติบุคคล

- มารับด้วยตนเอง

๑. บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ มีรูปถ่ายกำกับของกรรมการผู้มีอำนาจ
๒. หนังสือรับรองนิติบุคคลของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท หรือสำเนาที่นายทะเบียนรับรอง

- มอบอำนาจ

๑. ใบมอบอำนาจตามแบบกรมบังคับคดี
๒. บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรที่ทางราชการออกให้มีรูปถ่ายกำกับ (ฉบับจริง) ของผู้รับมอบอำนาจ
๓. หนังสือรับรองนิติบุคคลของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท หรือสำเนาที่นายทะเบียนรับรอง

ยื่นหนังสือแจ้ง พร้อมคำแถลงขอรับเงิน
ต่อเจ้าหน้าที่

สำนักงานบังคับคดีแพ่ง
กรุงเทพมหานคร ๑-๖

สำนักงานบังคับคดี
จังหวัด/สาขา

ธุรการรับเรื่อง ตรวจสอบรายละเอียด
ตรวจค้นพิกิจการ

**หลักฐาน

กรณีขอโอนเงิน
เข้าบัญชีธนาคาร

-สำเนาสมุดบัญชี
ธนาคาร หน้าที่แสดง
เลขบัญชีเงินฝาก

เจ้าพนักงาน ตรวจสอบหลักฐาน**
และมีคำสั่ง

ขอรับด้วยตนเอง
หรือมอบอำนาจ

ขอโอนเงินเข้าบัญชี
ธนาคาร

เจ้าหน้าที่การเงินจ่ายเงินแก่ผู้มีสิทธิ

หมายเหตุ : *ถ้าผู้มีสิทธิรับเงินถึงแก่กรรม ให้ทายาทหรือขอให้ศาลตั้งเป็นผู้จัดการมรดกก่อน หรือร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งอนุญาตให้รับเงินได้ก่อน
แล้วนำคำสั่งศาลซึ่งผู้อำนวยการประจำศาล หรือผู้แทนรับรองถูกต้องมาแสดงจึงจะรับเงินได้

*ถ้าผู้มีสิทธิรับเงินเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล ให้นำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อตัว หรือชื่อสกุลมาแสดงด้วย และถ้าชื่อตัว หรือชื่อสกุลไม่ตรงตามหมาย
บังคับคดีของศาล จะต้องไปยื่นต่อศาลเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องก่อนจะรับเงินได้

ขั้นตอนการทำบัญชีแสดงรายรับ-จ่ายเงิน
และบัญชีแบ่งทรัพย์สินคดีล้มละลาย

เงินที่รวบรวมได้ของลูกค้าหนี้จำเลย

จัดทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน
ตามมาตรา ๙๕ และ ๙๖(๓)

แจ้งให้มาตรวจรับรองบัญชีและรับเงิน

ตรวจรับรองบัญชี

ขั้นตอนการจ่ายเงิน

คัดค้านบัญชี

ส่งเจ้าพนักงานพิทักษ์
ทรัพย์พิจารณา

ทำบัญชีแบ่งทรัพย์สิน

นัดตรวจบัญชีแบ่งทรัพย์สิน

มีผู้คัดค้านบัญชี

ไม่มีผู้คัดค้านบัญชี

คัดค้าน
บัญชีแบ่ง
ทรัพย์สิน

ส่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
พิจารณา

การพิจารณาของ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

เห็นชอบคำสั่งส่งกอง
ติดตามดำเนินการ

ปรับปรุงบัญชี
แบ่งทรัพย์สิน

ขั้นตอน
การจ่ายเงิน

ไม่เห็นด้วยให้คัดค้านคำสั่ง
ยื่นต่อศาลภายใน ๗ วัน
นับแต่วันที่ได้ฟังคำสั่ง

คัดค้าน
ส่วนแบ่ง
เฉพาะส่วน
ของตนเอง

ส่งเจ้าหนี้ราย
ที่คัดค้านให้
เจ้าพนักงาน
พิทักษ์ทรัพย์
พิจารณา

แจ้งส่วนแบ่ง
ทรัพย์สิน

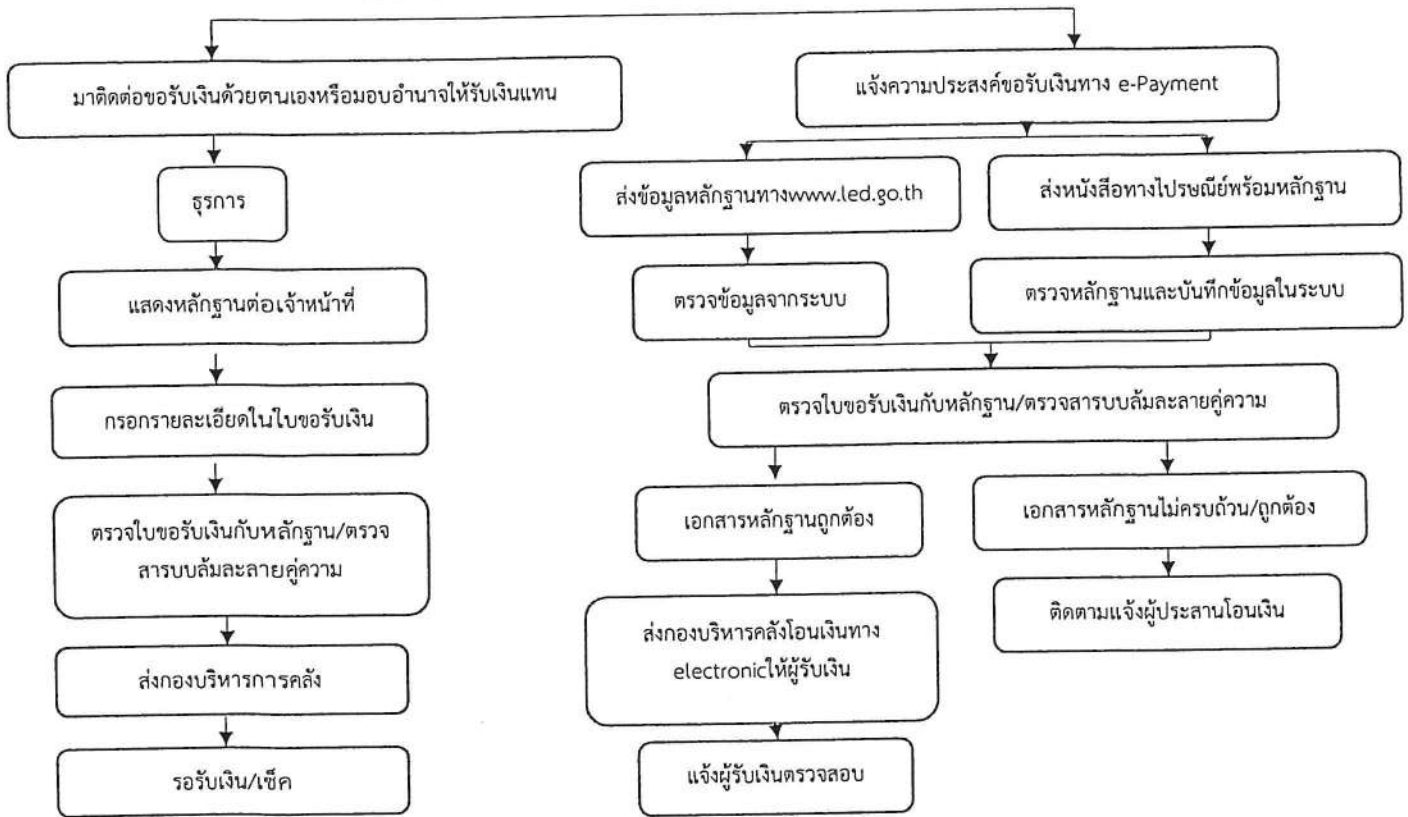
ขั้นตอนการ
จ่ายเงิน

แจ้งส่วนแบ่งให้
เจ้าหนี้รายอื่น

ขั้นตอน
การจ่ายเงิน

ขั้นตอนการรับเงินคดีล้มละลาย

หนังสือแจ้งจากกองติดตามและเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีล้มละลาย

หลักฐานที่จะนำมาแสดง

บุคคลธรรมดา (มาด้วยตนเอง)
 - บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่มีกฎหมายรับรองออกให้มีรูปถ่ายกำกับ พร้อมสำเนารับรองถูกต้อง

นิติบุคคล (มาด้วยตนเอง)
 - หนังสือรับรองนิติบุคคลของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท หรือสำเนาที่นายทะเบียนรับรอง
 - บัตรประจำตัวประชาชนของกรรมการผู้มีอำนาจหรือบัตรอื่นที่มีกฎหมายรับรองออกให้มีรูปถ่ายกำกับ พร้อมสำเนารับรองถูกต้อง
 - ตราของนิติบุคคล(ถ้ามี)

บุคคลธรรมดา (รับมอบอำนาจ)

- ใบมอบอำนาจหรือใบมอบฉันทะให้รับเงินแทนตามแบบกรมบังคับคดี
 - บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับจริง) ของผู้มอบอำนาจหรือบัตรอื่นที่กฎหมายรับรองมีรูปถ่ายและสำเนารับรองถูกต้อง
 - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจพร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

นิติบุคคล (รับมอบอำนาจ)
 - บัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ (ฉบับจริง) หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้มีรูปถ่ายกำกับ (ฉบับจริง)
 - ใบมอบอำนาจตามแบบกรมบังคับคดี
 - หนังสือรับรองนิติบุคคลของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท หรือสำเนาที่นายทะเบียนรับรอง
 - สำเนาบัตรของกรรมการผู้มีอำนาจพร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

หลักฐานที่นำส่งพร้อมหนังสือแจ้งความประสงค์

- สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์
 - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าหน้าที่

หมายเหตุ - ถ้าผู้มีสิทธิได้รับเงินได้ถึงแก่กรรมแล้ว ให้ทายาทร้องขอให้ศาลตั้งเป็นผู้จัดการมรดกพร้อมคำสั่งศาลที่อนุญาตให้เป็นผู้จัดการมรดกมาแสดงด้วย
 - หากมีการเปลี่ยนแปลงชื่อตัวหรือชื่อสกุลให้นำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลไปแสดงด้วย
 - ค่าใช้จ่ายในการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร (หากมี) จะหักจากส่วนได้ของผู้มีสิทธิ

ภาคผนวก

(แบบ ๓๕)

คดีหมายเลขคำที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ศาล.....

คำขอยึดทรัพย์ต่างจังหวัด

.....

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

วันที่.....พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ..... โจทก์
..... จำเลย

ด้วยตามที่ศาล.....ได้มีหมายบังคับคดี ตั้งให้เจ้าพนักงานกรมบังคับคดี
เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี จัดการยึดอายัดทรัพย์สินของ.....
ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีเรื่องนี้นั้น ข้าพเจ้า.....
ผู้ขอแจ้งว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินคือ.....
ราคาประมาณ.....บาท อยู่ที่ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
จึงขอให้กรมบังคับคดีจัดการยึดต่อไป ข้าพเจ้าขอวางเงินค่าใช้จ่าย ซึ่งแล้วแต่กรมบังคับคดีเห็นสมควรและขอ
ให้สัญญาต่อไปว่า เมื่อได้จัดการยึดแล้ว ถ้ากรมบังคับคดีเห็นว่าจำนวนเงินที่วางไว้ยังไม่เป็นการพอเพียงต้อง
เพิ่มอีกเท่าใดแล้ว ข้าพเจ้าจะได้นำมาวางตามกำหนด ถ้าข้าพเจ้าไม่นำเงินมาวางตามกำหนด และไม่แจ้งเหตุขัด
ข้องอย่างใดแล้ว ข้าพเจ้ายอมให้กรมบังคับคดีรายงานศาล ขอถอนการยึดทรัพย์

ลงชื่อ.....ผู้ขอ

( )

ที่ ยธ.....

กอง/สำนักงานบังคับคดีจังหวัด.....

.....
.....

วันที่.....

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ขอสำเนาใบ ร.ว.๙ และสำเนาใบ ร.ว.๒๕ จ.

เรียน เจ้าพนักงานที่ดิน.....

อ้างถึง หนังสือที่.....ลงวันที่.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง เจ้าพนักงานบังคับคดี ได้แจ้งการยึดที่ดินน.ส.๓ / น.ส. ๓ ก.
เลขที่.....เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่.....
มีชื่อ.....เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์
รายจำนอง.....
ไว้ตามหมายบังคับคดีของศาล.....คดีหมายเลขแดงที่.....
ระหว่าง.....โจทก์
.....จำเลย
ความละเอียดแจ้ง แล้วนั้น

เจ้าพนักงานบังคับคดีมีความประสงค์ขอความร่วมมือจากเจ้าพนักงานที่ดินในการจัดส่งสำเนา
ใบ ร.ว.๙ และสำเนาใบ ร.ว.๒๕ จ. ของที่ดิน น.ส.๓/น.ส.๓ ก.ดังกล่าว และขอได้โปรดนำส่งให้กับเจ้าพนักงานบังคับ
คดี ภายใน ๗ วัน นับแต่วันรับหนังสือนี้ เพื่อประกอบในการบังคับคดีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

เจ้าพนักงานบังคับคดี

โปรดติดต่อ.....

โทร.....

โทรสาร.....

ที่ ยธ.....

กอง/สำนักงานบังคับคดีจังหวัด.....

วันที่.....

เรื่อง แจ้งการยึดอสังหาริมทรัพย์

เรียน เจ้าพนักงานที่ดิน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานการยึดทรัพย์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยเจ้าพนักงานบังคับคดี ได้ทำการยึดที่ดิน น.ส.๓ /น.ส. ๓ ก.เลขที่.....
 เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....
 ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
 จังหวัด.....พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่.....
 มีชื่อ.....เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์
 รายจำนอง.....
 ไว้ตามหมายบังคับคดีของศาล.....คดีหมายเลขแดงที่.....
 ระหว่าง.....โจทก์
 .....จำเลย แล้ว

จึงแจ้งการยึดมาเพื่อทราบ ขอให้เจ้าพนักงานที่ดินบันทึกการยึดไว้ในทะเบียน โดยระงับการ
 ทำนิติกรรมจำหน่ายโอน ทั้งนี้ จนกว่าจะแจ้งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น และขอให้เจ้าพนักงานที่ดินแจ้ง
 ราคาประเมินของที่ดิน พร้อมตรวจสอบสถานะที่ดิน หากที่ดิน/ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว มีการโอน หรือ
 ภาระผูกพันประการใด เช่น ขาย ขายฝาก เช่า ภาระจำยอม หรือชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินมิใช่ชื่อตามที่แจ้ง
 ข้างต้น หรือเป็นที่ดินที่มีคำสั่งใดๆ ให้ระงับการโอนหรืออยู่ระหว่างการตรวจสอบตามกฎหมาย ขอให้แจ้ง
 เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ ทั้งนี้ ขอความอนุเคราะห์ให้เจ้าพนักงานที่ดินส่งสำเนา ใบ ร.ว.๙ สำเนา ใบ ร.ว.๒๕ จ.
 ของที่ดินดังกล่าวข้างต้นให้กับเจ้าพนักงานบังคับคดี ภายใน ๗ วัน นับแต่วันได้รับหนังสือนี้ เพื่อประกอบใน
 การบังคับคดีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

เจ้าพนักงานบังคับคดี

โปรดติดต่อ.....

โทร.....

โทรสาร.....

☐ (7)

☐ คำขอยึดทรัพย์สิน

☐ คำขอขับไล่ ☐ รื้อถอน

☐ คำขออื่น ๆ

คดีหมายเลขแดงที่...../25.....

เลขเก็บที่...../25.....

วันตั้งเรื่อง.....

หน้าบัญชี.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน..... พุทธศักราช 25.....

..... โจทก์

ระหว่าง

..... จำเลย

ข้าพเจ้า..... โจทก์/จำเลย

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อาชีพ..... เกิดวันที่.....

เดือน..... พ.ศ..... อายุ..... ปี อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....

ถนน..... ตรอก/ซอย..... ใกล้เคียง..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

(ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าช่อง ☐ ตามที่ต้องการให้ถูกต้องและกรอกข้อความให้ครบถ้วน)

ข้อ 1. ขอนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการ

☐ ยึดทรัพย์สินต่าง ๆ ได้แก่.....

ของจำเลยที่..... ภายในบ้านเลขที่..... แขวง.....

เขต..... กรุงเทพมหานคร ประมาณราคา..... บาท

☐ ยึดรถยนต์/รถจักรยานยนต์ คันหมายเลขทะเบียน..... ของจำเลยที่.....

☐ ยึดหุ้นบริษัท..... ของจำเลยที่.....

☐ ปิดประกาศขับไล่ สถานที่.....

☐ ปิดประกาศรื้อถอน สถานที่.....

☐ ส่งมอบการครอบครอง ณ.....

☐ อื่น ๆ .....

หมายเหตุ

ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง

(.....)

ข้อ 2. ภายหลังจากศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว

- ☐ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้มีการชำระหนี้เป็นเงินจำนวน.....บาท
- ☐ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่เคยชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแต่อย่างใด
- ☐ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับทรัพย์สินที่เข้าซื้อคืนแล้วเมื่อวันที่.....
.....

ข้อ 3. ขอส่งหลักฐานประกอบการบังคับคดี ดังนี้

- ☐ ทะเบียนบ้านที่นายทะเบียนรับรองไม่เกิน 1 เดือนของ.....
.....
- ☐ หนังสือรับรองนิติบุคคลที่นายทะเบียนรับรองไม่เกิน 1 เดือนของ.....
.....
- ☐ เอกสารอื่น ๆ คือ.....
.....
- ☐ แผนที่จะไปสถานที่ยึด/เก็บทรัพย์สิน ☐ ภาพถ่ายทรัพย์สินที่จะยึด
- ☐ สำเนาภาพถ่ายคู่มือการจดทะเบียนรถยนต์/รถจักรยานยนต์ที่นายทะเบียนรับรอง
- ☐ สำเนาภาพถ่ายหนังสือรับรองบริษัทและบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่นายทะเบียนรับรอง
ไม่เกิน 1 เดือน
- ☐ อื่น ๆ.....
.....

ข้อ 4. ผู้ยื่นคำขอขอรับรองต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ดังนี้

- ☐ ข้อความที่แสดงเป็นความจริงทุกประการ หากเกิดความเสียหายหรือผิดพลาด
ประการใด ยินยอมรับผิดชอบเองทั้งสิ้น
- ☐ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มีทรัพย์สินอื่นนอกจากทรัพย์สินที่แถลงขอยึด ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่า
สูงกว่าหนี้ตามหมายบังคับคดี

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ
(.....)

คำร้องฉบับนี้ ข้าพเจ้า.....เป็นผู้เรียง/ผู้เขียน

ลงชื่อ.....ผู้เรียง/ผู้เขียน
(.....)

(แบบ ๓)

คำขอยึดทรัพย์สิน

อากร
แสตมป์

คดีหมายเลขดำที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....

ศาล.....

ระหว่าง

โจทก์

จำเลย

ข้าพเจ้า.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....ใกล้เคียง.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ขอনাเจ้าพนักงานบังคับคดีกรมบังคับคดีไปทำการยึดทรัพย์สินของ.....

ที่บ้านเลขที่.....ใกล้เคียง.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ทรัพย์สินที่ใช้ให้ยึด คือ.....

ประมาณราคา.....บาท เมื่อยึดแล้วขอให้.....

เป็นผู้รักษาทรัพย์สินที่ยึด ค่ารักษา.....ค่าเช่า.....

อนึ่ง ในกรณีขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึด ณ กรมบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายไปได้โดยไม่ต้องมานำ ถ้าเป็นการขายนอกกรมบังคับคดี ข้าพเจ้าจะมานำเจ้าพนักงานบังคับคดีขายตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศขายทอดตลาด หากข้าพเจ้าไม่มานำโดยมิได้แจ้งเหตุขัดข้องหรือในกรณีให้ถอนการยึด ข้าพเจ้ามิได้นำค่าธรรมเนียมยึดแล้วไม่มีการขายมาชำระต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนด ก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการบังคับคดีไว้

(ลงชื่อ).....ผู้นำยึด

( )

(แบบ ๓ ก)

คำขอยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการ

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

วันที่ตั้งเรื่อง.....

ศาล.....

วันที่.....

ระหว่าง { .....โจทก์
.....จำเลย

ข้าพเจ้า.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่บ้าน.....
ตรอก/ซอย.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....
ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์ ณ ที่ทำการของ.....เลขประจำตัวประชาชน.....
☐ ห้องชุดเลขที่.....ชั้นที่.....ชื่ออาคารชุด.....
อาคารเลขที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....กรุงเทพมหานคร
☐ ที่ดิน โฉนดเลขที่.....เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....กรุงเทพมหานคร
พร้อมสิ่งปลูกสร้างประเภท ☐ บ้านพักอาศัย ☐ อาคารพาณิชย์ ☐ ทาวน์เฮ้าส์
☐ อาคารโรงงาน ☐ สำนักงาน ☐ โกดัง ☐ อื่นๆ.....
เลขที่.....ชื่อหมู่บ้าน.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....กรุงเทพมหานคร

ใกล้เคียง/สถานที่สำคัญ.....พร้อมส่งเอกสารดังนี้
☐ โฉนดที่ดิน/หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด ☐ แบบรับรองทะเบียนราษฎร/หนังสือรับรองนิติบุคคล
☐ แผนที่การไปที่ดินพร้อมสำเนา/ภาพถ่ายทรัพย์สินที่ยึด ☐ ราคาประเมินที่ดิน/ห้องชุด
☐ หนังสือสัญญาจำนอง ☐ เอกสารอื่นๆ คือ .....

ข้าพเจ้าขอแถลงเพิ่มเติมดังนี้
๑.ขอรับรองว่าหนี้ตามหมายบังคับคดี ☐ ยังไม่เคยได้รับชำระหนี้
☐ ได้รับชำระหนี้บางส่วนเป็นเงิน.....

๒.ทรัพย์ที่ข้าพเจ้าขอนำยึด ☐ ติดจำนอง.....

☐ ขอยืนยันว่าจำเลยไม่มีทรัพย์สินอื่นใดที่จะบังคับคดี
มาชำระหนี้ให้แก่โจทก์ได้นอกจากทรัพย์ดังกล่าวที่ขอให้ทำการยึด

๓.เอกสารตามที่นำส่งถูกต้องตรงกับทรัพย์ที่ประสงค์ขอนำยึดทุกประการหากมีข้อผิดพลาดหรือทำให้
เสียหายในการบังคับคดีใด ๆ ข้าพเจ้ายอมรับผิดชอบทั้งสิ้น

ในกรณีขายทอดตลาดทรัพย์ที่ยึดนี้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายไปได้โดยไม่ต้องมานำ
และในกรณีขอให้ถอนการยึดหากข้าพเจ้ามิได้นำค่าธรรมเนียมยึดแล้วไม่มีการขายมาชำระต่อเจ้าพนักงาน
บังคับคดีภายในกำหนด ก็ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้

(ลงชื่อ).....ผู้นำยึด

(.....)

(๗)

คำร้อง

อากร
แสตมป์

คดีหมายเลขคำที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....

ความ.....

ระหว่าง { .....โจทก์
.....จำเลย

ข้าพเจ้า.....

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อาชีพ..... เกิดวันที่.....

เดือน..... พ.ศ..... อายุ..... ปี อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....

ถนน..... ตรอก/ซอย..... ใกล้เคียง..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑.....

.....
.....
.....
.....

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอฟังถือว่าทราบแล้ว

.....ผู้ร้อง
( )

○ (7)

- ☐ คำร้องขอถอนการยึดทรัพย์
☐ คำร้องขอถอนการบังคับคดี

คดีหมายเลขแดงที่...../25.....
เลขเก็บที่...../25.....
วันตั้งเรื่อง.....
หน้าบัญชี.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน..... พุทธศักราช 25.....

..... โจทก์

ระหว่าง

..... จำเลย

ข้าพเจ้า..... โจทก์/จำเลย

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อาชีพ..... เกิดวันที่.....
เดือน..... พ.ศ..... อายุ..... ปี อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
ถนน..... ตรอก/ซอย..... ใกล้เคียง..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....
ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

(ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าช่อง ☐ ตามที่ต้องการให้ถูกต้องและกรอกข้อความให้ครบถ้วน)

ข้อ 1. เจ้านี้ตามคำพิพากษามีความประสงค์

☐ ขอถอนการยึดทรัพย์ เนื่องจาก.....

.....
แต่ยังไม่ประสงค์ถอนการบังคับคดี

☐ ขอถอนการยึดทรัพย์ และถอนการบังคับคดี เนื่องจาก.....

☐ คดีไม่มีการยึดทรัพย์แต่ขอถอนการบังคับคดี เนื่องจาก.....

หมายเหตุ

ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง
(.....)

ข้อ 2. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดี

- ☐ คิดค่าธรรมเนียมยึดแล้วไม่มีการขาย และค่าใช้จ่ายชั้นบังคับคดีโดย.....
.....จะเป็นผู้ชำระทั้งหมด
- ☐ คิดค่าธรรมเนียมยึดแล้วไม่มีการขายและค่าใช้จ่ายชั้นบังคับคดี โดยหักจากค่าใช้จ่าย
ที่โจทก์วางไว้ หากไม่พอเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาขอวางชำระเพิ่ม
- ☐ คิดเงินค่าใช้จ่ายหากมีคงเหลือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาขอรับเงินคืน

ข้อ 3. ในการถอนการยึดทรัพย์ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาขอดำเนินการ

- ☐ รับหนังสือถอนการยึดทรัพย์ แจ้งเจ้าพนักงานที่ดินไปดำเนินการส่งเอง
- ☐ รับคืนต้นฉบับโฉนดที่ดินเลขที่.....
พร้อมสัญญาจำนอง
- ☐ รับคืนต้นฉบับหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุดเลขที่.....
พร้อมสัญญาจำนอง
- ☐ รับทรัพย์ที่ยึดซึ่งเก็บไว้สถานที่เก็บรักษาทรัพย์ กรมบังคับคดีคืนโดยมอบให้.....
.....มาดำเนินการ
- ☐ อื่น ๆ.....
.....

ผู้ร้องขอรับรองว่าข้อความที่แถลงเป็นความจริงทุกประการ หากเกิดความเสียหาย หรือผิดพลาด
ประการใดยินยอมรับผิดชอบทั้งสิ้น

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง
(.....)

คำร้องฉบับนี้ ข้าพเจ้า.....เป็นผู้เรียง/ผู้เขียน

ลงชื่อ.....ผู้เรียง/ผู้เขียน
(.....)

○ (7)
คำร้องทั่วไป

คดีหมายเลขแดงที่...../25.....
เลขเก็บที่...../25.....
วันตั้งเรื่อง.....
หน้าบัญชี.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน..... พุทธศักราช 25.....

..... โจทก์

ระหว่าง

..... จำเลย

ข้าพเจ้า..... โจทก์/จำเลย

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อาชีพ..... เกิดวันที่.....
เดือน..... พ.ศ..... อายุ..... ปี อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
ถนน..... ตรอก/ซอย..... ใกล้เคียง..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....
ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

(ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าช่อง ☐ ตามที่ต้องการให้ถูกต้องและกรอกข้อความให้ครบถ้วน)

ข้อ 1. ผู้ร้องมีความประสงค์ดังนี้

- ☐ ส่งทะเบียนบ้านที่รับรองไม่เกิน 1 เดือน ของ.....
- ☐ ส่งหนังสือรับรองนิติบุคคลที่รับรองไม่เกิน 1 เดือน ของ.....
- ☐ ส่งหนังสือรับรองนิติบุคคลอาคารชุด ของ.....
- ☐ ส่งเอกสารอื่น ๆ คือ.....
- ☐ ส่งแผนที่การไปเก็บรักษาทรัพย์สินที่ยึด , แผนที่ตั้งทรัพย์สิน
- ☐ ส่งภาพถ่ายทรัพย์สินที่ยึดคือ.....
- ☐ วางเงินค่าใช้จ่ายเพิ่มจำนวน.....บาท

หมายเหตุ

ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง
(.....)

- ☐ ขอถ่ายเอกสารในจำนวนคือ.....
เพื่อ.....
โดยขอให้ ☐ เจ้าพนักงานรับรองเอกสาร ☐ ไม่ต้องรับรองเอกสาร และยินดี
เสียค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมการรับรองตามระเบียบ
- ☐ ขอรับทรัพย์สินที่ยึดคืนโดย.....เป็นผู้รับทรัพย์สิน
- ☐ ขอรับต้นฉบับโฉนดที่ดิน , หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด , สัญญาจำนองคืน
- ☐ ขอทราบยอดหนี้ตามหมายบังคับคดี
- ☐ ขอวางเงินชำระหนี้ตามหมายบังคับคดีพร้อมค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่าย
- ☐ อื่น ๆ.....
.....

ข้อ 2. ขอแสดงความประสงค์ให้

- ☐ เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการบังคับคดีไว้ มีกำหนด.....เดือน นับแต่วันที่
.....
- ☐ ขยายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป
- ☐ อื่น ๆ.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง
(.....)

คำร้องฉบับนี้ ข้าพเจ้า.....เป็นผู้เรียง/ผู้เขียน

ลงชื่อ.....ผู้เรียง/ผู้เขียน
(.....)

○ (แบบ ๑๕)

เอกสารหมายเลข 2

คดีหมายเลขดำที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ศาล.....

.....

ใบขอรับเงิน

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....

ความเพ่งระหว่าง

{

โจทก์

จำเลย

ข้าพเจ้า.....

ขอทำใบขอรับเงินให้ไว้ต่อ.....กรมบังคับคดี

เพื่อขอรับเงินค่า.....

เป็นจำนวนเงิน.....บาท.....สตางค์ (.....

.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ขอรับเงิน

(.....)

หมายเหตุ ผู้ขอรับเงินอยู่บ้านเลขที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....บัตรประจำตัวเลขที่.....

ตรวจถูกต้องแล้ว

.....

...../...../.....

จ่ายแล้ว

ใบสั่งเลขที่.....

.....

.....

ลงบัญชีแล้ว

เล่ม.....หน้า.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้มอบอำนาจ

ลงชื่อ ..... ผู้รับมอบอำนาจ

ลงชื่อ ..... พยาน

ลงชื่อ ..... พยาน

โปรดระบุข้อความในใบมอบอำนาจให้ผู้รับมอบอำนาจดำเนินการต่อไปนี้

☐ คดีแพ่ง

เป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีแพ่งในคดีนี้จนเสร็จสิ้น รวมทั้งมีอำนาจในการสละสิทธิ ประมูลซื้อทรัพย์ รับหนังสือโอนกรรมสิทธิ์ และรับเอกสารสิทธิ รับเงิน กักเรือและปล่อยเรือ มอบอำนาจช่วง แทนข้าพเจ้าทุกประการ

☐ คดีล้มละลาย

เป็นผู้ดำเนินการกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีนี้จนเสร็จสิ้น รวมทั้งมีอำนาจในการสละสิทธิหรือดำเนินการกระบวนการพิจารณาในทางจำหน่ายสิทธิ ประมูลซื้อทรัพย์ วางเงินค่าใช้จ่ายในคดี รับหนังสือบังคับคดีแทน ยื่นคำร้อง คำแถลงในคดี ถอนคำขอรับชำระหนี้ คัดถ่ายเอกสารในสำนวนคดี ตรวจสอบคดี ยึดทรัพย์ ตรวจสอบรับรองบัญชี ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาวางเงินค่าขายทอดตลาดทรัพย์ ยื่นคำขอรับชำระหนี้ รับหนังสือโอนกรรมสิทธิ์ ตรวจสอบคำขอรับชำระหนี้ และรับเอกสารสิทธิ รับเงิน เข้าร่วมประชุมและออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้ ประนีประนอมยอมความ มอบอำนาจช่วง แทนข้าพเจ้าทุกประการ

☐ ฟ้นฟูกิจการของลูกหนี้

เป็นผู้ดำเนินการกระบวนการพิจารณาคดีฟ้นฟูกิจการของลูกหนี้ ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีนี้จนเสร็จสิ้น รวมทั้งมีอำนาจในการสละสิทธิหรือดำเนินการกระบวนการพิจารณาในทางจำหน่ายสิทธิ เข้าร่วมประชุมและออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้ มอบอำนาจช่วง แทนข้าพเจ้าทุกประการ

คำเตือน : เจ้าหนี้หรือผู้แทนเจ้าหนี้คนใดกล่าวอ้าง หรือขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายหรือการขอประนอมหนี้ หรือในการตกลงเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้โดยไม่เป็นความจริงในส่วนสาระสำคัญเว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาฉ้อฉล มีความผิดต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินสองแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ”

☐ วางทรัพย์

เป็นผู้ดำเนินการวางทรัพย์ ถอนการวางทรัพย์ในคดีนี้จนเสร็จสิ้น รวมทั้งมีอำนาจในการสละสิทธิในการถอนการวางทรัพย์ รับเงินหรือทรัพย์ที่วาง รับเอกสารสิทธิ มอบอำนาจให้ดำเนินการขายทอดตลาดและเก็บเงินไว้แทนทรัพย์ที่วาง มอบอำนาจช่วง แทนข้าพเจ้าทุกประการ

☐ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี

เป็นผู้เข้าร่วมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี

หมายเหตุ การมอบอำนาจช่วง หากประสงค์มอบเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้ระบุให้ชัดเจน

การจัดทำใบมอบอำนาจเพื่อติดต่อราชการกรมบังคับคดี ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. กรอกข้อมูลทั่วไปของผู้มอบอำนาจและรับมอบอำนาจ ให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ และสามารถดำเนินการได้ตามความประสงค์ในการมอบอำนาจ
๒. กรอรายละเอียดเกี่ยวกับคดีที่ประสงค์จะมอบอำนาจให้บุคคลอื่นเข้าดำเนินการแทนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อป้องกันปัญหาการมอบอำนาจผิดคดีและไม่สามารถดำเนินการแทนผู้มอบอำนาจ
๓. ผู้รับมอบอำนาจต้องแสดงหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้ว่าลายมือของผู้มอบอำนาจถูกต้องตรงกับใบมอบอำนาจ
๔. การแก้ไขข้อความในใบมอบอำนาจ ถ้ามีรอยชดลบ ตกเติม แก้ไข หรือขีดฆ่าให้ระบุ ว่าขีดฆ่าหรือตกเติมกี่คำ และผู้มอบอำนาจลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วมือกำกับไว้ทุกแห่ง กรณีกรอกข้อความต่างลายมือ และใช้น้ำหมึกต่างสีกัน ถ้าใช้พิมพ์ติดต้องเป็นเครื่องเดียวกัน โดยผู้มอบอำนาจต้องลงชื่อกำกับทุกครั้ง
๕. การมอบอำนาจหากประสงค์จะมอบอำนาจเป็นการเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องระบุให้ชัดเจน โดยระบุรายละเอียดแต่ละเรื่อง ดังนี้

๕.๑ คดีแพ่ง ให้ระบุ “เป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีแพ่งในคดีนี้จนเสร็จสิ้น รวมทั้งมีอำนาจในการ
 สละสิทธิ การประมูลทรัพย์ รับหนังสือโอนกรรมสิทธิ์ รับเอกสารสิทธิ รับเงิน กักเรือและปล่อยเรือ และ
 สามารถมอบอำนาจช่วงแทนข้าพเจ้าทุกประการ”

๕.๒ คดีล้มละลาย ให้ระบุ “เป็นผู้ดำเนินกระบวนการพิจารณาตัดสินละลาย ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีนี้จนเสร็จสิ้น รวมทั้งมีอำนาจในการสละสิทธิ์หรือดำเนินกระบวนการพิจารณาในทางจำหน่ายสิทธิ ประมูลซื้อทรัพย์ วางเงินค่าไถ่จ่ายในคดี รับหนังสือบังคับคดีแทน ยื่นคำร้อง คำแถลงในคดี ยื่นคำขอรับชำระหนี้ ถอนคำขอรับชำระหนี้ ยึดทรัพย์ ตรวจสอบรับรองบัญชี ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาเงินค่าขายทอดตลาดทรัพย์ รับหนังสือโอนกรรมสิทธิ์ รับเอกสารสิทธิ รับเงิน เข้าร่วมประชุมและออกเสียงในที่ประชุม เจ้าหนี้ ประนีประนอมยอมความ และสามารถมอบอำนาจช่วงแทนข้าพเจ้าทุกประการ”

๕.๓ วางทรัพย์สิน ให้ระบุ “เป็นผู้ดำเนินการวางทรัพย์สิน ดอนการวางทรัพย์สินในคดีนี้จนเสร็จสิ้น รวมทั้งมีอำนาจในการสลัทธิในการดอนการวางทรัพย์สิน รับเงินหรือทรัพย์สินที่วาง รับเอกสารสิทธิ ดำเนินการขายทอดตลาดและเก็บเงินไว้แทนทรัพย์สินที่วาง และสามารถมอบอำนาจช่วงแทนข้าพเจ้าทุกประการ”

๕.๔ คดีพื้นฟูกิจการของลูกหนี้ “เป็นผู้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีพื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีนั้นจนเสร็จสิ้น รวมทั้งมีอำนาจในการสละสิทธิ์ หรือดำเนินการในทางจำหน่ายสิทธิเข้าร่วมประชุมและออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้ และสามารถมอบอำนาจช่วงแทนข้าพเจ้าทุกประการ”

๕.๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทขั้นบังคับคดี ให้ระบุ “เป็นผู้เข้าไกล่เกลี่ยข้อพิพาทขั้นบังคับคดีจนเสร็จสิ้น”

๖. หากประสงค์ให้ผู้รับมอบอำนาจสามารถมอบอำนาจช่วงต่อได้ ให้ระบุว่าสามารถมอบอำนาจช่วงเรื่องใดบ้าง ให้ชัดเจน
๗. หนังสือมอบอำนาจต้องติดอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากร (๓๐ บาทต่อคน)
๘. ต้องมีเอกสารหลักฐานประกอบหนังสือมอบอำนาจ เช่น สำเนาบัตรประชาชนฉบับรับรองของผู้มอบอำนาจ และ ผู้รับมอบอำนาจ หนังสือรับรองนิติบุคคลฉบับเจ้าหน้าที่รับรอง สำเนาบัตรประชาชนฉบับรับรองของผู้มีอำนาจ

(ก. ๔๘)

เอกสารหมายเลข 3

ใบรับเงินที่คู่ความรับไป

คดีหมายเลข.....ที่...../๒๕.....

ศาล.....วันที่.....

เรื่อง.....ถูกหนี้ หรือ ผู้ล้มละลาย

ข้าพเจ้า.....

ได้รับเงิน.....บาท.....สตางค์ (.....)

ค่า.....

ไปจาก.....ถูกต้องแล้ว.....

.....ผู้รับเงิน

(.....)

หมายเหตุ

จ่ายแล้ว

ใบสั่งจ่ายที่...../๒๕.....

.....

...../...../๒๕.....

ลงบัญชีแล้ว

เล่ม.....หน้า.....

...../...../๒๕.....

ตรวจถูกต้องแล้ว

.....

...../...../๒๕.....

(๑๐)

ใบมอบฉันทะ

คดีหมายเลขคำที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....

ความ.....

โจทก์

ระหว่าง

จำเลย

ข้าพเจ้า.....

ขอมอบฉันทะให้.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตรอก/ซอย.....ใกล้เคียง.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ทำการแทน โดยข้าพเจ้าขอรับผิดชอบในการที่ผู้รับมอบฉันทะของข้าพเจ้าได้ทำการไปนั้นทุกประการ ในกิจการดังกล่าวต่อไปนี้

ลงชื่อ .....ผู้มอบฉันทะ

( )

ลงชื่อ .....ผู้รับมอบฉันทะ

( )

ลงชื่อ .....พยาน

( )

ลงชื่อ .....พยาน

( )

(แบบ ๑๘)

ใบมอบฉันทะรับเงิน

คดีหมายเลขแดงที่.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....

ศาล.....

ความแพ่งระหว่าง { ..... โจทก์
..... จำเลย

ข้าพเจ้า.....

ผู้มีส่วนได้ในคดีนี้ ขอมอบฉันทะให้.....

มาเป็นผู้ตรวจสอบรายการและรับเงินจำนวน.....บาท.....สตางค์

จากกรมบังคับคดีแทนข้าพเจ้า

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้มอบฉันทะ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้รับมอบฉันทะ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็นลายมือชื่อของ.....

.....ผู้มอบฉันทะ และของ.....ผู้รับมอบฉันทะ

จริง เพราะได้ลงลายมือชื่อต่อหน้าข้าพเจ้า

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้รับรอง

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้รับรอง

หมายเหตุ :- ผู้รับมอบฉันทะอยู่บ้านเลขที่.....ใกล้เคียง.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

บัตรประจำตัวเลขที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....

○ (๒)

คดีหมายเลขคำที่.....พ.ศ. ๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่.....พ.ศ. ๒๕.....

ศาล.....

อากร
แสตมป์

หนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

วันที่.....พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง {

โจทก์

จำเลย

ตามที่ศาล.....ได้มีหมายบังคับคดีตั้งให้เจ้าพนักงาน

กรมบังคับคดีเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดอายัดทรัพย์สินของ.....

และข้าพเจ้าเป็นผู้นำยึดนั้น โดยหนังสือฉบับนี้ข้าพเจ้าขอมอบอำนาจให้.....

.....อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ซอย.....

ใกล้เคียง.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

โทร. ....เป็นผู้แทนข้าพเจ้าในการยึดทรัพย์สินของ.....

จนเสร็จการ โดยให้มีอำนาจในการยึดทรัพย์ รักษาทรัพย์ที่ยึด รับรู้การขายทอดตลาด ของคการขายถอนการ
ยึดหรือการบังคับคดี รับรองรายการจ่ายเงิน รับเงินวางประกันค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันเกี่ยวกับการ
บังคับคดีนี้ ตลอดจนการตั้งตัวแทนช่วงในการเหล่านี้ด้วย

ลงชื่อ.....ผู้มอบอำนาจ

ลงชื่อ.....ผู้รับมอบอำนาจ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

* หมายเหตุ การมอบอำนาจต่าง ๆ ตามหนังสือมอบอำนาจฉบับนี้ เมื่อไม่ประสงค์จะมอบอำนาจอย่างใดก็ให้
ขีดออกเสีย

ข้าพเจ้า.....ผู้มอบอำนาจอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....

ใกล้เคียง.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....โทร.....

ลงชื่อ.....ผู้มอบอำนาจ

(

)

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐)

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) คำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ซึ่งคำฟ้องหรือคำร้องขอนั้นจำต้องมีคำวินิจฉัยของศาลก่อนที่การบังคับคดีจะได้ดำเนินไปได้โดยครบถ้วน และถูกต้องนั้น ให้เสนอต่อศาลที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗๑”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่มีการบังคับคดีนอกเขตศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี ให้บังคับตามมาตรา ๒๗๑ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) ชัดขึ้นไม่มาศาล เมื่อศาลได้มีคำสั่งตามมาตรา ๑๙ หรือเมื่อมีหมายเรียกลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลอื่นตามมาตรา ๒๗๗”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๐ บรรดาคำฟ้อง หมายเรียกและหมายอื่น ๆ คำสั่ง คำบังคับของศาลในกรณีต้องส่งคำบังคับ ให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่งให้แก่คู่ความหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง แต่ว่า

(๑) หมายเรียกพยาน ให้คู่ความฝ่ายที่อ้างพยานนั้นเป็นผู้ส่งโดยตรง เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น หรือพยานปฏิเสธไม่ยอมรับหมาย ในกรณีเช่นว่านี้ให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่ง

(๒) คำสั่งของศาล รวมทั้งคำสั่งกำหนดวันนั่งพิจารณาหรือสืบพยาน แล้วแต่กรณี หรือคำสั่งให้เลื่อนคดี ถ้าคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นอยู่ในศาลในเวลาที่มีคำสั่งและได้ลงลายมือชื่อรับรู้ไว้ ให้ถือว่าได้ส่งโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำฟ้องนั้น ให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียมในการส่ง ส่วนการนำส่งนั้นโจทก์จะนำส่งหรือไม่ก็ได้ เว้นแต่ศาลจะสั่งให้โจทก์มีหน้าที่จัดการนำส่ง ส่วนหมายเรียก หมายอื่น ๆ คำสั่งของศาลที่ได้ออกตามคำขอของคู่ความฝ่ายใด ถ้าศาลมิได้สั่งให้จัดการนำส่งด้วย ก็ให้คู่ความฝ่ายนั้นเพียงแต่เสียค่าธรรมเนียมในการส่ง ในกรณีอื่น ๆ ให้เป็นหน้าที่ของศาลที่จะจัดการส่งให้แก่คู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๓๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) เมื่อโจทก์ไม่หาประกันมาให้ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๓๒๓ หรือเมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายขาดนัดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙๘ มาตรา ๒๐๐ และมาตรา ๒๐๑”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๑๔๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามมาตรา ๒๗๑”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถึงแม้ศาลจะได้กล่าวไว้โดยทั่วไปว่าให้ใช้คำพิพากษาบังคับแก่บุคคลภายนอกซึ่งมิได้เป็นคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลด้วยก็ดี คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นย่อมไม่ผูกพันบุคคลภายนอก เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๒ (๑) มาตรา ๒๔๕ และมาตรา ๓๖๖ และในข้อต่อไปนี้

(๑) คำพิพากษาเกี่ยวกับฐานะหรือความสามารถของบุคคล หรือคำพิพากษาสั่งให้เลิกนิติบุคคล หรือคำสั่งเรื่องล้มละลายเหล่านี้ บุคคลภายนอกจะยกขึ้นอ้างอิงหรือจะใช้ยันแก่บุคคลภายนอกก็ได้

(๒) คำพิพากษาที่วินิจฉัยถึงกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินใด ๆ เป็นคุณแก่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจใช้ยันแก่บุคคลภายนอกได้ เว้นแต่บุคคลภายนอกนั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมีสิทธิดีกว่า”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๕๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่มีการเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปตามมาตรา ๓๒๗ หรือมาตรา ๓๒๙ (๒) ให้เจ้าหน้าที่ผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปเป็นผู้ชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีเฉพาะทรัพย์สินในส่วนที่ดำเนินการบังคับคดีต่อไป”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๕๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“บทบัญญัติมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปตามมาตรา ๓๒๗ และมาตรา ๓๒๙ (๒) โดยอนุโลม”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๖๙/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่มีการบังคับคดีแก่ผู้ประกันในศาล ค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีในส่วนนั้นให้หักออกจากเงินที่ได้จากการบังคับคดีตามสัญญาประกัน”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๖๙/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดีนอกจากกรณีตามมาตรา ๒๙๒ (๑) และ (๕) ให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้ขอยึดหรืออายัดทรัพย์สินเป็นผู้รับผิดชอบในค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๙๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งแก่จำเลยที่ขาดนัดยื่นคำให้การนั้นให้บังคับตามมาตรา ๒๗๓ มาตรา ๒๘๙ และมาตรา ๓๓๘”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๒๒/๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒๒/๔๓ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินอย่างใดของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีอื่นไว้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ให้ทนายความฝ่ายโจทก์ในคดีแบบกลุ่มมีอำนาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้เฉลี่ยทรัพย์แก่ทนายความฝ่ายโจทก์ โจทก์ และสมาชิกกลุ่มตามมาตรา ๓๒๖ ตามจำนวนที่มีสิทธิได้รับ”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๒๒๒/๔๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนตามมาตรา ๓๒๒ และมาตรา ๓๒๔”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๒๒๒/๔๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) โจทก์ สมาชิกกลุ่ม และเจ้าหนี้อื่นที่มีสิทธิได้รับเฉลี่ยทรัพย์ตามมาตรา ๓๒๖”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๒๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าผู้ถือหุ้นวางเงินต่อศาลชั้นต้นเป็นจำนวนพอชำระหนี้ตามคำพิพากษารวมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมในการฟ้องร้องและการบังคับคดี หรือได้หาประกันมาให้สำหรับเงินจำนวนเช่นว่านั้นจนเป็นที่พอใจของศาล ให้ศาลที่กล่าวมาแล้วงดการบังคับคดีไว้ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙๒ (๑)”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๖๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖๑ จำเลยหรือบุคคลภายนอกซึ่งได้รับหมายยึด หมายอายัด หรือคำสั่งตามมาตรา ๒๕๔ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือจะต้องเสียหายเพราะหมายยึด หมายอายัด หรือคำสั่งดังกล่าว อาจมีคำขอต่อศาลให้ถอนหมาย เพิกถอนคำสั่ง หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่ง หมายยึด หรือหมายอายัด ซึ่งออกตามคำสั่งดังกล่าวได้ แต่ถ้าบุคคลภายนอกเช่นว่านั้นขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึดหรือคัดค้านคำสั่งอายัดให้นำมาตรา ๓๒๓ หรือมาตรา ๓๒๕ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในลักษณะ ๒ การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๓๒๓ ของภาค ๔ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ลักษณะ ๒

การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

หมวด ๑

หลักทั่วไป

ส่วนที่ ๑

ศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี

มาตรา ๒๗๑ ศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีซึ่งมีอำนาจกำหนดวิธีการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๖ และมีอำนาจทำคำวินิจฉัยชี้ขาดหรือทำคำสั่งในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง คือศาลที่ได้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นต้น หรือตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

ถ้าศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาได้ส่งคดีไปยังศาลชั้นต้นแห่งอื่นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่อุทธรณ์หรือฎีกานั้นเพื่อการพิจารณาและพิพากษาใหม่ตามมาตรา ๒๔๓ (๒) และ (๓) ให้ศาลที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่นั้นเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาแล้วแต่กรณี จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่จะต้องบังคับคดีนอกเขตศาล ให้ศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีมีอำนาจตั้งให้ศาลอื่นบังคับคดีแทนได้ หรือเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำแถลงหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานให้ศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนทราบพร้อมด้วยสำเนาหมายบังคับคดีหรือสำเนาคำสั่งกำหนดวิธีการบังคับคดีในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลดังกล่าวแจ้งให้ศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีทราบโดยไม่ชักช้า และให้ศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือมีคำสั่งอื่นใดเพื่อดำเนินการบังคับคดีต่อไป

ถ้าเป็นการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง ให้ศาลที่บังคับคดีแทนส่งทรัพย์สินที่ได้จากการยึดหรืออายัดหรือเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี ไปยังศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีเพื่อดำเนินการไปตามกฎหมาย

ในกรณีที่มีการบังคับคดีนอกเขตศาลโดยบกพร่อง ผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมาย ให้ศาลที่บังคับคดีแทนมีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขกระบวนการวิธีการบังคับคดีทั้งปวงหรือวิธีการบังคับคดีใด ๆ โดยเฉพาะ หรือมีคำสั่งกำหนดวิธีการอย่างใดแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมายนั้น รวมถึงดำเนินกระบวนการพิจารณาอื่นใดที่เกี่ยวข้องได้ เว้นแต่เมื่อการบังคับคดีได้เสร็จสิ้นและแจ้งผลการบังคับคดีไปยังศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีแล้ว ให้เป็นอำนาจของศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีเท่านั้น

ส่วนที่ ๒

คำบังคับ

มาตรา ๒๗๒ ถ้าศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างใดซึ่งต้องมีการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาก็ให้ศาลออกคำบังคับทันทีที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น และให้ถือว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ทราบคำบังคับแล้วในวันนั้น

ในคดีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาขาดนัดยื่นคำให้การหรือขาดนัดพิจารณา และลูกหนี้ตามคำพิพากษาทนทายความ หรือผู้รับมอบฉันทะจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งดังกล่าวให้มาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง มิได้อยู่ในศาลในเวลาที่ออกคำบังคับ ให้บังคับตามมาตรา ๑๙๙ ทวิ หรือมาตรา ๒๐๗ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๗๓ ถ้าในคำบังคับได้กำหนดให้ใช้เงิน หรือให้ส่งทรัพย์สิน หรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใด ๆ ให้ศาลระบุไว้ในคำบังคับนั้นโดยชัดแจ้ง ซึ่งระยะเวลาและเงื่อนไขอื่น ๆ

อันจะต้องใช้เงิน ส่งทรัพย์สิน กระทำการ หรือดเว้นกระทำการใด ๆ นั้น แต่ถ้าเป็นคดีมีโนสาร ศาลไม่จำเป็นต้องใช้เวลาแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเกินกว่าสิบห้าวันในอันที่จะปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

ในคดีที่มีเหตุตามมาตรา ๒๗๒ วรรคสอง ให้ศาลใช้เวลาแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในอันที่จะปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เริ่มนับแต่วันที่ถือว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ทราบคำสั่งแล้ว เว้นแต่ศาลจะได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้งในเวลาที่ออกคำสั่งหรือในภายหลังว่าให้นับแต่วันใดวันหนึ่งตามที่ศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ในระหว่างที่ระยะเวลาตามคำสั่งยังไม่ครบกำหนดหรือการปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขในคำสั่งยังไม่เสร็จสิ้น เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลให้มีคำสั่งกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของตนก็ได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดตามวรรคสี่แล้ว คำสั่งนั้นยังคงมีผลต่อไปเท่าที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล แต่ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีได้ขอบังคับคดีภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งเพื่อให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นอันยกเลิกเมื่อสิ้นระยะเวลาเช่นนั้น

ส่วนที่ ๓ การขอบังคับคดี

มาตรา ๒๗๔ ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชำระหนี้ (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีหรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ได้รับชำระหนี้ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ขอบที่จะร้องขอให้มีการบังคับคดีโดยวิธียึดทรัพย์สิน आयัดสิทธิเรียกร้อง หรือบังคับคดีโดยวิธีอื่นตามบทบัญญัติแห่งภาคนี้ภายในสิบปีนับแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่ง และถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องใดไว้ หรือได้ดำเนินการบังคับคดีโดยวิธีอื่นไว้บางส่วนแล้วภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้ดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้อง หรือบังคับคดีโดยวิธีอื่นนั้นต่อไปจนแล้วเสร็จได้

ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งกำหนดให้ชำระหนี้เป็นงวด เป็นรายเดือน หรือเป็นรายปี หรือกำหนดให้ชำระหนี้ในอนาคต ให้นับระยะเวลาสิบปีตามวรรคหนึ่งตั้งแต่วันที่หนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นอาจบังคับให้ชำระได้

ถ้าสิทธิเรียกร้องตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นการให้ชำระเงิน ส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งบุคคลซึ่งได้รับโอนหรือรับช่วงสิทธิตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น มีอำนาจบังคับคดีตามความในหมวด ๒ การบังคับคดีในกรณีที่เป็นหนี้เงิน หรือหมวด ๓ การบังคับคดีในกรณีที่ให้ส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งแล้วแต่กรณี โดยการร้องขอต่อศาลเพื่อเข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต่อไป

มาตรา ๒๗๕ ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะขอให้มีการบังคับคดี ให้ยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาล ให้บังคับคดีโดยระบุให้ชัดเจนซึ่ง

(๑) หนี้ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษายังมิได้ปฏิบัติตามคำบังคับ

(๒) วิธีการที่ขอให้ศาลบังคับคดีนั้น

ในระหว่างที่ศาลยังมิได้กำหนดวิธีการบังคับคดีตามที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีคำขอตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีเหตุจำเป็น เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลให้มีคำสั่งกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของตนไว้ก่อนก็ได้ และถ้าศาลเห็นสมควร จะมีคำสั่งอนุญาตโดยไม่ต้องไต่สวนก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอโดยพลันให้ศาลยกเลิกคำสั่งอนุญาตดังกล่าวได้ คำขอเช่นว่านี้อาจทำเป็นคำขอฝ่ายเดียวโดยได้รับอนุญาตจากศาล และถ้าศาลเห็นสมควร จะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งอนุญาตนั้นโดยไม่ต้องไต่สวนก็ได้ คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งคุ้มครองประโยชน์ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาตรวรรคสองแล้ว คำสั่งนั้นยังคงมีผลต่อไปเท่าที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

ส่วนที่ ๔

การพิจารณาคำขอบังคับคดี

มาตรา ๒๗๖ เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาขอให้บังคับคดี ถ้าศาลเห็นว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ทราบหรือถือว่าได้ทราบคำบังคับแล้ว ทั้งระยะเวลาที่กำหนดไว้เพื่อให้ปฏิบัติตามคำบังคับนั้นได้ล่วงพ้นไปแล้ว และคำขอได้ระบุข้อความไว้ครบถ้วน ให้ศาลกำหนดวิธีการบังคับคดีตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้และตามมาตรา ๒๑๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าการบังคับคดีต้องทำโดยทางเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีและแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบเพื่อดำเนินการต่อไปตามที่กำหนดไว้ในหมายนั้น

(๒) ถ้าการบังคับคดีอาจทำได้โดยไม่ต้องตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้ศาลมีคำสั่งกำหนดวิธีการตามที่เห็นสมควรเท่าที่สภาพแห่งการบังคับคดีจะเปิดช่องให้กระทำได้

(๓) ถ้าเป็นการขอให้ศาลสั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการนั้น

ในคดีโมโนสแร่ ก่อนออกหมายบังคับคดี หากศาลเห็นเป็นการสมควร ศาลจะออกหมายเรียก ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลอื่นมาสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษาเพื่อพิจารณาว่าสมควร จะออกหมายบังคับคดีหรือไม่ก็ได้

ในกรณีที่ผู้ขอบังคับคดีขอให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการบังคับคดี หากมีเหตุสงสัยว่า ไม่สมควรบังคับคดีแก่ทรัพย์สินใดหรือมีเหตุสมควรอย่างอื่นเพื่อคุ้มครองบุคคลภายนอกที่อาจได้รับความเสียหายจากการดำเนินการดังกล่าว ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ขอ บังคับคดีวางเงินหรือหาประกันต่อศาลตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรเพื่อเป็นประกัน การชำระค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายอันจะพึงเกิดขึ้นเนื่องจากการดำเนินการบังคับคดีดังกล่าว ถ้าผู้ขอบังคับคดีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งยกคำขอให้ดำเนินการบังคับคดีนั้นเสีย ส่วนเงินหรือหลักประกันที่วางไว้ต่อศาลดังกล่าว เมื่อศาลเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องวางไว้ต่อไป จะสั่งคืนหรือยกเลิกประกันนั้นก็ได้ คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีตามวรรคสาม ถ้าเกิดความเสียหายจากการบังคับคดีโดยความผิดหรือเลินเล่อของผู้ขอ บังคับคดี ผู้ที่ได้รับความเสียหายอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการดำเนินการบังคับคดี เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ผู้ขอบังคับคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนได้ ในกรณี เช่นว่านี้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้แยกการพิจารณาเป็นสำนวนต่างหากจากคดีเดิม และเมื่อศาลไต่สวนแล้ว เห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอบังคับคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ผู้ที่ได้รับความเสียหายอาจร้องขอให้ศาลบังคับคดีแก่บุคคลนั้น เสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ส่วนที่ ๕

การขอให้ศาลไต่สวนเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๒๗๗ ในการบังคับคดี ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่าลูกหนี้ ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีมากกว่าที่ตนทราบ หรือมีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดี แต่ไม่ทราบว่าทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่หรือเก็บรักษาไว้ที่ใด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินใดเป็นของลูกหนี้ ตามคำพิพากษาหรือไม่ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องเพื่อให้ศาล ทำการไต่สวนได้

เมื่อมีคำขอตามวรรคหนึ่ง หรือเมื่อศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แก่การบังคับคดีในคดีโมโนสแร่ ศาลมีอำนาจออกหมายเรียกลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลอื่นที่เชื่อว่าอยู่ในฐานะที่จะให้ถ้อยคำอันจะ

เป็นประโยชน์มาศาลด้วยตนเองเพื่อการไต่สวนเช่นนั้นได้ และมีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้น ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุพยานซึ่งอยู่ในความยึดถือหรืออำนาจของผู้นั้นอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ทั้งนี้ ตามกำหนดและเงื่อนไขใด ๆ ที่เห็นสมควร

ส่วนที่ ๖
อำนาจทั่วไปของเจ้าพนักงานบังคับคดี

มาตรา ๒๗๘ เมื่อศาลได้ออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในฐานะเป็นเจ้าพนักงานศาลในการดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดีและตามบทบัญญัติในลักษณะ ๒ แห่งภาคนี้ ทั้งนี้ จะเรียกให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาช่วยเหลือก็ได้ คำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการดำเนินการบังคับคดีต้องกล่าวหรือแสดงเหตุผลไว้ด้วย

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในฐานะเป็นผู้แทนของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลภายนอกนำมาวางและออกไปรับให้

เงินที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลภายนอกนำมาวางโดยมิได้เป็นผลมาจากการยึดหรืออายัดให้นำมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้ขอบังคับคดี เว้นแต่ในกรณีที่มิเจ้าหนี้ผู้ขอเฉลี่ยตามมาตรา ๓๒๖ อยู่ก่อนแล้วในขณะที่มีการวางเงินนั้น ก็ให้ถือว่าเป็นเงินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามบทบัญญัติในลักษณะ ๒ แห่งภาคนี้ แต่ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบันทึกวิธีการบังคับคดีทั้งหลายที่ได้จัดทำไปและเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย แล้วรายงานต่อศาลเป็นระยะ ๆ ไป

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้หักค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามตาราง ๕ หักประมวลกฎหมายนี้ เพื่อให้กรมบังคับคดีพิจารณาจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคห้าโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๗๙ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรักษาไว้โดยปลอดภัยซึ่งเงิน ทรัพย์สิน และเอกสารที่ได้มาตามอำนาจหน้าที่ของตน รวมทั้งให้มีอำนาจขัดขวางมิให้บุคคลใดสอดเข้าเกี่ยวข้องโดยมิชอบด้วยกฎหมายกับเงินหรือทรัพย์สินหรือเอกสารเช่นนั้น ตลอดจนมีอำนาจติดตามและเอาคืนซึ่งเงินหรือทรัพย์สินหรือเอกสารดังกล่าวจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือเอาไว้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีความจำเป็น เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจช่วยเหลือได้ ในกรณีเช่นนี้ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวผู้สอดเข้าเกี่ยวข้องหรือผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือตามวรรคหนึ่งได้เท่าที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี

มาตรา ๒๘๐ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามบทบัญญัติในลักษณะ ๒ แห่งภาคนี้ และให้รายงานการส่งเอกสารนั้นรวมไว้ในสำนวนการบังคับคดีด้วย ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๘ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นอกจากการส่งเอกสารตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือโดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษในประเทศก็ได้ โดยให้ผู้มีหน้าที่นำส่งเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย กรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าเอกสารที่ส่งโดยเจ้าพนักงานไปรษณีย์มีผลเสมือนเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้ส่งและให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าการส่งเอกสารไม่สามารถจะทำได้ดังที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งให้ส่งโดยวิธีอื่นแทนได้ กล่าวคือ ปิดเอกสารไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของบุคคลผู้มีชื่อระบุไว้ในเอกสารหรือมอบหมายเอกสารไว้แก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้วปิดประกาศแสดงการที่ได้มอบหมายดังกล่าวแล้ว หรือลงโฆษณา หรือทำวิธีอื่นใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้มีผลใช้ได้ต่อเมื่อกำหนดเวลาสิบห้าวันหรือระยะเวลาสั้นกว่านั้นตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรกำหนดไว้ล่วงหน้าไปแล้ว นับแต่เวลาที่เอกสารหรือประกาศแสดงการมอบหมายนั้นได้ปิดไว้หรือการโฆษณาหรือวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งนั้นได้ทำหรือได้ตั้งต้นแล้ว

การส่งเอกสารให้แก่คู่ความและบุคคลภายนอก ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของบุคคลดังกล่าวนอกราชอาณาจักร ถ้าไม่มีข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศหรือผู้ประกอบกิจการรับส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศ หรือโดยผ่านกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศ หากไม่อาจกระทำได้เพราะเหตุที่ภูมิลำเนาและสำนักทำการงานของบุคคลดังกล่าวไม่ปรากฏหรือเพราะเหตุอื่นใดหรือเมื่อได้ดำเนินการส่งให้แก่คู่ความหรือบุคคลภายนอกแล้วแต่ไม่อาจทราบผลการส่งได้ ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร ให้มีอำนาจสั่งให้ส่งเอกสารโดยวิธีอื่นแทนได้ กล่าวคือ ปิดเอกสารไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ สำนักงานที่ตั้งของเจ้าพนักงานบังคับคดี หรือลงโฆษณา หรือทำวิธีอื่นใดตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๘๑ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องดำเนินการบังคับคดีในวันทำการงานปกติในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ถ้ายังไม่แล้วเสร็จประกอบกับมีความจำเป็นและสมควรจะกระทำต่อไปในเวลาหลังพระอาทิตย์ตกก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นและสมควร ศาลจะอนุญาตให้ดำเนินการบังคับคดีนอกวันทำการงานปกติหรือในเวลาหลังพระอาทิตย์ตกก็ได้

ในการดำเนินการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแสดงหมายบังคับคดีให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ผู้ครอบครองหรือผู้ดูแลทรัพย์สินที่จะถูกบังคับคดีทราบ ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่อยู่หรือไม่อาจแสดงหมายบังคับคดีแก่บุคคลดังกล่าวได้ด้วยเหตุใด ๆ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดสำเนาหมายบังคับคดีไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ดำเนินการบังคับคดีนั้น ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ถือว่าเป็นการแสดงหมายบังคับคดีให้บุคคลดังกล่าวทราบแล้ว

มาตรา ๒๘๒ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือมีบัญชีเอกสาร จดหมาย หรือวัตถุอื่นใดเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของลูกหนี้ตามคำพิพากษายู่ในสถานที่ใด ๆ ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษารับครอบครองหรือครอบครองร่วมกับผู้อื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจค้นสถานที่ดังกล่าว ทั้งมีอำนาจตรวจสอบและยึดบัญชี เอกสาร จดหมาย หรือวัตถุอื่นใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของลูกหนี้ตามคำพิพากษามาเพื่อตรวจสอบได้ และมีอำนาจกระทำการใด ๆ ตามที่จำเป็น เพื่อเปิดสถานที่ดังกล่าวรวมทั้งตู้निर्गय ตู้ หรือที่เก็บของอื่น ๆ

มาตรา ๒๘๓ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือมีบัญชีเอกสาร จดหมาย หรือวัตถุอื่นใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของลูกหนี้ตามคำพิพากษายู่ในสถานที่ที่บุคคลอื่นครอบครองอยู่ เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายค้นสถานที่นั้น เมื่อได้รับคำร้องเช่นว่านี้ ให้ศาลไต่สวนโดยไม่ชักช้า ถ้าเป็นที่พอใจจากพยานหลักฐานที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้นำมาสืบหรือที่ศาลได้เรียกมาสืบเองว่ามีเหตุอันควรเชื่อตามที่ร้องขอ ให้ศาลมีอำนาจออกหมายค้นสถานที่นั้นเพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบและยึดทรัพย์สินหรือสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวภายในขอบเขตและเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นว่าจำเป็น ถ้าศาลมีคำสั่งยกคำขอคำสั่งเช่นว่านั้นให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๘๔ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจดำเนินการไปตามความจำเป็นและสมควรแห่งพฤติการณ์เพื่อดำเนินการบังคับคดีจนได้ ในกรณีที่มีผู้ขัดขวางหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีผู้ขัดขวาง เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจช่วยเหลือได้ ในการนี้ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวผู้ขัดขวางได้เท่าที่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี

มาตรา ๒๘๕ ความรับผิดทางละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือต่อบุคคลภายนอกเพื่อความเสียหายที่เกิดจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการยึดอายัด หรือขายทรัพย์สินโดยมิชอบหรือเกินกว่าที่จำเป็นแก่การบังคับคดี หรือการบังคับคดีโดยมิชอบในกรณีอื่น ย่อมไม่ตกแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี แต่ตกอยู่กับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เว้นแต่ในกรณีเจ้าพนักงานบังคับคดีได้กระทำการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้

ในกรณีที่ความรับผิดตกแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง และเป็นเรื่องความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ การใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่หรือตามกฎหมายอื่นไม่ว่าโดยบุคคลใด ให้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม

ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องอันจะต้องยึดหรืออายัด หรือไม่ขายทรัพย์สิน หรือไม่ดำเนินการบังคับคดีในกรณีอื่น หรือไม่กระทำการดังกล่าวภายในเวลาอันควร โดยจงใจหรือปราศจากความระมัดระวังหรือโดยสมรู้เป็นใจกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเหตุให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับความเสียหาย ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘๖ ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไปใช้บังคับโดยอนุโลมกับการดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอื่นที่ไม่ใช่ศาลยุติธรรม คำว่า ศาลยุติธรรม ตามมาตรา ๒๘๕ วรรคสอง ให้หมายถึงศาลนั้น

ส่วนที่ ๗

ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี

มาตรา ๒๘๗ บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี ได้แก่

(๑) เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา และในกรณีที่มีการอายัดสิทธิเรียกร้องให้รวมถึงลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้อง ผู้ทรงสิทธิเรียกร้อง หรือผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องนั้นด้วย

(๒) บุคคลผู้มีทรัพย์สินหรือได้จดทะเบียนสิทธิของตนเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดี

(๓) บุคคลซึ่งได้ยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๓๒๓ มาตรา ๓๒๔ มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ถูกบังคับคดี

(๔) บุคคลผู้เป็นเจ้าของรวมหรือบุคคลผู้มีบุริมสิทธิ สิทธิยึดหน่วง หรือสิทธิอื่นตามมาตรา ๓๒๒ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ถูกบังคับคดี

(๕) บุคคลอื่นใดซึ่งต้องเสียหายเพราะเหตุแห่งการดำเนินการบังคับคดีนั้น

มาตรา ๒๘๘ นอกจากสิทธิอื่นตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้แล้ว ให้ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีมีสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) อยู่รู้เห็นด้วยในการดำเนินการบังคับคดีที่ดินมีส่วนได้เสีย แต่ต้องไม่ทำการป้องกันหรือขัดขวางการบังคับคดี รวมทั้งเข้าสู่ราคาหรือหาบุคคลอื่นเข้าสู่ราคาในการขายทอดตลาด

(๒) ขออนุญาตตรวจหรือคัดสำเนาเอกสารอันเกี่ยวกับการบังคับคดีทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีคัดหรือรับรองสำเนาเอกสารนั้นโดยเสียค่าธรรมเนียมตามที่ระบุไว้ในตาราง ๒ท้ายประมวลกฎหมายนี้

ส่วนที่ ๘ การงดการบังคับคดี

มาตรา ๒๘๙ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้งดการบังคับคดีเพราะเหตุมีการยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่และได้แจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙๙ เบญจ วรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๐๗

ในกรณีดังกล่าว ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำร้องว่าตนอาจได้รับความเสียหายจากการยื่นคำขอดังกล่าวและมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำขอนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี ศาลมีอำนาจสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาวางเงินหรือหาประกันตามที่ศาลเห็นสมควรภายในระยะเวลาที่ศาลจะกำหนด เพื่อเป็นประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสำหรับความเสียหายที่อาจได้รับเนื่องจากเหตุยื่นคำขอในการบังคับคดีอันเกิดจากการยื่นคำขอนั้น หรือกำหนดวิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองอย่างใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้ ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลสั่งเพิกถอนคำสั่งที่ให้งดการบังคับคดี

(๒) เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้งดการบังคับคดี และได้ส่งคำสั่งนั้นไปให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบในกรณีเช่นนี้ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไขตามที่ศาลกำหนด

(๓) เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าตนตกลงงดการบังคับคดีไว้ชั่วระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือภายในเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งโดยได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี

(๔) เมื่อเจ้าหนี้ผู้ขอบังคับคดีไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕๔

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งคำบอกกล่าวงดการบังคับคดีให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยไม่ชักช้า เว้นแต่จะโต้แย้งการบังคับคดีตามคำขอของบุคคลนั้นเอง

มาตรา ๒๙๐ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องต่อศาลให้งดการบังคับคดีไว้ โดยเหตุที่ตนได้ยื่นฟ้องเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นคดีเรื่องอื่นในศาลเดียวกันนั้นไว้แล้ว ซึ่งศาลยังมีได้วินิจฉัยชี้ขาด

และถ้าหากตนเป็นฝ่ายชนะจะไม่ต้องมีการยึด อายัด ขายทอดตลาด หรือจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยวิธีอื่น เพราะสามารถจะหักกลบลบหนี้กันได้

ถ้าศาลเห็นว่าข้ออ้างของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีเหตุฟังได้ ศาลอาจมีคำสั่งให้งดการบังคับคดีไว้ คำสั่งนี้อาจอยู่ภายใต้บังคับเงื่อนไขหรือเงื่อนไขใด ๆ หรือไม่ก็ได้ และศาลจะมีคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากชาวางเงินหรือหาประกันต่อศาลตามจำนวนที่เห็นสมควรภายในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ตามคำพิพากษาและค่าสินไหมทดแทนแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสำหรับความเสียหายที่อาจได้รับเนื่องจากเหตุเน้นเข้าในการบังคับคดีอันเกิดจากการยื่นคำร้องนั้นด้วยก็ได้

คำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๙๑ ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้งดการบังคับคดีไว้ตามคำสั่งของศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีต่อไปเมื่อได้รับคำสั่งจากศาล โดยศาลเป็นผู้ออกคำสั่งนั้นเองหรือโดยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้ยื่นคำขอให้ศาลออกคำสั่ง เนื่องจากระยะเวลาที่ให้งดการบังคับคดีนั้นได้ล่วงพ้นไปแล้ว หรือมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ศาลได้กำหนดไว้ หรือคดีนั้นศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาได้พิพากษายืน หรือไม่มีความจำเป็นที่จะต้องงดการบังคับคดีอีกต่อไปแล้ว

ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้งดการบังคับคดีไว้ตามมาตรา ๒๘๙ (๓) หรือ (๔) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีต่อไปเมื่อระยะเวลาที่ให้งดการบังคับคดีได้ล่วงพ้นไปแล้ว หรือมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้กำหนดไว้ หรือเจ้าหนี้ผู้ขอบังคับคดีได้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕๔ แล้ว

ส่วนที่ ๙ การถอนการบังคับคดี

มาตรา ๒๙๒ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดีในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้ถอนการบังคับคดีเนื่องจากลูกหนี้ตามคำพิพากษายืนอุทธรณ์หรือฎีกา และได้วางเงินต่อศาลเป็นจำนวนพอชำระหนี้ตามคำพิพากษาพร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมและค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี หรือได้หาประกันมาให้จนเป็นที่พอใจของศาลสำหรับจำนวนเงินเช่นว่านี้

(๒) เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้ถอนการบังคับคดีเนื่องจากคำพิพากษาในระหว่างบังคับคดีได้ถูกกลับหรือถูกยก หรือหมายบังคับคดีได้ถูกเพิกถอน แต่ถ้าคำพิพากษาในระหว่างบังคับคดีนั้นได้ถูกกลับแต่เพียงบางส่วน การบังคับคดีอาจดำเนินการต่อไปจนกว่าเงินที่รวบรวมได้นั้นจะพอชำระแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

(๓) เมื่อศาลได้แจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบว่าศาลมีคำสั่งอนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่ตาม มาตรา ๑๙๙ เบญจ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๐๗

(๔) เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้ถอนการบังคับคดีตามมาตรา ๒๙๓

(๕) เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้วางเงินต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อเป็นการชำระหนี้ตาม คำพิพากษาพร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมและค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี

(๖) เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าตนสละสิทธิ ในการบังคับคดี ในกรณีเช่นว่านี้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้นจะบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาสำหรับ หนี้ใหม่อีกมิได้

(๗) เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าตนขอถอน การบังคับคดี

มาตรา ๒๙๓ ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่ เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานต่อศาลขอให้ศาลสั่งถอนการบังคับคดีนั้นเสีย

มาตรา ๒๙๔ ในกรณีที่มีการยึดทรัพย์สินซึ่งมิใช่ตัวเงิน หรือในกรณียึดหรืออายัดเงิน หรือ อายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่ายเนื่องจากเจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดีนั้นเองหรือ ถอนโดยคำสั่งศาล และผู้ขอให้ยึดหรืออายัดไม่ชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีรายงานต่อศาลขอให้บังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ถือว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และผู้ขอให้ยึดหรืออายัดเป็น ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในส่วนที่เกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีนั้น และให้เจ้าพนักงานบังคับคดี บังคับคดีได้เอง โดยได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง

ส่วนที่ ๑๐

การเพิกถอนหรือแก้ไขการบังคับคดีที่ผิดระเบียบ

มาตรา ๒๙๕ ในกรณีที่คำบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งศาลในชั้นบังคับคดีบกพร่อง ผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมาย เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจำเป็นจะต้องเพิกถอนหรือแก้ไขคำบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งดังกล่าวนั้น เมื่อศาลเห็นสมควรไม่ว่าในเวลาใดก่อนการบังคับคดีได้เสร็จลง หรือเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานต่อศาล หรือเมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีซึ่งต้องเสียหายเพราะเหตุดังกล่าว ยื่นคำร้องต่อศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขคำบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน หรือมีคำสั่งอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควร

ภายใต้บังคับมาตรา ๓๓๑ วรรคสาม ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการบังคับคดีบกพร่อง ผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมาย เมื่อศาลเห็นสมควรไม่ว่าในเวลาใดก่อนการบังคับคดีได้เสร็จลง หรือเมื่อ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีซึ่งต้องเสียหาย เพราะเหตุดังกล่าว ยื่นคำร้องต่อศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขกระบวนการวิธีการบังคับคดี ทั้งปวงหรือวิธีการบังคับใด ๆ โดยเฉพาะหรือมีคำสั่งกำหนดวิธีการอย่างใดแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีตามที่ ศาลเห็นสมควร

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองอาจจะทำได้ไม่ว่าในเวลาใดก่อนการบังคับคดีได้เสร็จลง แต่ต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบข้อความหรือพฤติการณ์อันเป็นมูลแห่งข้ออ้างนั้น ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำร้องต้องมีได้ดำเนินการอันใดขึ้นใหม่หลังจากได้ทราบเรื่องบกพร่อง ผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมาย นั้นแล้ว หรือต้องมีได้ให้สัตยาบันแก่การกระทำนั้น และในกรณีเช่นว่านี้ผู้ยื่นคำร้องจะขอต่อศาล ในขณะเดียวกันนั้นให้มีคำสั่งงดการบังคับคดีไว้ในระหว่างวินิจฉัยชี้ขาดก็ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ให้ถือว่าการบังคับคดีได้เสร็จลงเมื่อได้มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่คำบังคับกำหนดให้ส่งทรัพย์สิน กระทำการ หรือดเว้นกระทำการอย่างใด เมื่อได้มีการปฏิบัติตามคำบังคับที่ให้ส่งทรัพย์สิน กระทำการ หรือดเว้นกระทำการอย่างนั้นแล้ว แต่ถ้การปฏิบัติตามคำบังคับดังกล่าวอาจแยกเป็นส่วน ๆ ได้ เมื่อได้มีการปฏิบัติตามคำบังคับในส่วนใดแล้ว ให้ถือว่าการบังคับคดีได้เสร็จลงเฉพาะในส่วนนั้น

(๒) ในกรณีที่คำบังคับกำหนดให้ใช้เงิน เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้จ่ายเงินตามมาตรา ๓๓๙ มาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๔๒ มาตรา ๓๔๓ หรือมาตรา ๓๔๔ แล้วแต่กรณี แล้ว แต่ถ้าทรัพย์สินที่ถูก บังคับคดีมีหลายรายการ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้จ่ายเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินรายการ ใดแล้ว ให้ถือว่าการบังคับคดีได้เสร็จลงเฉพาะทรัพย์สินรายการนั้น

ในการยื่นคำร้องต่อศาลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่า คำร้องนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงให้ชักช้า ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ยื่นคำร้องวางเงินหรือหาประกันต่อ ศาลตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรเพื่อเป็นประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลนั้นสำหรับความเสียหายที่อาจได้รับการยื่นคำร้องนั้น ถ้าผู้ยื่นคำร้อง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องนั้นเสีย ส่วนเงินหรือประกันที่วางไว้ต่อศาลดังกล่าว เมื่อศาลเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต่อไป จะสั่งคืนหรือยกเลิกประกันนั้นก็ได้ คำสั่งของศาลที่ออกตามความ ในวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลได้มีคำสั่งยกคำร้องที่ยื่นไว้ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าบุคคลที่ได้รับความเสียหาย เนื่องจากการยื่นคำร้องดังกล่าวเห็นว่าคำร้องนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงให้ชักช้า บุคคลดังกล่าว

อาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งยกคำร้อง เพื่อให้ศาลสั่งให้ผู้ยื่นคำร้องนั้น ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้แยกการพิจารณาเป็นสำนวนต่างหากจาก คดีเดิม และเมื่อศาลได้สอบสวนแล้วเห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ยื่นคำร้องนั้นชดใช้ค่าสินไหม ทดแทนให้แก่บุคคลที่ได้รับความเสียหายดังกล่าวตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร ถ้าผู้ยื่นคำร้องนั้นไม่ปฏิบัติ ตามคำสั่งศาล บุคคลที่ได้รับความเสียหายอาจร้องขอให้ศาลบังคับคดีแก่ผู้ยื่นคำร้องนั้นเสมือนหนึ่งว่าเป็น ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

หมวด ๒
การบังคับคดีในกรณีที่เป็นหนี้เงิน

ส่วนที่ ๑
อำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดี

มาตรา ๒๙๖ ในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ชำระเงิน ให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีมีอำนาจบังคับคดีโดยวิธีดังต่อไปนี้

- (๑) ยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา
- (๒)อายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จะเรียกให้บุคคลภายนอกชำระเงินหรือ ส่งมอบหรือโอนทรัพย์สิน
- (๓) อายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จะเรียกให้บุคคลภายนอกชำระหนี้เป็นอย่างอื่น นอกจากที่กล่าวมาแล้วใน (๒)
- (๔) ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาจากการยึดหรือการอายัดหรือ ซึ่งสิทธิเรียกร้องที่ได้อายัดไว้

ในกรณีที่ยังไม่อาจยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเนื่องจาก มีเหตุขัดข้องอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้ไม่อาจยึดหรืออายัดได้ทันที เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นเองหรือ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาร้องขอ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งห้ามมิให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา โอน ขาย ยักยอก หรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไว้เป็นการชั่วคราวไว้ก่อนได้เท่าที่ จำเป็น และถ้าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่บุคคลภายนอกมีส่วน เกี่ยวข้องด้วย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งคำสั่งห้ามดังกล่าวให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั้นทราบ หรือ หากทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่จะต้องจดทะเบียนหรือได้จดทะเบียนไว้ ตามกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งคำสั่งห้ามดังกล่าวให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มี

อำนาจหน้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบ ถ้าได้มีการจดทะเบียนไว้แล้ว ให้นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีไว้ในทะเบียน และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๑๕ (๑) และมาตรา ๓๒๐ (๑) และ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีมีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานบังคับคดี อาจมีคำสั่งยกเลิก หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวได้ โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๑ และ มาตรา ๒๖๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีเหตุขัดข้องสิ้นสุดลงหรือไม่มีความจำเป็นต้องบังคับคดีต่อไป หรือเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา เพิกเฉยไม่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี แจ้งยกเลิกคำสั่งห้ามดังกล่าวให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

มาตรา ๒๙๗ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจบังคับคดีเอาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ได้ เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙๖

(๑) สินสมรสของคู่สมรสของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เฉพาะในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา และคู่สมรสเป็นลูกหนี้ร่วมกันตามมาตรา ๑๔๙๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือทรัพย์สิน ของคู่สมรสของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งตามกฎหมายอาจบังคับเอาชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้

(๒) ทรัพย์สินของบุคคลอื่นซึ่งตามกฎหมายอาจบังคับเอาชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้

ให้นำบทบัญญัติในลักษณะ ๒ แห่งภาคนี้ที่เกี่ยวกับการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตาม คำพิพากษามาใช้บังคับในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของบุคคลตามมาตรานี้โดยอนุโลม

มาตรา ๒๙๘ ในกรณีที่ทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาอ้างว่าเป็นของ ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของในทะเบียนหรือปรากฏตามหลักฐานอย่างอื่นว่าเป็นของ บุคคลอื่น หากเจ้าพนักงานบังคับคดีสงสัยว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไม่ใช่เป็นของลูกหนี้ตาม คำพิพากษาและไม่ยอมทำการยึดหรืออายัด ถ้าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายืนยันให้ยึดหรืออายัด เจ้าพนักงานบังคับคดีจะทำการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้น หรือจะสั่งงดการยึดหรือการอายัดก็ได้ ในกรณีที่สั่งงด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งห้ามการโอน ขาย ยักยอก จำหน่าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไว้ก่อน

คำสั่งห้ามของเจ้าพนักงานบังคับคดีตามวรรคหนึ่งให้มีผลใช้บังคับได้ทันที และให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีแจ้งคำสั่งห้ามให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา และบุคคลผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้อง ตามที่ปรากฏในทะเบียนหรือหลักฐานอย่างอื่นทราบโดยเร็ว ในกรณีที่ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สิน ที่จะต้องจดทะเบียนหรือได้จดทะเบียนไว้ตามกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งคำสั่งห้ามดังกล่าว ให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบด้วย

ถ้าได้มีการจดทะเบียนไว้แล้ว ให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีไว้ในทะเบียน ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๑๕ (๑) และมาตรา ๓๒๐ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งงดการยึดหรือการอายัดตามวรรคหนึ่ง เพื่อขอให้ศาลสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้น ในกรณีเช่นนี้ ให้ศาลส่งสำเนาคำร้องแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีและบุคคลผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องตามที่ปรากฏในทะเบียนหรือหลักฐานอย่างอื่นทราบ และบุคคลดังกล่าวอาจคัดค้านว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไม่ใช่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ โดยยื่นคำคัดค้านต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับสำเนาคำร้อง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒๓ หรือมาตรา ๓๒๕ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยหากศาลมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องแล้ว บุคคลดังกล่าวที่ได้ยื่นคำคัดค้านตามวรรคนี้จะใช้สิทธิตามมาตรา ๓๒๓ หรือมาตรา ๓๒๕ แล้วแต่กรณี อีกหาได้ไม่

ในกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีได้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคสามหรือศาลมีคำสั่งยกคำร้องดังกล่าว หรือในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องในวรรคสาม แต่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้คำสั่งห้ามตามวรรคหนึ่งเป็นอันยกเลิกไป และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งการยกเลิกคำสั่งห้ามดังกล่าวให้บุคคลตามวรรคสองทราบด้วย

มาตรา ๒๙๙ ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งห้ามตามมาตรา ๒๙๘ วรรคหนึ่ง บุคคลผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องตามที่ปรากฏในทะเบียนหรือหลักฐานอย่างอื่น หรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้น จะร้องขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เพิกถอนคำสั่งห้ามดังกล่าวโดยวางเงินหรือหาประกันมาให้แทนทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นก็ได้ ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีพอใจในเงินหรือประกันก็ให้เพิกถอนคำสั่งห้ามดังกล่าวและรับเงินหรือประกันนั้นไว้

ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่เพิกถอนคำสั่งห้ามตามวรรคหนึ่ง ผู้ร้องนั้นจะยื่นคำร้องต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งห้ามโดยวางเงินหรือหาประกันมาให้ก็ได้ ให้ศาลส่งสำเนาคำร้องแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อทำการไต่สวนเป็นการด่วน คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๒๙๘ วรรคสาม ถ้าไม่อาจยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้นได้ แต่ได้มีการวางเงินหรือประกันไว้แทนทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้น เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจขอให้ศาลดำเนินการบังคับคดีแก่เงินหรือประกันที่รับไว้หรือแก่ผู้ประกันได้โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่

ในกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีได้ยื่นคำร้องหรือศาลมีคำสั่งยกคำร้องตามมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีคืนเงินหรือประกันที่รับไว้แก่ผู้วางเงินหรือประกันนั้นหรือยกเลิกการประกัน

มาตรา ๓๐๐ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้หรือศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ได้มาจากการยึดหรืออายัดหลายรายเกินกว่าที่พอจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมและค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องรายใดที่มีราคาสูงเกินกว่าที่พอจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ถ้าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นอยู่ในสภาพที่จะแบ่งยึดหรืออายัดได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจแบ่งยึดหรือแบ่งอายัดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องรายใดแต่เพียงบางส่วนหรือเฉพาะส่วนแห่งกรรมสิทธิ์เท่าที่พอจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมและค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี

บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีอาจคัดค้านคำสั่งหรือการดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองของเจ้าพนักงานบังคับคดี โดยยื่นคำร้องต่อศาลก่อนวันขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น แต่ต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งหรือการดำเนินการนั้น คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๒

ทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา ๓๐๑ ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ ย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

(๑) เครื่องนุ่งห่มหลับนอน เครื่องใช้ในครัวเรือน หรือเครื่องใช้สอยส่วนตัว โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินประเภทละสองหมื่นบาท แต่ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร เจ้าพนักงานบังคับคดีจะกำหนดให้ทรัพย์สินแต่ละประเภทดังกล่าวที่มีราคารวมกันเกินสองหมื่นบาทเป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(๒) สัตว์ สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการประกอบอาชีพหรือประกอบวิชาชีพเท่าที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ราคารวมกันโดยประมาณไม่เกินหนึ่งแสนบาท แต่ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีความจำเป็นในการเลี้ยงชีพก็อาจร้องขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีขออนุญาตใช้สัตว์ สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้เท่าที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหรือประกอบวิชาชีพในกิจการดังกล่าวของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอันมีราคารวมกันเกินกว่าจำนวนราคาที่กำหนดนั้น ในกรณีเช่นนี้ ให้เจ้าพนักงาน

บังคับคดีมีอำนาจใช้ดุลพินิจไม่อนุญาตหรืออนุญาตได้เท่าที่จำเป็นภายในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่
เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

(๓) สัตว์ สิ่งของ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ทำหน้าที่ช่วยหรือแทนอวัยวะของ
ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(๔) ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีลักษณะเป็นของส่วนตัวโดยแท้ เช่น หนังสือ
สำหรับวงศ์ตระกูลโดยเฉพาะ จดหมาย หรือสมุดบัญชีต่าง ๆ

(๕) ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมาย หรือตามกฎหมายย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบ
แห่งการบังคับคดี

ทรัพย์สินหรือจำนวนราคาทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดตามวรรคหนึ่ง ลูกหนี้ตาม
คำพิพากษาหรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งกำหนดใหม่ได้ คำสั่งของ
เจ้าพนักงานบังคับคดีดังกล่าวนั้น ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องคัดค้าน
ต่อศาลได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี ในกรณีเช่นนี้ ให้ศาลมีคำสั่ง
ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่พฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจ
ยื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินหรือจำนวนราคาทรัพย์สินที่ศาลกำหนดไว้เดิมได้

ประโยชน์แห่งข้อยกเว้นที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้ขยายไปถึงทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งอันเป็นของ
คู่สมรสของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือของบุคคลอื่น ซึ่งทรัพย์สินเช่นว่านี้ตามกฎหมายอาจบังคับเอาชำระหนี้
ตามคำพิพากษาได้

มาตรา ๓๐๒ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของ
ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

(๑) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ ส่วนเงินรายได้เป็นคราว ๆ ซึ่งบุคคลภายนอกได้ยกให้
เพื่อเลี้ยงชีพนั้น ให้มีจำนวนไม่เกินเดือนละสองหมื่นบาทหรือตามจำนวนที่เจ้าพนักงานบังคับคดี
เห็นสมควร

(๒) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของ
ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยราชการ
ได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น

(๓) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกัน
ของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (๒) ที่นายจ้างหรือบุคคลอื่นใดได้จ่ายให้แก่

บุคคลเหล่านั้น หรือคู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละสองหมื่นบาทหรือตามจำนวนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

(๕) บำเหน็จหรือค่าชดเชยหรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของบุคคลตาม (๓) เป็นจำนวนไม่เกินสามแสนบาทหรือตามจำนวนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

(๕) เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับอันเนื่องมาแต่ความตายของบุคคลอื่นเป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฌาปนกิจศพตามฐานะของผู้ตายที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินตาม (๑) (๓) และ (๔) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีคำนึงถึงฐานะในทางครอบครัวของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและจำนวนบุพการีและผู้สืบสันดานซึ่งอยู่ในความอุปการะของลูกหนี้ตามคำพิพากษาด้วย และสำหรับในกรณีตาม (๑) และ (๓) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดให้ไม่น้อยกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้นและไม่เกินอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้น

ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีไม่เห็นด้วยกับจำนวนเงินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการกำหนดจำนวนเงินเช่นนั้น เพื่อขอให้ศาลกำหนดจำนวนเงินใหม่ได้

ในกรณีที่พฤติการณ์แห่งการดำรงชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้เปลี่ยนแปลงไป บุคคลตามวรรคสามจะยื่นคำร้องให้ศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดี แล้วแต่กรณี กำหนดจำนวนเงินตาม (๑) และ (๓) ใหม่ก็ได้

ส่วนที่ ๓ การยึดทรัพย์สิน

มาตรา ๓๐๓ การยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำโดย

(๑) นำทรัพย์นั้นมาเก็บรักษาไว้ หรือฝากทรัพย์นั้นไว้ ณ สถานที่ใดหรือแก่บุคคลใดตามที่เห็นสมควรหรือมอบให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้รักษาทรัพย์นั้นโดยได้รับความยินยอมจากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

(๒) แจ้งรายการทรัพย์สินที่ยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและผู้ครอบครองหรือผู้ดูแลทรัพย์สินนั้นทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ปิดประกาศแจ้งรายการทรัพย์สินที่ยึดไว้ ณ สถานที่ที่กระทำการยึด หรือแจ้งโดยวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

(๓) แสดงให้เห็นประจักษ์แจ้งโดยการประทับตราหรือโดยวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรว่าได้มีการยึดทรัพย์สินนั้นแล้ว

มาตรา ๓๐๔ การยึด เรือ แพ สัตว์พาหนะ หรือสิ่งหามทรัพย์สินมีรูปร่างอย่างอื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งจะต้องจดทะเบียนกรรมสิทธิ์หรือได้จดทะเบียนกรรมสิทธิ์ไว้แล้วตามกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำโดย

(๑) ดำเนินการตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๓

(๒) แจ้งให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบ ถ้าได้มีการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ไว้แล้วให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกการยึดไว้ในทะเบียน

มาตรา ๓๐๕ การยึดหลักทรัพย์สินที่เป็นหลักทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์สินและตลาดหลักทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำโดย

(๑) ในกรณีที่ยังไม่มีออกใบตราสาร ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งรายการและจำนวนหลักทรัพย์สินที่ยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและผู้ออกหลักทรัพย์สินนั้นทราบ และเมื่อได้ดำเนินการยึดหลักทรัพย์สินดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งให้ผู้ออกหลักทรัพย์สินออกใบตราสารส่งให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี

(๒) ในกรณีที่มีการออกใบตราสารแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งรายการและจำนวนหลักทรัพย์สินที่ยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ผู้ออกหลักทรัพย์สิน และผู้ครอบครองตราสารเท่าที่ทราบ รวมทั้งบุคคลซึ่งต้องชำระหนี้ตามตราสารนั้น ทราบ และเมื่อได้ดำเนินการยึดหลักทรัพย์สินดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนำตราสารนั้นมาเก็บรักษาไว้หากสามารถนำมาได้

(๓) ในกรณีที่เป็นหลักทรัพย์สินซึ่งฝากไว้กับศูนย์รับฝากหลักทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์สินและตลาดหลักทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งรายการและจำนวนหลักทรัพย์สินที่ยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ผู้ออกหลักทรัพย์สิน ผู้ฝากหลักทรัพย์สินและศูนย์รับฝากหลักทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์สินและตลาดหลักทรัพย์สิน ทราบ เพื่อปฏิบัติตามที่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานบังคับคดี

(๔) ในกรณีที่เป็นหลักทรัพย์สินที่ไม่มีการออกใบตราสาร ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งรายการและจำนวนหลักทรัพย์สินที่ยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและผู้ออกหลักทรัพย์สินทราบ เพื่อปฏิบัติตามที่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานบังคับคดี

ในกรณีที่ไม่สามารถแจ้งบุคคลตามวรรคหนึ่งได้ ให้ปิดประกาศแจ้งรายการและจำนวนหลักทรัพย์ที่ยึดไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของบุคคลเช่นนั้น หรือแจ้งโดยวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร และให้มีผลใช้ได้นับแต่เวลาที่ประกาศนั้นได้ปิดไว้หรือการแจ้งโดยวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรนั้นได้ทำหรือได้ตั้งต้นแล้ว

มาตรา ๓๐๖ การยึดตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใดของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๕ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้มีผลเป็นการอายัดสิทธิเรียกร้องตามตัวเงินหรือตราสารนั้นด้วย

ในกรณีที่เห็นสมควรเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจร้องขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้จำหน่ายตามราคาปรากฏในตัวเงินหรือตราสารหรือราคาต่ำกว่านั้นตามที่ศาลเห็นสมควร ถ้าศาลสั่งยกคำร้อง ให้นำตัวเงินหรือตราสารนั้นออกขายทอดตลาด

มาตรา ๓๐๗ การยึดหุ้นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำโดย

(๑) แจ้งการยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัดที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นอยู่ทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ดำเนินการตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๕ วรรคสอง

(๒) แจ้งให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทนั้นบันทึกการยึดไว้ในทะเบียน

มาตรา ๓๐๘ การยึดสิทธิในสิทธิบัตร สิทธิในเครื่องหมายการค้า หรือสิทธิอย่างอื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือที่เกี่ยวข้องกันกับสิทธิดังกล่าว ซึ่งได้จดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนไว้แล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำโดย

(๑) แจ้งรายการสิทธิที่ยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ดำเนินการตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๕ วรรคสอง

(๒) แจ้งให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นบันทึกการยึดไว้ในทะเบียน

มาตรา ๓๐๙ การยึดสิทธิในเครื่องหมายการค้าซึ่งยังมิได้จดทะเบียน ลิขสิทธิ์ สิทธิขอรับสิทธิบัตร สิทธิในชื่อทางการค้าหรือยี่ห้อ หรือสิทธิอย่างอื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือที่เกี่ยวข้องกันกับสิทธิดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำโดยแจ้งรายการสิทธิที่ยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ดำเนินการตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๕ วรรคสอง

มาตรา ๓๑๐ การยึดสิทธิการเช่าทรัพย์สินหรือสิทธิที่จะได้ใช้บริการต่าง ๆ ซึ่งอาจมีราคา และถือเอาได้ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เช่น บริการโทรศัพท์หรือโทรคมนาคม หรือบริการอื่นใดที่อาจ ได้รับจากทรัพย์สินหรือบริการของผู้อื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำได้

(๑) แจ้งรายการสิทธิที่ยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและผู้ให้เช่าหรือผู้ให้บริการ แล้วแต่กรณี ทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ดำเนินการตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๕ วรรคสอง

(๒) ในกรณีที่ได้มีการจดทะเบียนการเช่าทรัพย์สินหรือการให้บริการดังกล่าว ให้แจ้งนายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นบันทึกการยึดไว้ในทะเบียนด้วย

มาตรา ๓๑๑ การยึดสิทธิของลูกหนี้ตามคำพิพากษามาตามใบอนุญาต ประทานบัตร อาญาบัตร สัมปทาน หรือสิทธิอย่างอื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือที่เกี่ยวข้องกัน กับสิทธิดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำได้

(๑) แจ้งรายการสิทธิที่ยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ดำเนินการ ตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๕ วรรคสอง

(๒) แจ้งให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น บันทึกการยึดไว้ในทะเบียน

มาตรา ๓๑๒ การยึดอสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี กระทำได้

(๑) นำหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้นมาเก็บรักษาไว้ หรือฝากไว้แก่บุคคลใดตามที่เห็นสมควร เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นยังไม่มีหนังสือสำคัญหรือนำหนังสือสำคัญมาไม่ได้

(๒) แสดงให้เห็นประจักษ์แจ้งโดยการปิดประกาศไว้ที่ทรัพย์สินนั้นว่า ได้มีการยึดทรัพย์สินนั้นแล้ว

(๓) แจ้งรายการทรัพย์สินที่ยึดให้บุคคลดังต่อไปนี้ทราบ

(ก) ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(ข) บุคคลอื่นซึ่งมีชื่อในทะเบียนว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น

(ค) เจ้าพนักงานที่ดินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น ถ้าทรัพย์สินนั้นมีทะเบียน ให้เจ้าพนักงานที่ดินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกการยึดไว้ ในทะเบียน

ในกรณีที่ไม่สามารถแจ้งตามวรรคหนึ่ง (๓) (ก) หรือ (ข) ได้ ให้ปิดประกาศแจ้งรายการทรัพย์สิน ที่ยึดไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของบุคคลเช่นว่านั้น หรือแจ้งโดยวิธีอื่นใด ตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร และให้มีผลใช้ได้นับแต่เวลาที่ประกาศนั้นได้ปิดไว้หรือการแจ้งโดย วิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรนั้นได้ทำหรือได้ตั้งต้นแล้ว

เมื่อได้แจ้งการยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าพนักงานที่ดินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นแล้ว ให้ถือว่าเป็นการยึดตามกฎหมาย

มาตรา ๓๑๓ การยึดทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำให้โดยดำเนินการตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๑๒ โดยอนุโลม

มาตรา ๓๑๔ การยึดอสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นให้มีผลเป็นการยึดครอบไปถึงดอกผลธรรมดาและดอกผลดินนัยของทรัพย์สินนั้นด้วย

การยึดอสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นให้มีผลเป็นการยึดครอบไปถึง

(๑) เครื่องอุปกรณ์และดอกผลดินนัยของทรัพย์สินนั้น

(๒) ดอกผลธรรมดาของทรัพย์สินนั้นที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิเก็บเกี่ยว เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งหรือปิดประกาศให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและผู้ครอบครองหรือผู้ดูแลทรัพย์สินนั้นทราบในขณะที่ทำการยึดว่าได้ยึดดอกผลด้วยแล้ว

มาตรา ๓๑๕ การยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นให้มีผลดังต่อไปนี้

(๑) การที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ก่อให้เกิด โอน หรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สินที่ถูกยึดภายหลังที่ได้ทำการยึดไว้แล้วนั้น หากอาจยืนยันแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ไม่ถึงแม้ว่าราคาแห่งทรัพย์สินนั้นจะเกินกว่าจำนวนหนี้ตามคำพิพากษากับค่าฤชาธรรมเนียมและค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี และลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้กระทำการดังกล่าวแก่ทรัพย์สินที่ถูกยึดเพียงส่วนที่มีราคาเกินจำนวนนั้นก็ตาม

(๒) ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับมอบให้เป็นผู้รักษาทรัพย์สินที่ถูกยึด ลูกหนี้ตามคำพิพากษาชอบที่จะใช้ทรัพย์สินเช่นว่านั้นได้ตามสมควร แต่ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะทำให้ทรัพย์สินนั้นเสียหายหรือเกรงว่าจะเสียหาย โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นเองหรือเมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินนั้นร้องขอ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะรักษาทรัพย์สินนั้นเสียเองหรือตั้งให้ผู้อื่นเป็นผู้รักษาทรัพย์สินนั้นก็ได้

ส่วนที่ ๔ การอายัดสิทธิเรียกร้อง

มาตรา ๓๑๖ การอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จะเรียกให้บุคคลภายนอกชำระเงินหรือส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินก็ดี หรือที่จะเรียกให้บุคคลภายนอกชำระหนี้อื่นนอกจากการชำระเงินหรือการส่งมอบหรือการโอนทรัพย์สินก็ดี ให้ศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำให้โดยมีคำสั่งอายัด และแจ้งคำสั่งนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลภายนอกทราบ

คำสั่งอายัดตามวรรคหนึ่ง ต้องมีข้อห้ามลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ให้จำหน่ายสิทธิเรียกร้องและมีข้อห้ามบุคคลภายนอกไม่ให้ปฏิบัติการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ให้ชำระเงินหรือส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินหรือชำระหนี้เป็นอย่างอื่นให้แก่ศาล เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือบุคคลอื่น หรือให้ดำเนินการโดยวิธีอื่นใดตามที่ศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร ณ เวลาหรือภายในเวลา หรือเงื่อนไขตามที่กำหนดให้ แล้วแต่กรณี

คำสั่งอายัดนั้นให้บังคับได้ไม่ว่าที่ใด ๆ

มาตรา ๓๑๗ การอายัดตามมาตรา ๓๑๖ อาจกระทำได้ไม่ว่าหนี้ที่เรียกร้องนั้นจะมีข้อโต้แย้ง ข้อจำกัด เงื่อนไข หรือว่าได้กำหนดจำนวนไว้แน่นอนหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๓๑๘ การอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้เป็นคราว ๆ ให้มีผลเป็นการอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ภายหลังการอายัดนั้นด้วย

มาตรา ๓๑๙ การอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีจำนวนหรือจำนวนเป็นประกัน ให้มีผลรวมถึงการจำนองหรือการจำนำนั้นด้วย ถ้าทรัพย์สินที่จำนองนั้นมีทะเบียน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งคำสั่งอายัดไปยังผู้มีอำนาจหน้าที่เพื่อให้จดทะเบียน

ในกรณีผู้จำนองหรือผู้จำนำมิใช่ลูกหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง เมื่อได้ดำเนินการอายัดแล้ว ให้แจ้งผู้จำนองหรือผู้จำนำเพื่อทราบด้วย

มาตรา ๓๒๐ การอายัดสิทธิเรียกร้องนั้นให้มีผลดังต่อไปนี้

(๑) การที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ก่อให้เกิดสิทธิแก่บุคคลภายนอกเหนือสิทธิเรียกร้องที่ได้ถูกอายัดโอน เปลี่ยนแปลง หรือระงับซึ่งสิทธิเรียกร้องดังกล่าวภายหลังที่ได้ทำการอายัดไว้แล้วนั้น หากอาจใช้ยื่นแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ไม่ถึงแม้ว่าราคาแห่งสิทธิเรียกร้องนั้นจะเกินกว่าจำนวนหนี้ตามคำพิพากษากับค่าฤชาธรรมเนียมและค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี และลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้กระทำการดังกล่าวแก่สิทธิเรียกร้องที่ถูกอายัดเพียงส่วนที่มีราคาเกินจำนวนนั้นก็ตาม

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้จำนองหรือผู้จำนำซึ่งมิใช่ลูกหนี้ตามสิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๓๑๙ วรรคสอง หากผู้จำนองหรือผู้จำนำพิสูจน์ได้ว่าความระงับสิ้นไปแห่งการจำนองหรือการจำนำเกิดขึ้นโดยผู้จำนองหรือผู้จำนำกระทำการโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนก่อนมีการแจ้งการอายัดไปยังผู้จำนองหรือผู้จำนำเพื่อทราบ

(๒) ถ้าค่าแห่งสิทธิเรียกร้องซึ่งอายัดไว้นั้นต้องเสื่อมเสียไปเพราะความผิดของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อความเสียหายใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น

(๓) การชำระหนี้โดยบุคคลภายนอกตามที่ระบุไว้ในคำสั่งอายัดนั้นให้ถือว่าเป็นการชำระหนี้ตามกฎหมาย

ส่วนที่ ๕

การขอให้ศาลบังคับบุคคลภายนอกชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง

มาตรา ๓๒๑ ถ้าบุคคลภายนอกไม่ชำระหนี้ตามคำสั่งอายัดของศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีตามมาตรา ๓๑๖ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาทราบ ในกรณีเช่นว่านี้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องต่อศาลให้บังคับบุคคลภายนอกนั้นปฏิบัติตามการชำระหนี้ตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งหรือชำระค่าสินไหมทดแทนเพื่อการไม่ชำระหนี้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีก็ได้ เมื่อศาลทำการไต่สวนแล้วถ้าเป็นที่พอใจว่าสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นมีอยู่จริงและอาจบังคับได้ จะมีคำสั่งให้บุคคลภายนอกปฏิบัติตามการชำระหนี้ตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งหรือให้ชำระค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนที่เห็นสมควรก็ได้ ถ้าบุคคลภายนอกนั้นมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้ศาลบังคับคดีแก่บุคคลภายนอกนั้นเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาก็ได้

ส่วนที่ ๖

สิทธิของบุคคลภายนอกและผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดี

มาตรา ๓๒๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๒๓ และมาตรา ๓๒๔ บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาย่อมไม่กระทบกระทั่งถึงทรัพย์สิน บุริมสิทธิ สิทธิยึดหน่วง หรือสิทธิอื่นซึ่งบุคคลภายนอกมีอยู่เหนือทรัพย์สินหรืออาจร้องขอให้บังคับเหนือทรัพย์สินนั้นตามกฎหมาย

มาตรา ๓๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ บุคคลใดกล่าวอ้างว่าจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดไว้ หรือตนเป็นเจ้าของรวมซึ่งมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในทรัพย์สินนั้นซึ่งเป็นสังหาริมทรัพย์ที่ได้แบ่งการครอบครองเป็นส่วนสัด หรือตนเป็นเจ้าของรวมในทรัพย์สินนั้นซึ่งเป็นสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทรัพย์สินแบ่งได้ หรือตนเป็นผู้อยู่ในฐานะอันจะทำให้จดทะเบียนสิทธิของตนในทรัพย์สินนั้นได้อยู่ก่อน บุคคลนั้นอาจร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนหรือเฉพาะส่วนของตน แล้วแต่กรณี โดยยื่นคำร้องขอต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่มีการยึดทรัพย์สินนั้น แต่ถ้าไม่สามารถยื่นคำร้องขอภายในระยะเวลาดังกล่าว บุคคลนั้นจะยื่นคำร้องขอเมื่อพ้นระยะเวลาเช่นว่านั้นได้ก็ต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษและได้ยื่นคำร้องขอไม่ช้ากว่าเจ็ดวัน ก่อนวันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดไว้เพื่อการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้นเป็นครั้งแรก เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย บุคคลนั้นจะยื่นคำร้องขอในภายหลังก็ได้ แต่จะต้องยื่นเสียก่อนขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้น

ในกรณีที่เป็นการยืมทรัพย์สินตามมาตรา ๓๓๒ ผู้กล่าวอ้างอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้มีการยึดทรัพย์สินนั้น แต่ถ้าไม่สามารถยื่นคำร้องขอภายในระยะเวลาดังกล่าว บุคคลนั้น จะยื่นคำร้องขอเมื่อพ้นระยะเวลาเช่นว่านั้นได้ก็ต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ แต่จะต้องยื่นเสียก่อนที่ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะจ่ายเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้นแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาตรา ๓๓๔ หรือก่อนที่บัญชีส่วนเฉลี่ยแสดงจำนวนเงินที่ขายทรัพย์สินนั้นเป็นที่สุดตามมาตรา ๓๔๐ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้ถือว่าเงินจำนวนสุทธิที่ได้จากการขายนั้นเป็นเสมือนทรัพย์สินที่ขอให้ปล่อย

เมื่อศาลรับคำร้องขอไว้แล้ว ให้ส่งสำเนาคำร้องขอแก่โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา จำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษา และเจ้าพนักงานบังคับคดี เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับคำร้องขอเช่นว่านี้ ถ้าทรัพย์สินที่ยึดนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินตามมาตรา ๓๓๒ ให้งดการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้นไว้ ในระหว่างรอคำวินิจฉัยชี้ขาด และให้ศาลพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีนั้นเหมือนอย่างคดีธรรมดา

โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องว่าคำร้องขอ นั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิง การบังคับคดี เมื่อปรากฏพยานหลักฐานเบื้องต้นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กล่าวอ้างวางเงิน หรือหาประกันต่อศาลตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร เพื่อเป็นประกันการชำระ ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสำหรับความเสียหายที่อาจได้รับการยื่นคำร้อง ขอ นั้น ถ้าผู้กล่าวอ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ส่วนเงินหรือ ประกันที่วางไว้ต่อศาลดังกล่าว เมื่อศาลเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต่อไป จะสั่งคืนหรือยกเลิกประกันนั้นก็ได้ คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลได้มีคำสั่งยกคำร้องขอที่ยื่นไว้ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าโจทก์หรือเจ้าหนี้ตาม คำพิพากษาที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากการยื่นคำร้องขอดังกล่าวเห็นว่าคำร้องขอ นั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามา เพื่อประวิงการบังคับคดี บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลได้มีคำสั่ง ยกคำร้องขอเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ผู้กล่าวอ้างชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้แยกการพิจารณาเป็นสำนวนต่างหากจากคดีเดิม และเมื่อศาลได้สอบสวนแล้ว เห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้กล่าวอ้างชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้ศาลบังคับคดีแก่ บุคคลนั้นเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๓๒๔ บุคคลใดมีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้หรือได้รับส่วนแบ่งจากเงินที่ได้จากการขาย ทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดไว้ โดยอาศัยอำนาจแห่งทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิยัดหน่วง หรือสิทธิอื่นซึ่งบุคคลนั้นมีอยู่เหนือทรัพย์สิน หรืออาจร้องขอให้บังคับเหนือทรัพย์สินนั้นตามกฎหมาย ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นผู้รับจำนองทรัพย์สินหรือเป็นผู้ทรงบุริมสิทธิเหนือสังหาริมทรัพย์อันได้ จดทะเบียนไว้ บุคคลนั้นอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีก่อนเอาทรัพย์สินนั้นออกขายหรือ จำหน่าย ขอให้มีการสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) ในกรณีที่อาจบังคับเอาทรัพย์สินซึ่งจำนองหลุด ขอให้เอาทรัพย์สินซึ่งจำนองนั้นหลุด ถ้าศาลมีคำสั่งอนุญาต การยึดทรัพย์สินที่จำนองนั้นเป็นอันเพิกถอนไปในตัว

(ข) ในกรณีอื่น ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนำเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น มาชำระหนี้แก่ตนก่อนเจ้าหนี้อื่น ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่น

(๒) ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีว่าทรัพย์สินซึ่งขายหรือจำหน่ายนั้นเป็นของเจ้าของรวม อันได้จดทะเบียนไว้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินส่วนของเจ้าของรวมอื่น นอกจากส่วนของลูกหนี้ตาม คำพิพากษาออกจากเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๔๐

(๓) ในกรณีที่เป็นผู้ทรงสิทธิยึดเหนี่ยวซึ่งไม่มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่ขายหรือจำหน่าย บุคคลนั้น อาจยื่นคำร้องขอต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น ขอให้ให้นำเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายมาชำระหนี้แก่ตนก่อนเจ้าหนี้อื่นซึ่งไม่มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้น

(๔) ในกรณีอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) และ (๓) ผู้ทรงสิทธินั้นอาจยื่นคำร้องขอต่อศาล ที่ออกหมายบังคับคดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น ขอให้ตนได้รับส่วนแบ่งใน เงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายหรือขอให้นำเงินดังกล่าวมาชำระหนี้แก่ตนก่อนเจ้าหนี้อื่น ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๓๒๕ เมื่อได้แจ้งคำสั่งอายัดสิทธิเรียกร้องให้บุคคลภายนอกตามมาตรา ๓๑๖ แล้ว บุคคลภายนอกนั้นอาจยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งอายัดต่อศาลได้ภายในสิบห้าวัน

บุคคลผู้จะต้องเสียหายเพราะคำสั่งอายัดอาจยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งดังกล่าวได้ภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ ต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่งอายัด

(๑) ถ้าสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นการให้ชำระเงิน ให้ยื่นคำร้องต่อศาลก่อนวันที่เจ้าพนักงานบังคับคดี จ่ายเงินดังกล่าวทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

(๒) ถ้าสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นการให้ส่งมอบหรือโอนทรัพย์สิน ให้ยื่นคำร้องต่อศาลก่อนขายทอดตลาด หรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้น

(๓) ถ้าสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นการให้ชำระหนี้อย่างอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ให้ยื่นคำร้องต่อศาล ก่อนที่บุคคลภายนอกจะปฏิบัติการชำระหนี้

เมื่อศาลสั่งรับคำร้องคัดค้านตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ส่งสำเนาคำร้องแก่เจ้าหนี้ตาม คำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา และเจ้าพนักงานบังคับคดี และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการบังคับ ตามคำสั่งอายัดไว้ในระหว่างรอคำวินิจฉัยชี้ขาด เมื่อศาลทำการไต่สวนแล้ว ถ้าเป็นที่พอใจว่าสิทธิ เรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นมีอยู่จริงและอาจบังคับได้ ก็ให้ยกคำร้องนั้นเสียและมีคำสั่งให้ บุคคลภายนอกปฏิบัติตามคำสั่งอายัด แต่ถ้าเป็นที่พอใจว่าคำร้องคัดค้านรับฟังได้ ให้ศาลมีคำสั่งถอนการอายัด สิทธิเรียกร้อง

ในระหว่างการพิจารณาคำร้องคัดค้านตามวรรคสาม เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องว่า คำร้องคัดค้านนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี เมื่อปรากฏพยานหลักฐานเบื้องต้นว่า คำร้องนั้นฟังได้ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ร้องคัดค้านวางเงินหรือหาประกันต่อศาลตามจำนวนและภายใน ระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร เพื่อเป็นประกันการชำระเงินค่าสินไหมทดแทนแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา สำหรับความเสียหายที่อาจได้รับการยื่นคำร้องคัดค้านนั้น ถ้าผู้ร้องคัดค้านไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคำร้องคัดค้าน ส่วนเงินหรือประกันที่วางไว้ต่อศาลดังกล่าว เมื่อศาลเห็นว่าไม่มี ความจำเป็นต่อไป จะสั่งคืนหรือยกเลิกประกันนั้นก็ได้

ถ้าศาลได้มีคำสั่งให้บุคคลภายนอกปฏิบัติตามคำสั่งอายัด และบุคคลนั้นมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งศาล เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้ศาลบังคับคดีแก่บุคคลภายนอกเสมือนหนึ่งว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ ตามคำพิพากษา

ในกรณีที่คำร้องคัดค้านตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลได้มีคำสั่งยกคำร้องคัดค้าน เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ผู้ร้องคัดค้านชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนได้ ในกรณี เช่นว่านี้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้แยกการพิจารณาเป็นสำนวนต่างหากจากคดีเดิม และเมื่อศาลไต่สวนแล้ว เห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ร้องคัดค้านชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้ศาลบังคับคดีแก่บุคคลนั้น เสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ส่วนที่ ๗

การขอเฉลี่ยและการเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไป

มาตรา ๓๒๖ เมื่อมีการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องอย่างใดของลูกหนี้ตาม คำพิพากษาเพื่อเอาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษารายหนึ่งแล้ว ห้ามไม่ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่น ดำเนินการให้มีการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้นซ้ำอีก แต่ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลที่ออก หมายบังคับคดี ขอให้คำสั่งให้ตนเข้าเฉลี่ยในทรัพย์สินหรือเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สิน จากการยึดหรืออายัดนั้นได้ตามส่วนแบ่งจำนวนหนี้ตามคำพิพากษา

ห้ามมิให้ศาลอนุญาตตามคำร้องเช่นว่านี้ เว้นแต่ศาลเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องไม่สามารถเอาชำระได้ จากทรัพย์สินอื่น ๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ถ้าเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรหรือกฎหมายอื่นที่จะส่งยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อบังคับชำระหนี้ที่ค้างชำระตามกฎหมายนั้น ๆ ได้เอง ได้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องตามวรรคหนึ่งไว้ก่อนแล้ว ให้มีสิทธิขอเข้าเฉลี่ยได้โดยไม่อยู่ภายในบังคับของบทบัญญัติวรรคสอง แต่ถ้าเจ้าพนักงานดังกล่าวมิได้ยึดหรืออายัดไว้ก่อน ให้มีสิทธิขอเข้าเฉลี่ยได้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่น

ในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น คำร้องเช่นว่านี้ให้ยื่นก่อนสิ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายได้ในครั้งนั้น ๆ

ในกรณีที่อายัดสิทธิเรียกร้อง ให้ยื่นคำร้องเสียก่อนสิ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันชำระเงินหรือวันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งสิทธิเรียกร้องตามที่อายัดนั้นได้

ในกรณีที่ยึดเงิน ให้ยื่นคำร้องเช่นว่านี้ก่อนสิ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันยึด

เมื่อได้ส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการจ่ายเงินหรือทรัพย์สินตามคำบังคับตั้งแต่การขาย การจำหน่าย หรือการชำระเงินตามที่ได้อายัดในครั้งที่ขอเฉลี่ยนั้นแล้วแต่กรณี ไว้จนกว่าศาลจะได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาด เมื่อศาลได้มีคำสั่งประการใดและสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติไปตามคำสั่งเช่นว่านั้น

มาตรา ๓๒๗ ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งคำบอกกล่าวถอนการบังคับคดีให้ผู้ยื่นคำร้องขอซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา ๓๒๔ หรือเจ้าหนี้ผู้ขอเฉลี่ยซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๒๖ ทราบโดยไม่ชักช้า โดยบุคคลดังกล่าวอาจขอเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปจากเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง โดยยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันส่งคำบอกกล่าวถึงบุคคลเช่นว่านั้น ถ้ามีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ขอดำเนินการบังคับคดีต่อไป ถ้าไม่มีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้น

ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำร้องหลายคน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีออกหมายเรียกให้ผู้ยื่นคำร้องทุกคนมาทำความเข้าใจกัน เลือกคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป แต่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้ให้ผู้ยื่นคำร้องซึ่งมาตามหมายเรียกและมีจำนวนหนี้มากที่สุดเป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป ถ้าผู้ยื่นคำร้องดังกล่าวมีจำนวนหนี้มากที่สุดเท่ากันหลายคน ให้ผู้ยื่นคำร้องซึ่งมีหนี้รายเก่าที่สุดเป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องรายใดไม่มาตามหมายเรียกให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องรายนั้นสละสิทธิที่จะเป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป

ในกรณีที่มีการเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไป ให้ถือว่าผู้ขอเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไป เป็นเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง และให้ศาลที่ออกหมายบังคับคดีในคดีที่มีการถอน การบังคับคดีเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี ถ้าเจ้าหนี้ผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปจะขอให้บังคับคดี แก่ทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดีไว้เดิมแต่เพียงบางส่วน ซึ่งเพียงพอแก่การชำระหนี้ของบรรดาเจ้าหนี้ตามวรรคหนึ่ง พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมและค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ให้ยื่นคำร้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไป ในกรณีเช่นว่านี้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งอนุญาต หรือไม่อนุญาตตามคำร้องหรือมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรโดยคำนึงถึง ส่วนได้เสียของบรรดาเจ้าหนี้ตามวรรคหนึ่ง เจ้าหนี้ผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปอาจร้องคัดค้านคำสั่ง ของเจ้าพนักงานบังคับคดีต่อศาลได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี

สำหรับเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องที่มีการถอนการบังคับคดีนั้น

(๑) ถ้าเป็นการถอนการบังคับคดีเพราะตนได้สละสิทธิในการบังคับคดีตามมาตรา ๒๙๒ (๖) ไม่มีสิทธิได้รับส่วนเฉลี่ยในทรัพย์สินหรือเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินในการบังคับคดี

(๒) ถ้าเป็นการถอนการบังคับคดีตามมาตรา ๒๙๒ (๔) แต่ยังมีหนี้ตามคำพิพากษาอยู่ อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการชำระจากเงินที่เหลือภายหลังที่ได้ชำระให้แก่เจ้าหนี้ผู้ขอเฉลี่ยแล้ว ในฐานะเดียวกันกับผู้ยื่นคำร้องตามมาตรา ๓๒๙ (๑)

(๓) ถ้าเป็นการถอนการบังคับคดีเพราะหมายบังคับคดีได้ถูกเพิกถอนหรือในกรณีอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) แต่ยังมีหนี้ตามคำพิพากษาอยู่ อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการชำระจากเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินในการบังคับคดีครั้งนี้ ก่อนการจ่ายเงินตาม มาตรา ๓๓๙ หรือก่อนส่งคำบอกกล่าวตามมาตรา ๓๔๐ (๓) แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๒๘ เจ้าหนี้ผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปตามมาตรา ๓๒๗ อาจยื่นคำร้องต่อศาล ที่มีอำนาจในการบังคับคดีให้โอนการบังคับคดีไปยังศาลที่พิพากษาคดีซึ่งตนเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ และเมื่อได้พิจารณาคำร้องดังกล่าวแล้ว ถ้าศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีเห็นว่าการบังคับคดีในศาลที่จะ รับโอนการบังคับคดีจะเป็นการสะดวกแก่ทุกฝ่ายและได้รับความยินยอมของศาลที่จะรับโอนแล้ว ให้ศาล มีคำสั่งอนุญาตให้โอนการบังคับคดีไปได้ คำสั่งของศาลตามมาตรา ๓๒๘ นี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่มีการโอนการบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าศาลที่รับโอนเป็นศาลตามมาตรา ๒๗๑ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๒๙ ในกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีได้ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยภายในกำหนดเวลาตาม มาตรา ๓๒๖ หรือศาลได้ยกคำร้องขอเฉลี่ยเพราะเหตุที่ยื่นไม่ทันกำหนดเวลาดังกล่าว เจ้าหนี้ตาม คำพิพากษานั้นอาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ให้ตนมีสิทธิได้รับชำระจากเงินที่เหลือภายหลังที่ได้ชำระให้แก่เจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรือ อายัดสิทธิเรียกร้องนั้นและเจ้าหนี้ผู้ขอเฉลี่ยตามมาตรา ๓๒๖ หรือมาตรา ๓๒๗ แล้วแต่กรณี

(๒) ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดี และไม่มีเจ้าหนี้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปตามมาตรา ๓๒๗ ให้ถือว่าตนเป็นเจ้าหนี้ผู้ดำเนินการบังคับคดีต่อไปจากเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องที่มีการถอนการบังคับคดีตั้งแต่วันที่มีการถอนการบังคับคดี

คำร้องตาม (๑) ให้ยื่นก่อนการจ่ายเงินตามมาตรา ๓๓๙ หรือก่อนส่งคำบอกกล่าวตามมาตรา ๓๔๐ (๓) แล้วแต่กรณี

คำร้องตาม (๒) ให้ยื่นก่อนมีการถอนการบังคับคดี

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องตาม (๒) ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒๗ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้ามีผู้ยื่นคำร้องตาม (๒) หลายคน ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องรายอื่นนอกจากผู้ยื่นคำร้อง ซึ่งได้รับเลือกหรือกฎหมายกำหนดให้เป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป และเจ้าหนี้ซึ่งมิได้ยื่นคำร้องขอเข้า ดำเนินการบังคับคดีต่อไปตามมาตรา ๓๒๗ เป็นเจ้าหนี้ที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินหรือเงินที่ได้ จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินในคดีนั้นด้วย

มาตรา ๓๓๐ คำสั่งของศาลตามมาตรา ๓๒๗ วรรคสามและวรรคสี่ และมาตรา ๓๒๙ ให้เป็นที่สิ้นสุด

ส่วนที่ ๘ การขายหรือจำหน่าย

มาตรา ๓๓๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๓๒ และมาตรา ๓๓๖ เมื่อได้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องทั้งหมดหรือบางส่วนของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือได้มีการส่งมอบทรัพย์สินตามสิทธิเรียกร้อง ที่ถูกอายัดแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ถ้าไม่มีเหตุสมควรงดการบังคับคดีไว้ก่อน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎกระทรวงว่าด้วยการนั้นหรือตามที่ศาลมีคำสั่งกำหนด หรือขายโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

ก่อนการขายทอดตลาดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องแจ้ง กำหนดวัน เวลา และสถานที่ซึ่งจะทำการขายทอดตลาดให้บรรดาผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี ซึ่งปรากฏตามทะเบียนหรือประการอื่นได้ทราบด้วย โดยจะทำการขายทอดตลาดในวันหยุดงานหรือ ในเวลาใด ๆ นอกเวลาทำการปกติก็ได้ ทั้งนี้ กำหนดวันและเวลาขายดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวัน นับแต่วันยึด อายัด หรือส่งมอบทรัพย์สินนั้น

เพื่อให้การขายทอดตลาดเป็นไปด้วยความเที่ยงธรรม บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีมีสิทธิเต็มที่ในการเข้าสู่ราคาเองหรือหาบุคคลอื่นเข้าสู่ราคาเพื่อให้ได้ราคาตามที่ตนต้องการ และเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดแล้ว ห้ามมิให้บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีทั้งหลายหยิบยกเรื่องราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดมีจำนวนต่ำเกินสมควรมาเป็นเหตุขอให้มีการเพิกถอนการขายทอดตลาดนั้นอีก

มาตรา ๓๓๒ ในกรณีที่ทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่จะขายหรือจำหน่ายมีสภาพเป็นของสละของเสียได้ หรือถ้าหน่วยงานเข้าไว้จะเป็นการเสียความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนแห่งค่าของทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขายหรือจำหน่ายได้ทันทีโดยวิธีขายทอดตลาดหรือวิธีอื่นที่สมควร

ในกรณีที่การขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ถูกยึดหรือที่ได้มีการส่งมอบตามคำสั่งอายัดกระทำได้โดยยาก หรือการขายหรือจำหน่ายสิทธิเรียกร้องนั้นกระทำได้โดยยากเนื่องจากการชำระหนี้จำเป็นต้องอาศัยการชำระหนี้ตอบแทนหรือด้วยเหตุอื่นใด และการบังคับคดีอาจล่าช้าเป็นการเสียหายแก่คู่ความทุกฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือแก่บุคคลผู้มีส่วนได้เสีย เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรหรือคู่ความหรือบุคคล เช่นว่านั้นร้องขอ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมีคำสั่งกำหนดให้จำหน่ายโดยวิธีการอื่นใดที่สมควรก็ได้ ทั้งนี้บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีอาจคัดค้านคำสั่งหรือการดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดี โดยยื่นคำร้องต่อศาลภายในสองวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งหรือการดำเนินการนั้น คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๓๓ ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ในการขายทรัพย์สินที่มีหลายสิ่งด้วยกัน ให้แยกขายทีละสิ่งต่อเนื่องกันไป แต่

(ก) เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจจัดสั่งหาทรัพย์ซึ่งมีราคาเล็กน้อยรวมขายเป็นกอง ๆ

ได้เสมอ

(ข) เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจจัดสั่งหาทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์สองสิ่งหรือกว่านั้นขึ้นไปรวมขายไปด้วยกันได้ ในเมื่อเป็นที่คาดหมายได้ว่าเงินรายได้ในการขายจะเพิ่มขึ้นเพราะเหตุนั้น

(๒) ในการขายอสังหาริมทรัพย์ซึ่งอาจแบ่งแยกออกได้เป็นส่วน ๆ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจขายทรัพย์สินนั้นเป็นส่วน ๆ ได้ ในเมื่อเป็นที่คาดหมายได้ว่าเงินรายได้ในการขายทรัพย์สินบางส่วนจะเพียงพอแก่การบังคับคดี หรือว่าเงินรายได้ทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นเพราะเหตุนั้น

(๓) ในการขายทรัพย์สินหลายสิ่งด้วยกัน เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจกำหนดลำดับที่จะขายทรัพย์สินนั้น

บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินซึ่งจะต้องขาย อาจร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรวมหรือแยกทรัพย์สิน หรือขอให้ขายทรัพย์สินนั้นตามลำดับที่กำหนดไว้ หรือจะร้องคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่สั่งตามวรรคหนึ่งก็ได้ การยื่นคำร้องตามมาตรานี้ต้องกระทำก่อนวันทำการขายทอดตลาด แต่ต้องไม่ช้ากว่าสามวันนับแต่ทราบวิธีการขาย ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ยอมปฏิบัติตามคำร้องขอหรือคัดค้านเช่นนั้น ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อศาลภายในสองวันนับแต่วันปฏิเสธ เพื่อขอให้มีการชี้ขาดในเรื่องนั้นก็ได้ คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเลื่อนการขายไปจนกว่าศาลจะได้มีคำสั่ง หรือจนกว่าจะได้พ้นระยะเวลาซึ่งให้นำเรื่องขึ้นสู่ศาลได้

มาตรา ๓๓๔ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีโอนอสังหาริมทรัพย์ที่ขายให้แก่ผู้ซื้อ หากทรัพย์สินที่โอนนั้นมีลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารอยู่อาศัย และลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ยอมออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้น ผู้ซื้อขอที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในเขตศาลให้ออกหมายบังคับคดีเพื่อบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้น โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๗๑ มาตรา ๒๗๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๕๑ มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง มาตรา ๓๕๔ มาตรา ๓๖๑ มาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๓ และมาตรา ๓๖๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้ถือว่าผู้ซื้อเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่อยู่อาศัยในอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษิตามบทบัญญัติดังกล่าว

มาตรา ๓๓๕ เมื่อทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้จดทะเบียน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งนายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อ

ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด ก่อนทำการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบอกกล่าวให้นิติบุคคลอาคารชุดแจ้งรายการหนี้ค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระเพื่อการออกหนังสือรับรองการปลอดหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำบอกกล่าว เมื่อขายทอดตลาดแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไว้เพื่อชำระหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวจนถึงวันขายทอดตลาดแก่นิติบุคคลอาคารชุดก่อนเจ้าหนี้จำนอง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองการปลอดหนี้

หากนิติบุคคลอาคารชุดไม่แจ้งรายการหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือแจ้งว่าไม่มีหนี้ที่ค้างชำระ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองการปลอดหนี้

ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ก่อนทำการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบอกกล่าวให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแจ้งรายการหนี้ค่าบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคพร้อมค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำบอกกล่าว เมื่อขายทอดตลาดแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไว้เพื่อชำระหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวจนถึงวันขายทอดตลาดแก่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรก่อนเจ้าหนี้จำนอง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้ หากมีการระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไว้ ให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป

หากนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรไม่แจ้งรายการหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนดเวลาตามวรรคสี่หรือแจ้งว่าไม่มีหนี้ที่ค้างชำระ หรือในกรณีที่ยังมีได้จัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้ หากมีการระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไว้ ให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป

การจ่ายเงินที่กันไว้ตามวรรคสองและวรรคสี่ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนที่ ๑๐ การทำบัญชีส่วนเฉลี่ย และส่วนที่ ๑๑ เงินค้างจ่าย ของหมวดนี้

ส่วนที่ ๙

การตั้งผู้จัดการอสังหาริมทรัพย์หรือการประกอบกิจการแทนการขายหรือจำหน่าย

มาตรา ๓๓๖ ถ้ารายได้จากอสังหาริมทรัพย์หรือการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม หรือการประกอบกิจการอื่นใดของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจเพียงพอที่จะชำระหนี้ตามคำพิพากษาพร้อมด้วยค่าฤชาธรรมเนียม และค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ภายในเวลาอันสมควร เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาร้องขอ และไม่มีข้อเท็จจริงที่จะเป็นการประวิงการชำระหนี้ ศาลอาจมีคำสั่งตั้งผู้จัดการอสังหาริมทรัพย์หรือผู้จัดการกิจการเหล่านั้น โดยมอบเงินรายได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาและเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควรกำหนดแทนการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้

ส่วนที่ ๑๐

การทำบัญชีส่วนเฉลี่ย

มาตรา ๓๓๗ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวนเงินทั้งหมดที่ได้มาจากการยึดอายัด ขาย หรือจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือที่ได้วางไว้แก่ตน นอกจากนี้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีพิเศษสำหรับจำนวนเงินที่ได้มาจากการขายหรือจำหน่าย

ทรัพย์สินแต่ละรายซึ่งอยู่ในบังคับแห่งทรัพย์สินสิทธิ บุริมสิทธิ สิทธิยึดหน่วง หรือสิทธิอื่นซึ่งได้มีการแจ้งให้ทราบหรือปรากฏแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีแล้วตามมาตรา ๓๒๔

ถ้าประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดสรรหรือแบ่งเฉลี่ยเงินตามวรรคหนึ่งดังบัญญัติไว้ในมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๓๓๘ ในกรณีที่จะต้องบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งได้พิพากษาหรือสั่งโดยจำเลยขาดนัดนั้น ห้ามมิให้จัดสรรหรือแบ่งเฉลี่ยเงินที่ได้มาจนกว่าระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะได้ล่วงพ้นไปแล้ว เว้นแต่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะแสดงให้เป็นที่พอใจแก่ศาลได้ว่า ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ทราบถึงการที่ถูกฟ้องนั้นแล้ว

มาตรา ๓๓๙ ในกรณีที่มีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาคนเดียวร้องขอให้บังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและไม่มีกรณีตามมาตรา ๓๒๔ เมื่อได้ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้นเสร็จและได้หักค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีไว้แล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินตามจำนวนหนี้และค่าฤชาธรรมเนียมตามคำพิพากษาให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเท่าที่เงินรายได้จำนวนสุทธิจะพอแก่การที่จะจ่ายให้ได้

มาตรา ๓๔๐ ในกรณีที่มีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษหลายคนร้องขอให้บังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือในกรณีตามมาตรา ๓๒๔ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้นเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) หักค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีไว้ แต่ถ้าทรัพย์สินนั้นเป็นของเจ้าของรวม ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินส่วนของเจ้าของรวมอื่นนอกจากส่วนของลูกหนี้ตามคำพิพากษาออกจากเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้นเสียก่อน แล้วจึงหักค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีจากเงินเฉพาะส่วนของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(๒) จัดทำบัญชีส่วนเฉลี่ยแสดงจำนวนเงินที่จ่ายให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ทรงสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้นแต่ละคนจากเงินจำนวนสุทธิที่พอแก่การที่จะจ่ายให้ตามสิทธิของบุคคลเช่นว่านั้นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่นโดยให้แสดงจำนวนเงินที่กันส่วนให้แก่เจ้าของรวมไว้ในบัญชีดังกล่าวด้วย

(๓) ส่งคำบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าของรวม และบุคคลตาม (๒) ขอให้ตรวจสอบบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้นและให้ยื่นคำแถลงคัดค้านได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันส่งคำบอกกล่าว

ถ้าไม่มีคำแถลงคัดค้านภายในกำหนดเวลาตาม (๓) ให้ถือว่าบัญชีส่วนเฉลี่ยดังกล่าวเป็นที่สุดและให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้แก่บุคคลตามบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้น

มาตรา ๓๔๑ ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำแถลงคัดค้านตามมาตรา ๓๔๐ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี ออกหมายเรียกเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาทุกคน ผู้ทรงสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้น เจ้าของรวม และลูกหนี้ตาม คำพิพากษา มาชี้แจงในเวลาและ ณ สถานที่ที่กำหนด โดยต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน บุคคลดังกล่าวจะไปตามหมายเรียกด้วยตนเองหรือจะมอบให้ผู้รับมอบอำนาจไปกระทำการแทนก็ได้

เมื่อได้ตรวจพิจารณาคำแถลงคัดค้านและได้ฟังคำชี้แจงของผู้ซึ่งมาตามหมายเรียกแล้ว ให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีทำคำสั่งยืนตามหรือแก้ไขบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้นแล้วอ่านคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ซึ่งมาตามหมายเรียกฟัง และให้ลงลายมือชื่อรับทราบไว้

ในกรณีที่ไม้อาจทำคำสั่งได้ภายในวันที่กำหนด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้ผู้ซึ่งมาตาม หมายเรียกหรือตามนัดทราบวันนัดฟังคำสั่งที่เลื่อนไปและให้ลงลายมือชื่อรับทราบไว้

ถ้าบุคคลตามวรรคหนึ่งมิได้ไปตามหมายเรียกหรือตามนัดของเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้ถือว่า ได้ทราบวันนัดและคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว

มาตรา ๓๔๒ ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งยืนตามบัญชีส่วนเฉลี่ย ผู้ซึ่งได้ยื่นคำแถลง คัดค้านตามมาตรา ๓๔๐ อาจยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งดังกล่าวต่อศาลได้ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้อ่าน คำสั่ง

ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งแก้ไขบัญชีส่วนเฉลี่ย บุคคลตามมาตรา ๓๔๑ อาจยื่นคำร้อง คัดค้านคำสั่งดังกล่าวต่อศาลได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้อ่านคำสั่ง

ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำร้องคัดค้านตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเลื่อนการจ่าย ส่วนเฉลี่ยไปก่อนจนกว่าศาลจะได้มีคำสั่งหรือทำการจ่ายส่วนเฉลี่ยชั่วคราวตามมาตรา ๓๔๓

ถ้าไม่มีผู้ยื่นคำร้องคัดค้านตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองให้ถือว่าบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้นเป็นที่สุด และให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้แก่บุคคลตามบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้น

คำสั่งของศาลตามมาตรา ๓๔๒ ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๔๓ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่า ถ้าจะเลื่อนการจ่ายส่วนเฉลี่ยไปจนกว่า ได้จำหน่ายทรัพย์สินที่ประสงค์จะบังคับทั้งหมดหรือจนกว่าการเรียกร้องทั้งหมดที่มาสู่ศาลได้เสร็จเด็ดขาดแล้ว จะทำให้บุคคลผู้มีส่วนเฉลี่ยในเงินรายได้แห่งทรัพย์สินที่บังคับนั้นทุกคนหรือคนใดคนหนึ่งได้รับความเสียหาย เจ้าพนักงานบังคับคดีมีสิทธิที่จะแบ่งเงินรายได้เท่าที่พอแก่การที่จะจ่ายให้ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๔๑ และมาตรา ๓๔๒ ได้ ในเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้กักเงินไว้สำหรับชำระค่าฤชาธรรมเนียม ในการบังคับคดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นต่อไป และสำหรับชำระการเรียกร้องใด ๆ ที่ยังมีข้อโต้แย้ง ไว้แล้ว

มาตรา ๓๔๔ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีทุกคนได้รับส่วนแบ่งเป็นที่พอใจแล้ว ถ้ายังมีเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินเหลืออยู่หลังจากที่ได้หักค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีแล้ว และเงินเช่นว่านั้นอยู่ในบังคับที่จะต้องจ่ายแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาตรา ๓๒๙ หรือถูกอายัดโดยประการอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินส่วนที่เหลือนั้นตามมาตรา ๓๒๙ หรือตามคำสั่งอายัดสิทธิเรียกร้อง แล้วแต่กรณี

ถ้าเงินรายได้จำนวนสุทธิที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้นไม่ต้องการใช้สำหรับการบังคับคดีต่อไปก็ดี หรือมีเงินได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินเหลืออยู่หลังจากที่ได้หักชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีและจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ทุกคนเป็นที่พอใจแล้วก็ดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินรายได้จำนวนสุทธิหรือส่วนที่เหลือนั้นให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา และถ้าทรัพย์สินของบุคคลภายนอกต้องถูกจำหน่ายไปเพื่อประโยชน์แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้จ่ายเงินรายได้จำนวนสุทธิหรือส่วนที่เหลืออยู่แก่บุคคลภายนอกนั้น

ถ้าได้มีการขายทรัพย์สินรายได้ตามมาตรา ๓๒๓ ไปแล้ว และได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดเป็นคุณแก่ผู้เรียกร้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินที่ได้จากการขายแก่ผู้เรียกร้องไป

ส่วนที่ ๑๑

เงินค้ำจ่าย

มาตรา ๓๔๕ บรรดาเงินต่าง ๆ ที่ค้ำจ่ายอยู่ในศาลหรือที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ถ้าผู้มีสิทธิไม่ได้เรียกเอาภายในห้าปี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หมวด ๓

การบังคับคดีในกรณีที่ให้ส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง

มาตรา ๓๔๖ การบังคับคดีในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ถ้าบทบัญญัติในหมวดนี้มีได้กำหนดวิธีการบังคับคดีไว้โดยเฉพาะ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การบังคับคดีในกรณีที่เป็นหนี้เงินมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔๗ ในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาส่งคืนทรัพย์สินเฉพาะสิ่งแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งเพื่อชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจยึดทรัพย์สินนั้นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ถ้าทรัพย์สินเฉพาะสิ่งของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ต้องส่งมอบแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องได้ถูกยึดหรืออายัดไว้เพื่อเอาชำระหนี้เงินในคดีอื่นแล้ว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาชอบที่จะยื่นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีก่อนมีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นขอให้คำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้แก่ตน โดยต้องแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลได้ว่า เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้ขอยึดหรืออายัดทรัพย์สินในคดีอื่นนั้นสามารถบังคับคดีเอาจากทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้เพียงพอ ทั้งนี้ ให้ศาลแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบและอาจมีคำสั่งงดการบังคับคดีไว้ในระหว่างพิจารณาก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาใช้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการยึดหรืออายัดทรัพย์สินแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้ขอยึดหรืออายัดทรัพย์สินในคดีอื่นนั้น และให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีอื่นนั้นได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่สามารถแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลได้ตามวรรคสอง ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิเข้าเฉลี่ยในเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีอื่นนั้น ในกรณีเช่นว่านี้ ให้นำมาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๙ มาใช้บังคับ

มาตรา ๓๔๘ การบังคับคดีในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งที่มีทะเบียนกรรมสิทธิ์หรือมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนดำเนินการจดทะเบียนต่อไป

การบังคับคดีในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาส่งคืนหรือส่งมอบอสังหาริมทรัพย์เฉพาะสิ่ง ถ้ามีเหตุขัดขวางหรือเหตุขัดข้องในการส่งคืนหรือส่งมอบอสังหาริมทรัพย์นั้นแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ การบังคับคดีในกรณีที่ให้ขับไล่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔๙ การบังคับคดีที่ขอให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

ให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องเสียไปในคดีที่มีคำพิพากษาให้ส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง รวมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมและค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องเสียไปในคดีอื่นตามมาตรา ๓๔๗ วรรคสอง โดยให้ถือว่าเป็นค่าฤชาธรรมเนียมและค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีที่ต้องใช้แทนแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีที่มีคำพิพากษาให้ส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งนั้น

หมวด ๔

การบังคับคดีในกรณีที่ให้ขับไล่

มาตรา ๓๕๐ การบังคับคดีในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย หรือทรัพย์สินที่ครอบครอง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามมาตรา ๓๕๑ มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓ และมาตรา ๓๕๔

การบังคับคดีในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง ไม้ยืนต้น ไม้ล้มลุกหรืออัญชาติ หรือขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย หรือทรัพย์สินที่ครอบครอง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามมาตรา ๓๕๕

ส่วนที่ ๑

การบังคับคดีในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต้องออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย หรือทรัพย์สินที่ครอบครอง

มาตรา ๓๕๑ ในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย หรือทรัพย์สินที่ครอบครอง

(๑) ถ้าทรัพย์สินนั้นไม่มีบุคคลได้อยู่แล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามมาตรา ๓๕๒

(๒) ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ออกไปจากทรัพย์สินนั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามมาตรา ๓๕๓

มาตรา ๓๕๒ ในกรณีตามมาตรา ๓๕๑ (๑) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจส่งมอบทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเข้าครอบครองได้ทันที ถ้ามีสิ่งกีดขวางอันเป็นอุปสรรคต่อการส่งมอบ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจทำลายสิ่งกีดขวางดังกล่าวได้ตามความจำเป็น

ถ้ายังมีสิ่งของของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือของบุคคลอยู่ในทรัพย์สินนั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีสิ่งของนั้นไว้ และมีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าสิ่งของนั้นมีสภาพเป็นของสดของเสียได้ หรือมีสภาพอันจะก่อให้เกิดอันตรายได้ หรือถ้าหวั่นเข้าไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนแห่งค่าของสิ่งของนั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจจำหน่ายสิ่งของนั้นได้ทันทีโดยวิธีขายทอดตลาดหรือวิธีอื่นที่เห็นสมควร และเก็บรักษาเงินสุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่ายไว้แทนสิ่งของนั้น หรือทำลายสิ่งของนั้น หรือดำเนินการอื่นใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงสภาพแห่งสิ่งของ ประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย และประโยชน์สาธารณะ

(๒) ถ้าสิ่งของนั้นมีใช้สิ่งของตามที่ระบุไว้ใน (๑) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจนำสิ่งของนั้นมาเก็บรักษาไว้ หรือมอบให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้รักษา หรือฝากไว้ ณ สถานที่ใด หรือแก่บุคคลใดตามที่เห็นสมควร แล้วแจ้งหรือประกาศให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าของสิ่งของมารับคืนไปภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าของสิ่งของไม่มารับหรือไม่ยอมรับสิ่งของนั้นคืนไปภายในเวลาที่กำหนด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตาม (๑) โดยอนุโลม

เงินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้มาจากการจำหน่ายสิ่งของตามวรรคสอง (๑) หรือ (๒) ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าของสิ่งของไม่มาขอรับคืนภายในกำหนดห้าปีนับแต่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่สิ่งของตามวรรคสองถูกยึดอายัด หรือห้ามโอน ยักยัก หรือจำหน่ายตามวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาหรือเพื่อการบังคับคดีในคดีอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจย้ายสิ่งของดังกล่าวไปเก็บไว้ ณ สถานที่อื่นได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีในคดีอื่นทราบด้วย

ให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินการตามมาตรานี้ และให้ถือว่าเป็นหนี้ตามคำพิพากษาที่จะบังคับคดีกันต่อไป

มาตรา ๓๕๓ ในกรณีตามมาตรา ๓๕๑ (๒) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) รายงานต่อศาลเพื่อมีคำสั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวาร และให้ศาลมีอำนาจสั่งจับกุมและกักขังได้ทันที ในกรณีเช่นว่านี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๖๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) ปิดประกาศให้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือครอบครองทรัพย์สินซึ่งอ้างว่ามีได้เป็นบริวารของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศแสดงว่าตนมีอำนาจพิเศษในการอยู่อาศัยหรือครอบครองทรัพย์สิน

เมื่อมีการจับกุมลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารตาม (๑) แล้ว หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวหลบหนีไปจากทรัพย์สินแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามมาตรา ๓๕๒

มาตรา ๓๕๔ เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕๑ ให้ถือว่าบุคคลดังต่อไปนี้เป็นบริวารของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(๑) บุคคลที่อยู่อาศัยหรือครอบครองทรัพย์สินและมีได้ยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๕๓ (๒) หรือยื่นคำร้องต่อศาลแล้วแต่แสดงต่อศาลไม่ได้ว่าตนมีอำนาจพิเศษในการอยู่อาศัยหรือครอบครองทรัพย์สิน

(๒) บุคคลที่เข้ามาอยู่ในทรัพย์สินในระหว่างเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเข้าครอบครองทรัพย์สิน

ส่วนที่ ๒

การบังคับคดีในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง

ไมยยันตัน ไม้มัลลหหรือธัญชาติ หรือขนย้ายทรัพย์สิน ออกไปจากอสังหาริมทรัพย์
ที่อยู่อาศัย หรือทรัพย์สินที่ครอบครอง

มาตรา ๓๕๕ ในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ไมยยันตัน ไม้มัลลหหรือธัญชาติ หรือขนย้ายทรัพย์สิน ออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัยหรือทรัพย์สินที่ครอบครอง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจดำเนินการรื้อถอน และขนย้ายทรัพย์สินออกจากทรัพย์สินได้โดยให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนหรือขนย้ายทรัพย์สินนั้น และให้ถือว่าเป็นหนี้ตามคำพิพากษาที่จะบังคับคดีกันต่อไป

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนหรือขนย้ายทรัพย์สิน ไว้ ณ บริเวณนั้นไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ในการรื้อถอนหรือขนย้ายทรัพย์สินนั้น

ในการจัดการกับวัสดุที่ถูกรื้อถอนและทรัพย์สินที่ถูกขนย้ายออกจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัยหรือทรัพย์สินที่ครอบครองนั้น ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๕๒ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕

การบังคับคดีในกรณีที่ให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ

มาตรา ๓๕๖ การบังคับคดีในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษากระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดนอกจากกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งหรือให้ขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ การบังคับคดีในกรณีที่ให้ส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง และหมวด ๔ การบังคับคดีในกรณีที่ให้ขับไล่ ให้ศาลมีอำนาจกำหนดวิธีการบังคับคดีตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๑ หรือส่วนที่ ๒ แห่งหมวดนี้ เว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่าวิธีการบังคับคดีดังกล่าวไม่อาจบรรลุผลตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้ ก็ให้ศาลมีอำนาจกำหนดวิธีการบังคับคดีตามที่ศาลเห็นสมควรเท่าที่สภาพแห่งการบังคับคดีจะเปิดช่องให้กระทำได้

ส่วนที่ ๑

การบังคับคดีในกรณีที่ให้กระทำการ

มาตรา ๓๕๗ การบังคับคดีในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาก่อทำนิติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลไม่ได้กำหนดให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจมีคำขอให้ศาลมีคำสั่งให้ถือเอาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแทนการแสดงเจตนาของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นได้

ถ้าการแสดงเจตนาของลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะบริบูรณ์ต่อเมื่อได้จดทะเบียนต่อนายทะเบียนพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจมีคำขอให้ศาลสั่งให้ดำเนินการจดทะเบียนให้ก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้บุคคลดังกล่าวนั้นจดทะเบียนไปตามคำสั่งศาล

ถ้าหนังสือสำคัญ เช่น โฉนดที่ดิน ใบจอง หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ใบทะเบียน หรือ เอกสารสิทธิที่จะต้องใช้เพื่อการจดทะเบียนสูญหาย บุกสลาย หรือนำมาไม่ได้เพราะเหตุอื่นใด ศาลจะสั่งให้นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายออกใบแทนหนังสือสำคัญดังกล่าวก็ได้ เมื่อได้ออกใบแทนแล้ว หนังสือสำคัญเดิมเป็นอันยกเลิก

มาตรา ๓๕๘ การบังคับคดีในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษากะทำการอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งไม่ใช่กรณีตามมาตรา ๓๕๗ นอกจากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจมีคำขอตามมาตรา ๓๖๑ แล้ว ถ้าการกระทำนั้นเป็นกรณีที่อาจให้บุคคลภายนอกกระทำการแทนได้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจมีคำขอฝ่ายเดียวให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้บุคคลภายนอกกระทำการนั้นแทนลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายที่เสียไปในกรณีขอให้บุคคลภายนอกกระทำการแทนตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นหนี้ตามคำพิพากษาที่จะบังคับคดีกันต่อไป

ส่วนที่ ๒ การบังคับคดีในกรณีที่ให้งดเว้นกระทำการ

มาตรา ๓๕๙ การบังคับคดีในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษางดเว้นกระทำการ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษามาตรา ๓๖๑ และขอให้ศาลมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ได้ด้วย

(๑) ให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาชำระค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายอันเกิดจากการไม่งดเว้นกระทำการนั้น

(๒) รื้อถอนหรือทำลายทรัพย์สินอันเกิดจากการไม่งดเว้นกระทำการนั้น เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นได้กำหนดวิธีการจัดการกับทรัพย์สินดังกล่าวไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว

ในกรณีตาม (๑) เมื่อศาลไต่สวนแล้วเห็นว่าคำขอนั้นฟังได้ ให้ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งตาม (๒) ให้ศาลแจ้งคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ แล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล โดยลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่าย

การขอและการดำเนินการตามมาตรา ๓๕๙ นี้ ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล ส่วนค่าสินไหมทดแทนที่ศาลกำหนดตามวรรคสองและค่าใช้จ่ายตามวรรคสาม ให้ถือว่าเป็นหนี้ตามคำพิพากษาที่จะบังคับคดีกันต่อไป

หมวด ๖
การบังคับคดีในกรณีได้มาซึ่งทรัพย์สินที่มีทะเบียน

มาตรา ๓๖๐ การบังคับคดีในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้หรือแสดงว่าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลใดได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ ทรัพย์สินหรือสิทธิอื่น ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน หากทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่มีทะเบียนและมีเหตุขัดข้องไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนได้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลดังกล่าวอาจมีคำขอให้ศาลสั่งให้นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดำเนินการจดทะเบียนให้ผู้มีสิทธิมีชื่อในทะเบียนให้เป็นไปตามคำสั่งศาล

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๕๗ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๗
การบังคับคดีในกรณีขอให้ศาลสั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๓๖๑ ภายใต้บังคับบทบัญญัติหมวด ๔ การบังคับคดีในกรณีที่ให้ขังไว้ ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจงใจขัดขืนไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ และไม่มีการบังคับอื่นใดที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะใช้บังคับได้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจมีคำขอฝ่ายเดียว ให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษาก็ได้

เมื่อได้รับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาคำขอโดยเร็ว หากเป็นที่พอใจจากพยานหลักฐานซึ่งเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานำมาสืบหรือที่ศาลเรียกมาสืบว่า ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีพฤติการณ์ที่จะปฏิบัติตามคำบังคับได้ถ้าได้กระทำการโดยสุจริต และเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่มีวิธีการบังคับอื่นใดที่จะใช้บังคับได้ ให้ศาลออกหมายจับลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามาศาลหรือถูกจับตัวมา แต่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่อาจแสดงเหตุอันสมควรในการที่ไม่ปฏิบัติตามคำบังคับได้ ศาลมีอำนาจสั่งกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษาทันทีหรือในวันหนึ่งวันใดที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษายังคงขัดขืนอยู่ก็ได้ หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาแสดงเหตุอันสมควรในการที่ไม่ปฏิบัติตามคำบังคับได้ หรือตกลงที่จะปฏิบัติตามคำบังคับทุกประการ ศาลจะมีคำสั่งให้ยกคำขอ หรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๓๖๒ เมื่อศาลได้ออกหมายจับลูกหนี้ตามคำพิพากษาตามมาตรา ๓๖๑ แล้ว ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามาศาลหรือถูกจับกุมตัวมา ให้ศาลมีอำนาจกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นไว้ในระหว่างการพิจารณาคำขอจนกว่าจะมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

ในกรณีที่ผิดสัญญาประกันตามวรรคหนึ่ง ศาลมีอำนาจสั่งบังคับตามสัญญาประกันหรือตามจำนวนเงินที่ศาลเห็นสมควรโดยมีต้องฟ้องผู้ทำสัญญาประกันเป็นคดีใหม่

มาตรา ๓๖๓ ในกรณีที่ศาลสั่งกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลใดตามมาตรา ๓๕๓ หรือมาตรา ๓๖๑ บุคคลนั้นจะต้องถูกกักขังไว้จนกว่าจะมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรกำหนดว่าตนยินยอมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งทุกประการ แต่ทั้งนี้ ห้ามไม่ให้กักขังแต่ละครั้งเกินกว่าหกเดือนนับแต่วันจับกุมหรือวันเริ่มกักขัง แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผิดสัญญาประกันตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๖๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖๔ ในกรณีที่ศาลยอมรับบุคคลเป็นประกัน และบุคคลนั้นจงใจขัดขวางการบังคับคดีหรือร่วมกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาดัดขึ้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๖๑ มาตรา ๓๖๒ และมาตรา ๓๖๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖๕ การจับกุมและควบคุมตัวบุคคลหนึ่งบุคคลใดตามบทบัญญัติในลักษณะนี้ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือหมายของศาล หรือตามที่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานบังคับคดี

การจับกุม ควบคุมตัว หรือกักขังบุคคลหนึ่งบุคคลใดตามมาตรา ๒๗๙ วรรคสอง มาตรา ๒๘๔ มาตรา ๓๕๓ มาตรา ๓๖๑ และมาตรา ๓๖๔ ไม่ตัดสิทธิที่จะดำเนินคดีในความผิดอาญา

หมวด ๘

การบังคับในกรณีมีการประกันในศาล

มาตรา ๓๖๖ ถ้าบุคคลใดได้เข้าเป็นผู้ประกันในศาลโดยทำเป็นหนังสือหรือโดยวิธีอื่น เพื่อการชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น คำพิพากษาหรือคำสั่งเช่นว่านั้นย่อมใช้บังคับแก่การประกันได้ โดยให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิร้องขอให้ศาลบังคับคดีแก่ผู้ประกันเสมือนหนึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยไม่ต้องฟ้องผู้ประกันเป็นคดีใหม่

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การประกันการปฏิบัติตามคำสั่งศาลในกรณีอื่นด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖๗ ในกรณีที่คู่ความหรือบุคคลใดนำเงิน สมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร หนังสือประกันของธนาคาร หรือหลักประกันอย่างอื่นซึ่งอาจจ่ายเป็นเงินแทนได้ มาวางต่อศาลตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือตามคำสั่งของศาล เช่น คำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาหรือทุเลา

การบังคับคดีในระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา หรือในกรณีอื่นใด เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีนั้นชอบที่จะร้องขอต่อศาลให้สั่งจ่ายเงินหรือดำเนินการเรียกเงินมาจ่ายให้แก่ตนได้

การขอและการดำเนินการตามมาตรานี้ ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล”

มาตรา ๒๑ พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบถึงกระบวนการพิจารณาของศาลและกระบวนการวิธีการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ประกาศขายทอดตลาดไว้ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศขายทอดตลาดดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะเสร็จสิ้น

มาตรา ๒๒ บรรดาฎีกากระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ออกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีฎีกากระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ออกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๓ ให้ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่บางส่วนไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ทำให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นไปโดยล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนผู้มีอรรถคดี และเปิดโอกาสให้มีการประวิงคดีสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาและคำสั่งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ
องค์กรอัยการและพนักงานอัยการ
พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
เป็นปีที่ ๖๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ
พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๕๘
- (๒) พระราชบัญญัติพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๐
- (๓) พระราชบัญญัติพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๒
- (๔) พระราชบัญญัติพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓
- (๕) พระราชบัญญัติพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๖

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ก.อ.” หมายความว่า คณะกรรมการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

“ข้าราชการฝ่ายอัยการ” หมายความว่า ข้าราชการฝ่ายอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

“พนักงานอัยการ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานอัยการตามพระราชบัญญัตินี้

“ภาค” หมายความว่า เขตท้องที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดที่ ก.อ. กำหนดตามมาตรา ๗

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินการของรัฐ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ เจ้าพนักงาน พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง

มาตรา ๕ ระเบียบตามมาตรา ๑๔ วรรคสามที่ออกตามวรรคหนึ่ง (๒) มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๑ วรรคสอง และมาตรา ๒๖ วรรคสาม และประกาศตามมาตรา ๗ วรรคสี่ มาตรา ๙ วรรคสาม มาตรา ๑๒ วรรคสอง และมาตรา ๑๔ (๕) เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้อัยการสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
องค์กรอัยการ

มาตรา ๗ องค์กรอัยการประกอบด้วย ก.อ. อัยการสูงสุด และพนักงานอัยการอื่นโดยมี
สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นหน่วยธุรการ

สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนราชการที่มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ
และการดำเนินการอื่น และเป็นนิติบุคคล โดยมีอัยการสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชาและเป็นผู้แทนนิติบุคคล

ให้ข้าราชการฝ่ายอัยการสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด

การแบ่งหน่วยงาน การจัดตั้งและกำหนดท้องที่ของภาค และการกำหนดอำนาจและหน้าที่
ของหน่วยงานภายในของสำนักงานอัยการสูงสุด ให้ทำเป็นประกาศ ก.อ.

มาตรา ๘ การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอัยการต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและ
หลักนิติธรรม

หมวด ๒
พนักงานอัยการ

มาตรา ๙ ตำแหน่งพนักงานอัยการมีดังต่อไปนี้

- (๑) อัยการสูงสุด
- (๒) รองอัยการสูงสุด
- (๓) ผู้ตรวจการอัยการ
- (๔) อธิบดีอัยการ
- (๕) อธิบดีอัยการภาค
- (๖) รองอธิบดีอัยการ
- (๗) รองอธิบดีอัยการภาค
- (๘) อัยการพิเศษฝ่าย
- (๙) อัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

- (๑๐) อัยการผู้เชี่ยวชาญ
- (๑๑) อัยการจังหวัด
- (๑๒) อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด
- (๑๓) อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด
- (๑๔) รองอัยการจังหวัด
- (๑๕) อัยการประจำกอง
- (๑๖) อัยการจังหวัดผู้ช่วย
- (๑๗) อัยการผู้ช่วย

นอกจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้มีตำแหน่งอัยการอาวุโสด้วย

ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น ก.อ. จะประกาศกำหนดให้มีตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น นอกจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งโดยจะให้ตำแหน่งใดเทียบเท่าตำแหน่งตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๑๐ การแต่งตั้งและการให้อัยการสูงสุดพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามมติของ ก.อ. และได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา และให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ แต่งตั้งอัยการสูงสุด

การแต่งตั้งพนักงานอัยการอื่นและการให้พนักงานอัยการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

มาตรา ๑๑ ให้มีพนักงานอัยการไว้เป็นทนายแผ่นดินประจำศาลต่าง ๆ นอกจากศาลทหาร ตามกรอบอัตราค่าจ้างที่ ก.อ. กำหนดตามความจำเป็นและเหมาะสม

มาตรา ๑๒ ในภาคหนึ่งๆ ให้มีสำนักงานอัยการภาคโดยมีพนักงานอัยการคนหนึ่งเป็นหัวหน้า เรียกว่า “อธิบดีอัยการภาค”

ในท้องที่ที่ตั้งศาลจังหวัด ศาลแขวง หรือศาลเยาวชนและครอบครัว ยกเว้นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้มีสำนักงานอัยการจังหวัดประจำศาลแต่ละศาล มีเขตพื้นที่ตามที่ ก.อ. ประกาศกำหนด โดยมีพนักงาน อัยการคนหนึ่งเป็นหัวหน้า เรียกว่า “อัยการจังหวัด”

ในสำนักงานอัยการภาคและสำนักงานอัยการจังหวัด ให้มีพนักงานอัยการตำแหน่งใด จำนวนเท่าใดให้เป็นไปตามที่ ก.อ. กำหนด

มาตรา ๑๓ ในกรุงเทพมหานคร ให้พนักงานอัยการซึ่งรับราชการประจำอยู่ในราชการส่วนกลาง เป็นพนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นทุกศาล ให้อัยการสูงสุดหรือรองอัยการสูงสุดหรืออธิบดีอัยการ ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่จากอัยการสูงสุดเป็นหัวหน้าในการปฏิบัติราชการของพนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นนั้น

มาตรา ๑๔ พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนาจและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ
- (๒) ในคดีอาญา มีอำนาจและหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามกฎหมายอื่นซึ่งบัญญัติว่าเป็นอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการ
- (๓) ในคดีแพ่ง หรือคดีปกครอง มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินคดีแทนรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ ที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง หรือราชการส่วนภูมิภาคในศาล หรือในกระบวนการทางอนุญาโตตุลาการทั้งปวง กับมีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายอื่นซึ่งบัญญัติว่าเป็นอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการ
- (๔) ในคดีแพ่ง คดีปกครอง หรือคดีอาญา ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกฟ้องในเรื่องการที่ได้กระทำไปตามหน้าที่ที่ดี หรือในคดีแพ่งหรือคดีอาญาที่ราษฎรผู้หนึ่งผู้ใดถูกฟ้องในเรื่องการที่ได้กระทำตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเข้าร่วมหรือช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำการในหน้าที่ราชการที่ดี เมื่อเห็นสมควรพนักงานอัยการจะรับแก้ต่างให้ก็ได้
- (๕) ในคดีแพ่ง คดีปกครอง หรือกรณีมีข้อพิพาทที่ต้องดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ ที่หน่วยงานของรัฐซึ่งมิได้กล่าวใน (๓) หรือนิติบุคคลซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐ แต่ได้มีพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้นเป็นคู่กรณีและมีข้อพิพาทกับรัฐบาลหรือระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง เมื่อเห็นสมควรพนักงานอัยการจะรับว่าต่างหรือแก้ต่างให้ก็ได้
- (๖) ในคดีที่ราษฎรฟ้องเองไม่ได้โดยกฎหมายห้าม เมื่อเห็นสมควรพนักงานอัยการมีอำนาจเป็นโจทก์ได้
- (๗) ดำเนินการตามที่เห็นสมควรเกี่ยวกับการบังคับคดีอาญาเฉพาะในส่วนของการยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับตามคำพิพากษา ในการนี้มีให้เรียกค่าฤชาธรรมเนียมจากพนักงานอัยการ

(๘) ในกรณีที่มีการผิดสัญญาประกันจำเลย หรือประกันรับสิ่งของไปดูแลรักษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินคดีในการบังคับให้เป็นไปตามสัญญานั้น ในการนี้มีให้เรียกค่าฤชาธรรมเนียมจากพนักงานอัยการ

(๙) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่ ก.อ. ประกาศกำหนดหรือเห็นชอบเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมติคณะรัฐมนตรี

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการ

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุด ตามที่ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุด

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๔ (๓) (๔) และ (๕) พนักงานอัยการจะออกคำสั่งเรียกบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำก็ได้ แต่จะเรียกคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมาให้ถ้อยคำโดยคู่ความฝ่ายนั้น ไม่ยินยอมไม่ได้

พนักงานอัยการตำแหน่งใดมีอำนาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้เพียงใดให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนดโดยความเห็นชอบของ ก.อ.

มาตรา ๑๕ อัยการสูงสุดและรองอัยการสูงสุดมีอำนาจดำเนินคดีได้ทุกศาล อธิบดีอัยการภาคมีอำนาจดำเนินคดีได้ทุกศาลภายในภาค พนักงานอัยการผู้อื่นมีอำนาจดำเนินคดีได้เฉพาะศาลแห่งท้องที่ที่พนักงานอัยการผู้นั้นรับราชการประจำ เว้นแต่

(๑) เมื่ออัยการสูงสุดมีคำสั่งให้พนักงานอัยการซึ่งรับราชการประจำในท้องที่หนึ่งไปช่วยราชการในอีกท้องที่หนึ่งชั่วคราว หรือให้ไปดำเนินคดีใดเฉพาะเรื่อง หรือเมื่ออธิบดีอัยการภาคได้มีคำสั่งให้พนักงานอัยการซึ่งรับราชการประจำในท้องที่หนึ่งภายในภาคไปช่วยราชการในอีกท้องที่หนึ่งชั่วคราว หรือให้ไปดำเนินคดีใดเฉพาะเรื่องภายในภาค ให้พนักงานอัยการผู้นั้นมีอำนาจดำเนินคดีในศาลประจำท้องที่นั้นได้ และให้มีอำนาจดำเนินคดีได้ตลอดถึงศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา หรือศาลปกครองสูงสุดแล้วแต่กรณี

(๒) เมื่ออธิบดีอัยการภาคมีคำสั่งให้พนักงานอัยการซึ่งรับราชการประจำในภาคมีอำนาจดำเนินคดีในศาลทุกศาลภายในภาค ให้พนักงานอัยการผู้นั้นมีอำนาจดำเนินคดีในศาลทุกศาลภายในภาคนั้นได้ และให้มีอำนาจดำเนินคดีได้ตลอดถึงศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา หรือศาลปกครองสูงสุดแล้วแต่กรณี

(๓) เมื่อคดีที่พนักงานอัยการได้ดำเนินไว้ในศาลชั้นต้นขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา พนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีนั้น หรือพนักงานอัยการผู้อื่นซึ่งประจำศาลชั้นต้นนั้น หรือพนักงานอัยการอื่นซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุดมีอำนาจดำเนินคดีในชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกาได้

(๔) ในคดีที่ศาลส่งประเด็นไปสืบพยานยังศาลอื่น หรือโอนคดีไปพิจารณายังศาลอื่น พนักงานอัยการประจำศาลอื่นนั้น หรือพนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีมาแต่ต้น หรือพนักงานอัยการซึ่งประจำศาลที่ดำเนินคดีมาแต่ต้น มีอำนาจดำเนินคดีนั้นในศาลที่สืบพยานตามประเด็น หรือศาลที่รับโอนคดีนั้นได้

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติการตามอำนาจและหน้าที่เฉพาะในคดีที่ต้องตั้งต้นที่พนักงานอัยการ หรือในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมายอื่นใด ให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน สอบปากคำพยาน บุคคล ออกคำสั่งเรียกบุคคลใดมาให้การต่อพนักงานอัยการ ออกคำสั่งให้ส่งพยานหลักฐาน เอกสาร หรือวัตถุ และดำเนินการอื่นตามที่เห็นสมควร รวมทั้งอาจแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ทั้งนี้ ถ้าผู้ที่ได้รับคำสั่งนั้นเป็นคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง หรือเป็นผู้ถูกกล่าวหา บุคคลดังกล่าวจะไม่มาหรือไม่ให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งพยานหลักฐาน เอกสารหรือวัตถุตามที่เรียกก็ได้

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจ และหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญาซึ่งมิใช่การร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนหรือร่วมทำสำนวนสอบสวนกับพนักงานสอบสวน ให้พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ในการสอบสวนเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ ให้พนักงานอัยการเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจและหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยในการค้น การจับ และการคุมขังอาจร่วมกับเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่น หรือแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่นดำเนินการก็ได้

มาตรา ๑๘ คำสั่งของพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ให้ถือเป็นคำบังคับของพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๕ ในการใช้อำนาจหรือกระทำหน้าที่ของพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่น ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจทำคำสั่งเฉพาะเรื่อง หรือวางระเบียบไว้ให้พนักงานอัยการปฏิบัติได้

ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจของอัยการสูงสุด ถ้ากฎหมายมิได้กำหนดวิธีการมอบอำนาจไว้เป็นการเฉพาะ อัยการสูงสุดจะมอบอำนาจนั้นให้รองอัยการสูงสุดหรืออธิบดีอัยการภาคก็ได้ ทั้งนี้ เว้นแต่อำนาจตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๒๐ วรรคหก มาตรา ๑๔๓ และมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการมอบอำนาจตามวรรคสอง อัยการสูงสุดจะวางระเบียบให้ผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา ๒๐ ภายใต้อำนาจมาตรา ๑๕ การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนพนักงานอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๙ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.อ. กำหนด

ในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้พนักงานอัยการผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการ หรือให้อำนาจและหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจและหน้าที่เป็นกรรมการหรือมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในการรักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทนด้วย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๑ พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าการฟ้องคดีอาญาจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ ให้เสนอต่ออัยการสูงสุด และอัยการสูงสุดมีอำนาจสั่งไม่ฟ้องได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด โดยความเห็นชอบของ ก.อ.

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีที่พนักงานอัยการไม่ยื่นคำร้อง ไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกาถอนฟ้อง ถอนคำร้อง ถอนอุทธรณ์ และถอนฎีกาด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ คุณสมบัติของพนักงานอัยการในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๑ ซึ่งได้แสดงเหตุผลอันสมควรประกอบแล้ว ย่อมได้รับความคุ้มครอง

หมวด ๓

สำนักงานอัยการสูงสุด

มาตรา ๒๓ สำนักงานอัยการสูงสุด นอกจากมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการและงานวิชาการ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานอัยการแล้ว ให้มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ให้ความช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินการทางกฎหมายรวมตลอดทั้งในการคุ้มครองป้องกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน

(๒) ให้คำปรึกษา และตรวจร่างสัญญาหรือเอกสารทางกฎหมายให้แก่รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ

(๓) ให้คำปรึกษา และตรวจร่างสัญญาหรือเอกสารทางกฎหมายให้แก่นิติบุคคลซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐแต่ได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น ทั้งนี้ ตามที่เห็นสมควร

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง หรือคดีปกครองแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งพนักงานอัยการได้รับดำเนินคดีให้

(๕) ดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีร้องขอ เว้นแต่การดำเนินการนั้นจะขัดต่องานในหน้าที่หรืออาจทำให้ขัดต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาข้าราชการฝ่ายอัยการ

(๗) ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการอำนวยความสะดวก การรักษาผลประโยชน์ของรัฐและประชาชน

(๘) ติดต่อและประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุด

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุด

ในการตรวจร่างสัญญาตาม (๒) และ (๓) ให้สำนักงานอัยการสูงสุดมีหน้าที่รักษาประโยชน์ของรัฐ ในการนี้สำนักงานอัยการสูงสุดมีหน้าที่รายงานรัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐตาม (๒) หรือนิติบุคคลตาม (๓) ที่เป็นคู่สัญญาให้ทราบถึงข้อที่ควรปรับปรุงหรือแก้ไขให้สมบูรณ์ ข้อเสียเปรียบหรือข้อที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ

มาตรา ๒๔ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดเสนองบประมาณรายจ่ายต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนสำนักงานอัยการสูงสุดไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่สำนักงานอัยการสูงสุดเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ไม่เพียงพอ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณของสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง

มาตรา ๒๕ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นหน่วยรับตรวจตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว ให้เสนอผลการสอบบัญชีโดยตรงต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีด้วย

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี หรือได้รับการยกเว้น หรือผ่อนผันการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องใด ให้สำนักงานอัยการสูงสุดได้รับการยกเว้น หรือผ่อนผันการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา ๒๗ ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานอัยการสูงสุด ให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามเป้าหมาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของสำนักงานอัยการสูงสุด

(๒) ควบคุมดูแล และรับผิดชอบในการบริหารราชการ ปฏิบัติราชการ และบริหารงานบุคคลของสำนักงานอัยการสูงสุด ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนและประเพณีปฏิบัติของทางราชการ

(๓) บริหารจัดการงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน และการพัสดุของสำนักงานอัยการสูงสุด

ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามวรรคหนึ่ง อัยการสูงสุดอาจมอบอำนาจให้รองอัยการสูงสุด หรือข้าราชการฝ่ายอัยการผู้หนึ่งผู้ใดปฏิบัติหน้าที่แทนได้

ให้อัยการสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.อ. มีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารจัดการงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน และการพัสดุของสำนักงานอัยการสูงสุด

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) และ (๒) ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งอันจำเป็นต่อการปฏิบัติราชการของสำนักงานอัยการสูงสุด ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ หรือประกาศที่ ก.อ. กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๘ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นสำนักงานอัยการสูงสุดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๙ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง และเงินงบประมาณ ของสำนักงานอัยการสูงสุดตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ไปเป็นของสำนักงานอัยการสูงสุดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ ให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการจัดระเบียบบริหารราชการ การแบ่งส่วนราชการ และการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ และการอื่นใดที่ใช้บังคับกับพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของ ก.อ. หรือของอัยการสูงสุด ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๑ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ที่อ้างถึงกรมอัยการ อธิบดีกรมอัยการ รองอธิบดีกรมอัยการ และผู้ตรวจราชการอัยการ ให้ถือว่ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น อ้างถึงสำนักงานอัยการสูงสุด อัยการสูงสุด รองอัยการสูงสุด และผู้ตรวจการอัยการ ตามพระราชบัญญัตินี้ ตามลำดับ

บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ที่อ้างถึงอัยการพิเศษฝ่ายปรึกษาหรือตำแหน่งที่เทียบกับตำแหน่งอัยการพิเศษฝ่ายปรึกษา อัยการพิเศษฝ่ายคดีหรือตำแหน่งที่เทียบกับตำแหน่งอัยการ

พิเศษฝ่ายคดี อัยการพิเศษฝ่ายวิชาการหรือตำแหน่งที่เทียบเท่ากับตำแหน่งอัยการพิเศษฝ่ายวิชาการ ให้ถือว่า กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น อ้างถึง อธิบดีอัยการตามพระราชบัญญัตินี้

บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี ในเรื่องใดที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ที่อ้างถึงอัยการพิเศษประจำเขตหรือตำแหน่ง ที่เทียบเท่ากับอัยการพิเศษประจำเขต รองอธิบดีอัยการฝ่าย รองอธิบดีอัยการเขต อัยการจังหวัดประจำกรม และอัยการประจำกรม ให้ถือว่ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติ คณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น อ้างถึงอธิบดีอัยการภาค รองอธิบดีอัยการ รองอธิบดีอัยการภาค อัยการจังหวัด ประจำสำนักงานอัยการสูงสุด และอัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด ตามพระราชบัญญัตินี้ ตามลำดับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้องค์กรอัยการเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ และพนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดี และการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรม โดยมาตรา ๒๕๕ วรรคห้า ได้บัญญัติให้องค์กรอัยการ มีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยมีอัยการสูงสุด เป็นผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีองค์กรอัยการ และให้สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นหน่วยธุรการขององค์กรอัยการตามรัฐธรรมนูญ โดยมีอัยการสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชา เพื่อให้สอดคล้องกับ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ประกอบกับพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้ใช้บังคับมานานแล้ว สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เป็นปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ที่ อส ๐๐๐๓(คก ๒)/ ว ๒๑๑

สำนักงานอัยการสูงสุด
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง อนุบัญญัติที่ออกตามความกฎหมายองค์กรอัยการ

เรียน รองอัยการสูงสุด ผู้ตรวจการอัยการ คณะที่ปรึกษาอัยการสูงสุด อธิบดีอัยการ อธิบดีอัยการภาค
อัยการพิเศษฝ่าย เลขาธิการอัยการสูงสุด อัยการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการและโครงการ
ในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ผู้อำนวยการสำนักงาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕
ประกาศใช้บังคับ ณ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ด้วยสำนักงานอัยการสูงสุดได้ดำเนินการร่างอนุบัญญัติที่ออกตามความกฎหมาย
องค์กรอัยการ ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายถาวร พานิชพันธ์)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานคณะกรรมการอัยการ

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคณะกรรมการ ๒

โทร. ๐- ๒๑๔๓- ๙๔๕๙ โทรสาร ๐- ๒๑๔๓ -๙๔๕๙

<http://www.cmiss@ago.go.th>

E-mail : cmiss@ago.go.th

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด
ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี
พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่สำนักงานอัยการสูงสุดและพนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามกฎหมายและการรักษามลประโยชน์ของรัฐ เพื่อให้การปฏิบัติราชการของสำนักงานอัยการสูงสุดและพนักงานอัยการในการบังคับคดีเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และวรรคสี่ ประกอบมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อัยการสูงสุดจึงออกระเบียบ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ลูกหนี้” หมายความว่า ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล กับให้หมายความรวมถึงจำเลยผู้ต้องโทษปรับในคดีอาญาที่ไม่ชำระค่าปรับตามคำพิพากษาด้วย

“ฐานข้อมูลลูกหนี้” หมายความว่า แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน หรือข้อมูลอื่นใดของลูกหนี้ อันจะนำไปสู่การบังคับคดีและให้หมายความรวมถึง สถานะ อาชีพ และแหล่งรายได้ของลูกหนี้

“การตรวจสอบสถานะ” หมายความว่า การตรวจสอบสถานภาพบุคคล ความสามารถในการชำระหนี้ และอื่นๆ ของลูกหนี้ตามที่เห็นสมควรเกี่ยวกับการบังคับคดี ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการตรวจสอบสถานะของลูกหนี้ในกรณีลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

“การตรวจสอบทรัพย์สิน” หมายความว่า การสืบหาทรัพย์สินและสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้อันพึงยึดหรืออายัดเพื่อนำมาชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

“สำนักงานการบังคับคดี” หมายความว่า สำนักงานการบังคับคดีตามประกาศคณะกรรมการอัยการ เรื่อง การแบ่งหน่วยงาน และการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานภายในของสำนักงานอัยการสูงสุด

“สำนักงานคดี” หมายความว่า สำนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีแพ่ง คดีปกครอง หรือ คดีอาญา ตามประกาศคณะกรรมการอัยการ เรื่อง การแบ่งหน่วยงาน และการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของ หน่วยงานภายในของสำนักงานอัยการสูงสุด

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีอัยการที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี

“รองอธิบดี” หมายความว่า รองอธิบดีอัยการที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการ บังคับคดี

“อัยการพิเศษฝ่าย” หมายความว่า อัยการพิเศษฝ่ายที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดำเนินการ เกี่ยวกับการบังคับคดี

“เจ้าหน้าที่บังคับคดี” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่าย อัยการและให้หมายความรวมถึงนิติกรของสำนักงานอัยการสูงสุดที่มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี

ข้อ ๔ การใดมิได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้นำระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่ง หรือระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีปกครอง มาใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๕ ให้อัยการสูงสุดรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์และ วิธีการ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม ระเบียบนี้

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

บททั่วไป

ข้อ ๖ การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามระเบียบนี้ ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง คดีปกครอง และคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีอาญาแทนรัฐบาลหรือหน่วยงาน ของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ที่พนักงานอัยการได้รับดำเนินคดีให้ กับดำเนินการ ตามที่พนักงานอัยการเห็นสมควรเกี่ยวกับการบังคับคดีอาญาเฉพาะในส่วนของการยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับตาม คำพิพากษา รวมทั้งให้ความร่วมมือในการบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาลและประกันรับสิ่งของไป ดูแลรักษา

ข้อ ๗ สารบบและงานธุรการสำนวนบังคับคดี ให้เป็นไปตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด
ให้ลงสารบบทุกครั้งที่มีคำสั่งในสำนวนก่อนดำเนินการต่อไป
ให้สำนักงานคดีในต่งจังหวัดที่รับเรื่องหรือได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการบังคับคดี
จัดทำสารบบบังคับคดีแยกไว้ต่างหาก

ข้อ ๘ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอื่นใดที่จะต้องปฏิบัติตามให้ทันกำหนดระยะเวลามิฉะนั้นจะเสียหาย
แก่ราชการ ให้พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่บังคับคดีใช้ดุลพินิจพิจารณาปฏิบัติไปตามที่เห็นสมควรโดยไม่ให้
เสียหายแก่ราชการ

หากมีปัญหาหรือข้อขัดข้องอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้หารือผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น
หรือหารือผู้รักษาการตามระเบียบนี้เพื่อวินิจฉัยสั่งการ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๙ อธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่กำหนดในกฎหมาย
และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนจัดองค์กร บริหารงานบุคคล
อำนวยการ ประสานการปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติราชการใน
ความรับผิดชอบให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบและคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด

รองอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่กำหนดในกฎหมายและ
คำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุดรองจากอธิบดี และมีอำนาจหน้าที่ตามที่อธิบดีมอบหมาย

อัยการพิเศษฝ่ายเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่กำหนดใน
กฎหมายและคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจหน้าที่อำนวยการ ประสานการปฏิบัติราชการ
ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด
อธิบดีหรือรองอธิบดี แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๐ เมื่อศาลได้ออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้สำนักงานคดีส่งสำเนาหมายบังคับคดีพร้อมสำเนา
คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลและเอกสารในสำนวนคดีที่จำเป็นแก่การบังคับคดี เช่น สำเนาบัตรประจำตัว
ประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลของลูกหนี้ ให้สำนักงานการบังคับคดี
ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลออกหมายบังคับคดี

ในกรณีคดียังไม่ถึงที่สุด หากมีการขอทุเลาการบังคับคดีหรือศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งประการใด
ให้แจ้งและส่งสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล สำเนาหมายบังคับคดีที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานการบังคับคดี
โดยเร็ว

ในส่วนของคดีล้มละลาย เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ และมีการโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว ให้สำนักงานคดีล้มละลายส่งสำเนาคำสั่งศาลพร้อมสำเนาหนังสือที่แจ้งให้ได้รับความชอบชำระหนี้ให้สำนักงานการบังคับคดี และเมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอื่นใดให้ส่งสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าวด้วยทุกครั้งโดยเร็ว

ข้อ ๑๑ เมื่อสำนักงานการบังคับคดีได้รับสำเนามาหมายบังคับคดีตามข้อ ๑๐ หรือได้รับสำเนามาหมายบังคับคดีและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากตัวความให้ดำเนินการบังคับคดีนอกเหนือการรับเรื่องจากสำนักงานคดีตามข้อ ๑๐ ให้ลงรับในสารบบและบัญชีจ่ายสำนวนในวันที่ได้รับเป็นสำนวนบังคับคดีและให้อธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ส่งจ่ายสำนวนไปยังสำนักงานในสังกัดโดยเร็ว แล้วให้อัยการพิเศษฝ่ายส่งจ่ายสำนวนให้พนักงานอัยการและเจ้าหน้าที่บังคับคดีในสำนักงาน หากมีการเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่บังคับคดี ให้บันทึกชื่อผู้รับโอนไว้ในสารบบและบัญชีจ่ายสำนวนด้วย

ในกรณีส่งจ่ายสำนวนให้พนักงานอัยการหลายคน ให้ระบุด้วยว่าใครเป็นเจ้าของสำนวนผู้รับผิดชอบผู้ส่งจ่ายสำนวนต้องลงชื่อพร้อมวันเดือนปีที่ส่งจ่าย

ในส่วนเรื่องที่ได้รับจากสำนักงานคดีล้มละลาย หากพบว่าลูกหนี้รายใดถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และมีการโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งตัวความโดยเร็วเพื่อยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดระยะเวลาตามกฎหมายแล้วให้รวบรวมไว้ในระบบฐานข้อมูลลูกหนี้

ข้อ ๑๒ ให้เจ้าหน้าที่บังคับคดีตรวจพิจารณาเอกสารในสำนวนว่ามีข้อเท็จจริงครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการบังคับคดีหรือไม่ เช่น เจ้าหนี้และลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง จำนวนหนี้ที่ต้องบังคับคดี วันสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดี รายละเอียดตามหมายบังคับคดี แล้วบันทึกเสนอพนักงานอัยการเจ้าของสำนวน

กรณีที่สำนวนมีพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงพอวินิจฉัยได้ ให้พนักงานอัยการทำความเข้าใจว่าควรรับดำเนินการบังคับคดีหรือไม่ แล้วเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงผู้ที่พิจารณาสั่งได้ หากพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนพิจารณาสั่งได้อยู่แล้ว ให้เสนอผู้บังคับบัญชาถัดขึ้นไปหนึ่งชั้นเพื่อทราบและพิจารณาก่อนดำเนินการต่อไป

กรณีพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงไม่เพียงพอให้วินิจฉัย ให้พนักงานอัยการทำความเข้าใจเสนออัยการพิเศษฝ่ายเพื่อพิจารณาสั่งให้รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม ทั้งนี้ อาจแจ้งสำนักงานคดี ตัวความ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการก็ได้

ผู้พิจารณาสั่งตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่ง โดยอนุโลม โดยให้ถือทุนทรัพย์ตามจำนวนหนี้หรือค่าปรับในหมายบังคับคดี

ข้อ ๑๓ เมื่อมีคำสั่งรับดำเนินการบังคับคดีตามข้อ ๑๒ แล้ว ให้มีหนังสือแจ้งตัวความโดยเร็ว เพื่อยืนยันที่จะให้มีการบังคับคดี และแจ้งด้วยว่าหากตัวความยืนยันจะให้ดำเนินการบังคับคดีให้ตัวความ ตรวจสอบสถานะและทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลของลูกหนี้ สถานภาพของลูกหนี้และครอบครัวและอื่น ๆ ที่จำเป็นส่งให้ พนักงานอัยการ พร้อมกำหนดระยะเวลาให้ตัวความดำเนินการ หากตัวความไม่ดำเนินการและไม่แจ้ง เหตุขัดข้องภายในกำหนดให้มีหนังสือเตือน และหากตัวความไม่ดำเนินการโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องอีกหรือ ตัวความแจ้งว่าไม่ประสงค์ให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป ให้มีความเห็นและคำสั่งยุติการบังคับคดี หากเห็นสมควรจะแจ้งกระทรวงการคลังทราบด้วยก็ได้

ข้อ ๑๔ งานตอบข้อหารือเกี่ยวกับการบังคับคดี ให้รับเป็นสำนวนตอบข้อหารือและจัดทำสารบบ แยกไว้ต่างหาก ให้อธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ส่งสำนวนไปยังสำนักงานในสังกัด แล้วให้อัยการพิเศษฝ่ายส่งจ่ายสำนวนให้พนักงานอัยการในสำนักงาน

การตอบข้อหารือเกี่ยวกับการบังคับคดีที่สำนักงานการบังคับคดีรับไว้ดำเนินการให้พนักงานอัยการ ทำความเห็นตามลำดับชั้นถึงอธิบดี

ข้อ ๑๕ ให้บันทึกความเห็นและคำสั่งทุกขั้นตอนการดำเนินการบังคับคดีไว้ในแบบความเห็นและ คำสั่ง (อ.ก.๔)

ข้อ ๑๖ ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาสั่ง ในกรณีต่อไปนี้

- (๑) การไม่รับดำเนินการบังคับคดี หรือการไม่รับดำเนินคดีทางศาล
- (๒) การถอนการยึด การอายัด การขายทอดตลาด การขับไล่หรือรื้อถอน และการยุติการบังคับคดี ตามข้อ ๑๓ และข้อ ๒๔

(๓) การส่งเรื่องคืนตัวความ

(๔) การถอนคำร้องตั้งต้นคดีตามข้อ ๓๐

(๕) การส่งเรื่องให้สำนักงานคดีดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีหรือดำเนินคดีตามข้อ ๒๕

ข้อ ๑๗ ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเสนอความเห็นต่ออัยการพิเศษฝ่ายเพื่อพิจารณาและมีคำสั่งให้ตรวจสอบสถานะและทรัพย์สินของลูกหนี้

เมื่อเห็นสมควรพนักงานอัยการอาจเสนออัยการพิเศษฝ่ายเพื่อมีคำสั่งให้ตรวจสอบสถานะหรือตรวจสอบทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ชั่วคราวก็ได้

ข้อ ๑๘ ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พนักงานอัยการอาจแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน สอบปากคำพยานบุคคล ออกคำสั่งเรียกบุคคลใดมาให้การต่อพนักงานอัยการ ออกคำสั่งให้ส่งพยานหลักฐาน เอกสารหรือวัตถุ และดำเนินการอื่นตามที่เห็นสมควรรวมทั้งอาจแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ทั้งนี้ ถ้าผู้ที่ได้รับคำสั่งนั้นเป็นคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหา บุคคลดังกล่าวจะไม่มาหรือไม่ให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งพยานหลักฐาน เอกสาร หรือวัตถุตามที่เรียกก็ได้

หากบุคคลผู้ถูกคำสั่งเรียกของพนักงานอัยการตามวรรคหนึ่งไม่มาพบหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งและมีเหตุเชื่อว่าลูกหนี้มีทรัพย์สินที่ต้องถูกบังคับมากกว่าที่พนักงานอัยการทราบ และบุคคลดังกล่าวอยู่ในฐานะที่จะให้ถ้อยคำอันเป็นประโยชน์ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อขอให้ศาลออกหมายเรียกมาทำการไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้

ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อดำเนินการตามวรรคสอง ไม่ลบล้างความผิดอาญาของบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับการฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานอัยการตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๙ ให้พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่บังคับคดีตรวจสอบสถานะของลูกหนี้ โดยมีหนังสือเชิญลูกหนี้หรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลซึ่งเป็นลูกหนี้มาพบเพื่อทราบถึงสถานภาพปัจจุบันของลูกหนี้ ตลอดจนประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ ในกรณีจำเป็นให้ออกไปพบลูกหนี้ และหากเห็นสมควรจะให้ตัวความหรือผู้รับมอบอำนาจในการบังคับคดีของตัวความร่วมไปพบลูกหนี้ด้วยก็ได้ กรณีที่ลูกหนี้ประสงค์จะชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนหรือผ่อนชำระ ถ้าลูกหนี้ยินยอมบันทึกข้อเสนอดังกล่าวให้ลูกหนี้ทำบันทึกข้อเสนอโดยลงลายมือชื่อฝ่ายเดียวไว้เป็นหลักฐาน แล้วเสนออัยการพิเศษฝ่ายเพื่อแจ้งตัวความพิจารณา ทั้งนี้ การตรวจสอบสถานะของลูกหนี้ยังคงต้องดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีเหตุที่ไม่สามารถบังคับคดีเพื่อชำระหนี้ได้อีก

หากไม่พบตัวลูกหนี้ ให้แสวงหาข้อมูลที่เป็นไปเพื่อทราบสถานที่ที่จะสามารถไปพบตัวลูกหนี้ การตรวจสอบสถานะและทรัพย์สินของลูกหนี้ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๒๐ ข้อมูลลูกหนี้และทรัพย์สินของลูกหนี้ให้ลงไว้ในระบบฐานข้อมูลลูกหนี้ และถือว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้ในทางราชการห้ามมิให้เปิดเผย การดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับข้อมูลดังกล่าวให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อ ๒๑ การลงนามในหนังสือเกี่ยวกับการบังคับคดีถึงหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลภายนอกให้อัยการพิเศษฝ่ายเป็นผู้ลงนาม เว้นแต่หนังสือไม่รับดำเนินการ หนังสือตอบข้อหารือ หรือหนังสือถึงอธิบดีหน่วยงานอื่น ปลัดกระทรวง หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ให้อธิบดีเป็นผู้ลงนาม สำหรับหนังสือถึงรัฐมนตรีให้เสนออัยการสูงสุดเพื่อพิจารณา ลงนาม

ข้อ ๒๒ ส่วนงานบังคับคดีทุกประเภทซึ่งมีไต่กรณีที่มีการดำเนินคดีทางศาล หากสำนวนใดยังไม่มีคำสั่งรับหรือไม่รับดำเนินการบังคับคดี หรือยังไม่มีความเห็นตอบข้อหารือ ถือเป็นสำนวนค้างที่ต้องรายงานตามลำดับชั้นถึงอธิบดีทุกเดือน หากดำเนินการไม่เสร็จภายในสามเดือนนับแต่วันรับสำนวนให้รายงานชี้แจงเหตุขัดข้องตามลำดับชั้นถึงอธิบดี และให้ผู้รับรายงานพิจารณาดำเนินการตรวจสอบเพื่อหาทางเร่งรัด หรือกำหนดแนวทางแก้ไขตามที่เห็นสมควร แล้วรายงานให้อัยการสูงสุดทราบ

ส่วนงานบังคับคดีที่มีการดำเนินคดีทางศาล การรายงานเหตุสำนวนค้างให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่ง หรือคดีปกครอง แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม

ให้บันทึกในรายงานบัญชีสำนวนค้างให้ปรากฏด้วยว่าคดีจะสิ้นสุดระยะเวลาบังคับคดีเมื่อใด

หมวด ๑

การบังคับคดีแพ่ง

ข้อ ๒๓ เมื่อพนักงานอัยการได้ผลการตรวจสอบสถานะหรือตรวจสอบทรัพย์สินของลูกหนี้แล้วพบว่าสามารถที่จะบังคับคดีนำเงินมาชำระหนี้ได้ ให้เสนอความเห็นต่ออัยการพิเศษฝ่ายเพื่อส่งข้อมูลและแจ้งให้ตัวความดำเนินการยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี วางค่าใช้จ่ายและนัดเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการโดยให้แจ้งวันนัดดังกล่าว ให้พนักงานอัยการทราบโดยเร็ว

หากพบว่าทรัพย์สินของลูกหนี้มีบุริมสิทธิหรือภาระติดพันอื่นใด ให้ตรวจสอบรายละเอียดพร้อมประมาณการค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมเสนอความเห็นต่ออัยการพิเศษฝ่ายเพื่อแจ้งตัวความพิจารณา ถ้าตัวความประสงค์จะบังคับคดีให้ตัวความยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี วางค่าใช้จ่ายและนัดเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการ โดยให้แจ้งวันนัดดังกล่าวให้พนักงานอัยการทราบโดยเร็ว

กรณีตัวความไม่แจ้งผลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองภายในระยะเวลาอันสมควร ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งเตือนตัวความ ถ้าตัวความไม่แจ้งผลให้ทราบอีก ให้รายงานอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาแจ้งกระทรวงการคลังทราบต่อไป

๘

เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดี หากเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนและไม่อาจรอให้ตัวความดำเนินการได้ ให้พนักงานอัยการดำเนินการไปได้เท่าที่จำเป็นแก่กรณี แล้วแจ้งตัวความทราบด้วย

ในการบังคับคดี หากต้องมีการดำเนินคดีทางศาล ให้สำนักงานการบังคับคดีเป็นผู้ดำเนินการ

ข้อ ๒๔ ให้อธิบดีพิจารณาสั่งยุติการบังคับคดี ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ลูกหนี้ชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว
- (๒) ลูกหนี้พ้นความรับผิดที่จะต้องชำระหนี้แล้ว
- (๓) พ้นระยะเวลาการบังคับคดีตามกฎหมาย
- (๔) ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินที่จะชำระหนี้
- (๕) มีเหตุอื่นที่แสดงว่าลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้
- (๖) ตัวความมีหนังสือแจ้งไม่ประสงค์ให้บังคับคดีอีกต่อไป

เมื่อมีคำสั่งยุติการบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง (๔) (๕) หรือ (๖) แล้ว ภายในระยะเวลาการบังคับคดีและยังสามารถบังคับคดีได้ หากปรากฏว่าลูกหนี้มีทรัพย์สินที่จะชำระหนี้ได้ หรือมีเหตุที่แสดงว่าลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ หรือได้รับแจ้งจากตัวความว่ายังประสงค์ให้บังคับคดีกับลูกหนี้ ให้ยกเรื่องขึ้นดำเนินการบังคับคดีต่อไป

การสั่งยุติการบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง (๔) (๕) หรือ (๖) หากมีเหตุที่จะฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายได้ ให้แจ้งตัวความเพื่อพิจารณา

ข้อ ๒๕ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีของสำนักงานการบังคับคดี หากมีเหตุอันสมควรเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว สำนักงานการบังคับคดีอาจมอบหมายให้สำนักงานคดีอื่นดำเนินการแทนในบางเรื่องก็ได้

กรณีที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีหรือดำเนินคดีทางศาลในจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานคร สำนักงานการบังคับคดีอาจมอบหมายให้สำนักงานคดีในต่างจังหวัดดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีหรือดำเนินคดีแทนก็ได้ และให้สำนักงานคดีที่ได้รับมอบหมายลงสารบบส่งจ่ายสำนวนให้พนักงานอัยการ เมื่อดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีหรือดำเนินคดีเป็นประการใดให้รายงานสำนักงานการบังคับคดีทราบทุกเดือน จนกว่าจะดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีหรือดำเนินคดีเสร็จสิ้น ทั้งนี้ สำนักงานการบังคับคดีมีหน้าที่ติดตามและรับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวต่อไป

ในกรณีมีปัญหาข้อขัดข้องให้เสนออัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาสั่งการ

ข้อ ๒๖ กรณีที่ตัวความนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินของลูกหนี้ชำระหนี้ตามคำพิพากษาให้มีเจ้าหน้าที่บังคับคดีร่วมไปกับตัวความเพื่อให้ความช่วยเหลือ ปรีक्षाหรือแนะนำเกี่ยวกับการยึดทรัพย์ รักษาทรัพย์ หรือการบังคับอื่นใดเกี่ยวกับการบังคับคดี ทั้งนี้ เมื่อเห็นสมควร พนักงานอัยการอาจร่วมไปด้วยก็ได้เพื่อควบคุมดูแลให้การบังคับคดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อ ๒๗ เมื่อมีกรณีที่ต้องอายัดทรัพย์สิน ให้พนักงานอัยการเสนอความเห็นต่ออัยการพิเศษฝ่ายเพื่อพิจารณาและลงนามในหนังสือแจ้งตัวความดำเนินการอายัดทรัพย์สินโดยเร็ว แล้วเสนออธิบดีเพื่อทราบ

ข้อ ๒๘ การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้พนักงานอัยการแนะนำตัวความหรือผู้รับมอบอำนาจเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการได้รับเงินมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา และให้ตัวความหรือผู้รับมอบอำนาจนั้นเป็นผู้ตัดสินใจ

การขายทอดตลาดทรัพย์สินแต่ละครั้งที่มีราคาประเมินของเจ้าพนักงานบังคับคดีต่ำกว่าห้าแสนบาท พนักงานอัยการอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่บังคับคดีดำเนินการก็ได้

ข้อ ๒๙ การขอให้ขับไล่ออกจากสถานที่หรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ให้พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่บังคับคดีร่วมกับตัวความหรือผู้รับมอบอำนาจดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๐ ในการบังคับคดี หากมีการร้องขัดทรัพย์หรือมีการร้องขอเฉลี่ยทรัพย์หรือกรณีอื่นที่จะต้องมีการดำเนินคดีทางศาล เช่น กรณีเจ้าหนี้บุริมสิทธิขอรับชำระหนี้ก่อน ให้สำนักงานคดีที่รับเรื่องส่งเรื่องให้สำนักงานการบังคับคดีดำเนินการโดยเร็ว ในกรณีเร่งด่วนเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายให้สำนักงานคดีที่รับเรื่องไว้ดำเนินการไปก่อนตามที่เห็นสมควร

เมื่อสำนักงานการบังคับคดีได้รับเรื่องแล้ว ให้ลงรับในสารบบเป็นสำนวนใหม่ หากมีสำนวนเดิมอยู่แล้วให้นำไปพ่วงกับสำนวนเดิม

การพิจารณาดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้นำระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งหรือระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีปกครองมาใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๓๑ วิธีปฏิบัติในเรื่องค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีของพนักงานอัยการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยค่าธรรมเนียมการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ

กรณีต้องชำระค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี ให้มีหนังสือแจ้งตัวความทราบเพื่อนำเงินไปชำระ

ข้อ ๓๒ ให้อัยการพิเศษฝ่ายมีหนังสือแจ้งตัวความให้ตรวจสอบการวางเงินต่อศาลหรือสำนักงาน
วางทรัพย์ในระหว่างการบังคับคดีและดำเนินการรับเงิน แล้วแจ้งผลการดำเนินการให้สำนักงานการบังคับคดี
ทราบโดยเร็ว

ข้อ ๓๓ หากตัวความได้รับชำระค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนและหรือค่าทนายความจากการชำระหนี้
ให้อัยการพิเศษฝ่ายแจ้งตัวความให้ส่งค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนและหรือค่าทนายความโดยปฏิบัติตามระเบียบ
สำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยค่าธรรมเนียมการดำเนินคดีแพ่ง

ข้อ ๓๔ เมื่อการบังคับคดีเสร็จสิ้นให้แจ้งผลการบังคับคดีให้ตัวความทราบ

ข้อ ๓๕ ส่วนบังคับคดีที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้มีความเห็นควรเก็บรอหรือทำลาย เสนอต่อ
อัยการพิเศษฝ่ายภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้นำดำเนินการแล้วเสร็จเพื่อพิจารณาสั่งก่อนส่งเก็บต่อไป

ข้อ ๓๖ ส่วนที่มีคำสั่งตามข้อ ๓๕ เมื่อพ้นกำหนด ๒ ปี หากไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเก็บส่วนไว้
เพื่อการศึกษา ให้ทำการสำรวจเพื่อทำลายและมีคำสั่งให้ทำลาย

วิธีการทำลายส่วนให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่ง

หมวด ๒

การบังคับคดีปกครอง

ข้อ ๓๗ ให้สำนักงานการบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีปกครองแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ
ซึ่งพนักงานอัยการได้รับดำเนินคดีให้และมีเหตุต้องบังคับคดีตามหมายบังคับคดีของศาลปกครอง

ในการบังคับคดีปกครอง ให้นำความในหมวด ๑ ว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง มาใช้โดยอนุโลม

หมวด ๓

การบังคับคดีแพ่งเกี่ยวกับคดีอาญา

ข้อ ๓๘ ให้สำนักงานการบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีแพ่งเกี่ยวกับคดีอาญาตามคำพิพากษาหรือ
คำสั่งในคดีอาญาแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นเจ้านี่ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่พนักงาน
อัยการเป็นโจทก์ และศาลได้ออกหมายบังคับคดีแล้ว

การบังคับคดีแพ่งเกี่ยวกับคดีอาญาตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์
ให้นำความในหมวด ๑ ว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง มาใช้โดยอนุโลม

หมวด ๔

การบังคับคดียึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับตามคำพิพากษา

ข้อ ๓๙ กรณีที่จำเลยเป็นบุคคลธรรมดา เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษปรับแล้วจำเลยไม่ชำระค่าปรับ และไม่ได้ถูกกักขังแทนค่าปรับ หรือทำงานบริการสังคม หรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับจนครบตาม คำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือกรณีที่จำเลยเป็นนิติบุคคลไม่ชำระค่าปรับ ให้ดำเนินการยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับ ตามคำพิพากษา ไม่ว่าคดีนั้นจะเป็นคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์หรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๔๐ ให้สำนักงานการบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีอาญาเฉพาะในส่วนของการยึดทรัพย์สิน ใช้ค่าปรับตามคำพิพากษา ในกรณีที่ศาลได้ออกหมายบังคับคดีแล้ว

ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์และศาลยังไม่ได้ออกหมายบังคับคดี ให้พนักงานอัยการสำนักงานคดี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีดำเนินการ ยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับ โดยระบุขอให้ศาลแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีเป็นผู้ดำเนินการ

เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้สำนักงานคดีส่งสำเนาหมายบังคับคดีพร้อมสำเนาคำพิพากษาและ เอกสารที่จำเป็นแก่การบังคับคดี เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หรือหนังสือรับรอง การจดทะเบียนนิติบุคคลของจำเลยไปยังสำนักงานการบังคับคดีโดยเร็วเพื่อพิจารณาดำเนินการ

กรณีที่สำนักงานการบังคับคดีได้รับสำเนาหมายบังคับคดีนอกเหนือจากวรรคสาม ให้สำนักงาน การบังคับคดีรับไว้พิจารณาดำเนินการ

เมื่อสำนักงานการบังคับคดีได้รับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการตามวรรคสามและวรรคสี่แล้ว ให้ปฏิบัติ ตามความในข้อ ๑๑ ของระเบียบนี้โดยอนุโลม

ข้อ ๔๑ เมื่อตรวจสอบพบว่าทรัพย์สินของจำเลยที่สามารถยึดมาใช้ค่าปรับได้ ให้ยื่นคำแถลงพร้อม รายละเอียดของทรัพย์สินต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดี และขอให้ศาลสั่งยึดทรัพย์สินดังกล่าวใช้ค่าปรับหรือ แจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีทำการยึดทรัพย์สินดังกล่าวใช้ค่าปรับ ทั้งนี้ พนักงานอัยการอาจแถลง ต่อศาลเพื่อขอให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ศาลร่วมไปดำเนินการเกี่ยวกับการยึดทรัพย์ รักษาทรัพย์ หรือการบังคับอื่นใด เกี่ยวกับการบังคับคดีด้วยก็ได้

ในกรณีที่หมายบังคับคดีของศาลระบุได้ความว่าให้พนักงานอัยการเป็นผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดี ไปดำเนินการยึดทรัพย์สิน ให้พนักงานอัยการมอบหมายเจ้าหน้าที่บังคับคดีและเจ้าหน้าที่ศาลตามวรรคหนึ่ง (ถ้ามี) ร่วมไปกับเจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดี นำยึดทรัพย์ รักษาทรัพย์ หรือการบังคับอื่นใด เกี่ยวกับการบังคับคดีตามที่พนักงานอัยการเห็นสมควร

ในการบังคับคดียึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับตามคำพิพากษา ให้นำความในหมวด ๑ ว่าด้วยการบังคับคดีแพ่งมาใช้โดยอนุโลม

นอกจากการดำเนินการตามข้อ ๑๘ แล้ว หากไม่พบทรัพย์สินของจำเลย ให้ยื่นคำแถลงต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีเรียกตัวจำเลยหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลจำเลยมาทำการไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลย หากจำเลยเป็นบุคคลธรรมดาไม่มีทรัพย์สินที่ยึดใช้ค่าปรับได้ ให้ขอศาลมีคำสั่งกักขังด้วย

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสี่แล้ว หากจำเลยเป็นบุคคลธรรมดาไม่ชำระค่าปรับและไม่ได้ถูกกักขังแทนค่าปรับ หรือทำงานบริการสังคม หรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับจนครบตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือกรณีที่จำเลยเป็นนิติบุคคลไม่ชำระค่าปรับจนครบตามคำพิพากษา ให้ดำเนินการไปจนกว่าจะมีเหตุที่ไม่สามารถยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับได้อีก

หมวด ๕

การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาลและประกันรับสิ่งของไปดูแลรักษา

ข้อ ๔๒ เพื่อเป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการอำนวยความสะดวก การรักษาผลประโยชน์ของรัฐ ในการบังคับคดีที่ศาลออกหมายบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบสัญญาประกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรณีผิดสัญญาประกันต่อศาล และกรณีผิดสัญญาประกันการรับสิ่งของไปดูแลรักษา ให้นำความในหมวด ๑ ว่าด้วยการบังคับคดีแพ่งมาใช้โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายจุลสิงห์ วสันตสิงห์)

อัยการสูงสุด

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด
ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๗

ด้วยประกาศคณะกรรมการอัยการ เรื่อง การแบ่งหน่วยงาน และการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานภายในของสำนักงานอัยการสูงสุด (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดให้มีสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดให้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การบังคับคดีแพ่ง คดีปกครอง และคดีอาญาเฉพาะในส่วนของการยึดทรัพย์สินค้าปรับตามคำพิพากษาตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุดในเขตท้องที่จังหวัดที่รับผิดชอบ เพื่อให้การปฏิบัติของสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และวรรคสี่ ประกอบมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๔ ประกอบกับมาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อัยการสูงสุดจึงออกระเบียบ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสาม ของข้อ ๗ แห่งระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดจัดทำสารบบบังคับคดีแยกไว้ต่างหาก”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสอง ของข้อ ๒๕ แห่งระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กรณีที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีหรือดำเนินคดีทางศาลในจังหวัดอื่นนอกเขตรับผิดชอบสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายอาจเสนอสำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดอาจเสนอสำนักงานอัยการภาค เพื่อพิจารณามอบหมายให้สำนักงานการบังคับคดีหรือสำนักงานอัยการภาค แล้วแต่กรณีดำเนินการมอบหมายให้สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายหรือสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีหรือดำเนินคดีแทนก็ได้ และให้สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายหรือสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิ

และช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดที่ได้รับมอบหมายลงสารบส่งจ่ายสำนวนให้พนักงานอัยการ เมื่อดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีหรือดำเนินคดีเป็นประการใดให้รายงานสำนักงานที่มอบหมายทราบ ทุกเดือน จนกว่าจะดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีหรือดำเนินคดีเสร็จสิ้น ทั้งนี้ สำนักงานที่มอบหมาย มีหน้าที่ติดตามและรับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวต่อไป”

ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๖ การบังคับคดีในจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานคร ข้อ ๔๓ และข้อ ๔๔ แห่งระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕

“หมวด ๖

การบังคับคดีในจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๔๓ ให้นำความในระเบียบนี้มาใช้บังคับกับการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีในจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานครโดยอนุโลม ทั้งนี้ คำว่า “สำนักงานการบังคับคดี” ให้หมายถึง “สำนักงานอัยการภาค” “อธิบดี” ให้หมายถึง “อธิบดีอัยการภาค” “รองอธิบดี” ให้หมายถึง “รองอธิบดีอัยการภาค” “อัยการพิเศษฝ่าย” ให้หมายถึง “อัยการจังหวัดคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดี”

กรณีต้องเสนอสำนวนต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงผู้ที่พิจารณาสั่ง ให้เสนอต่ออัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายภาคเพื่อเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นพิจารณาสั่ง

ข้อ ๔๔ ให้อัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายภาคเป็นผู้ปฏิบัติงานกลั่นกรองงานเกี่ยวกับการบังคับคดีของสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัด เพื่อเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อพิจารณาสั่งการตามระเบียบนี้ ทั้งนี้ อัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายภาคมิใช่ผู้พิจารณาสั่งได้”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายอรรถพล ไญ้ส่วง)

อัยการสูงสุด

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด
ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้การปฏิบัติราชการของพนักงานอัยการในการบังคับคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และวรรคสี่ ประกอบมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ อัยการสูงสุดจึงออกระเบียบดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ลูกหนี้” ในข้อ ๓ ของระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ลูกหนี้” หมายความว่า ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ผู้ที่ต้องชำระเงินตามคำสั่งศาล ในกรณีอื่น กับให้หมายความรวมถึงผู้ประกันในคดีอาญากรณีผิดสัญญาประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล และผู้ต้องโทษปรับในคดีอาญาที่ไม่ชำระค่าปรับตามคำพิพากษาด้วย”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๖ ของระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามระเบียบนี้ ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง คดีปกครอง คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีอาญาแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ที่พนักงานอัยการได้รับดำเนินคดีให้ กับดำเนินการตามที่พนักงานอัยการเห็นสมควรเกี่ยวกับการบังคับคดีอาญา เฉพาะในส่วนของการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษา การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาล รวมทั้งให้ความร่วมมือในชั้นการบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกันรับสิ่งของไปดูแลรักษา และกรณีไม่ชำระเงินตามคำสั่งศาลในกรณีอื่นด้วย”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกชื่อของหมวด ๔ การบังคับคดียึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับตามคำพิพากษา และความในข้อ ๓๙ ข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ ของระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๔

การบังคับคดียึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษา

ข้อ ๓๙ ให้สำนักงานการบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีอาญาเฉพาะในส่วนของการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาในกรณีที่ศาลได้ออกหมายบังคับคดีแล้ว ไม่ว่าคดีนั้นจะเป็นคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์หรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๔๐ ในคดีที่สำนักงานคดีได้รับสำเนาหมายบังคับคดีจากศาล ให้สำนักงานคดีส่งสำเนาหมายบังคับคดี พร้อมสำเนาคำพิพากษาและเอกสารในสำนวนคดีที่จำเป็นแก่การบังคับคดี เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลของผู้ต้องโทษปรับไปยังสำนักงานการบังคับคดี โดยเร็วเพื่อพิจารณาดำเนินการ

เมื่อสำนักงานการบังคับคดีได้รับเอกสารตามวรรคหนึ่งจากศาลหรือจากสำนักงานคดี แล้วแต่กรณี ให้รับไว้พิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ การลงสารบบความ การลงบัญชีจ่ายสำนวน การส่งจ่ายสำนวนการเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการ หรือเจ้าหน้าที่บังคับคดี การให้เจ้าหน้าที่บังคับคดีตรวจพิจารณาเอกสารในสำนวน การทำความเข้าใจในการดำเนินการบังคับคดี และการรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้นำข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ ของระเบียบนี้มาใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๔๑ กรณีที่พบว่าผู้ต้องโทษปรับถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือถูกพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือศาลมีคำสั่งให้พ้นจากการ ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ทำแผน แล้วแต่กรณี ให้นำส่งเงินเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดี ภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ และหากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ทำแผนไม่ดำเนินการภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ทำแผน นำส่งเงินเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาต่อไป

ข้อ ๔๑/๑ การตรวจสอบหาทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับเพื่อบังคับคดี ตามความในหมวดนี้ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของอัยการสูงสุด

เมื่อตรวจสอบพบว่า มีทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับตามวรรคหนึ่งที่สามารถ ยึดหรืออายัดเพื่อใช้ค่าปรับได้ ให้เสนอความเห็นต่ออัยการพิเศษฝ่ายเพื่อมีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดี พร้อมส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สิน ของผู้ต้องโทษปรับและขายทอดตลาดเพื่อใช้ค่าปรับโดยเร็ว และให้มีหนังสือแจ้งศาลที่ออกหมายบังคับคดีทราบด้วย

หากตรวจสอบแล้วพบว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับถูกเจ้าพนักงานบังคับคดียึดหรืออายัดไว้ก่อนแล้วไม่ว่ากรณีใด ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนำส่งเงินเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาต่อไป

ข้อ ๔๑/๒ ในการบังคับคดียึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษา ให้นำความในหมวด ๑ ว่าด้วยการบังคับคดีแห่งมาใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๔๑/๓ หากตรวจสอบแล้วไม่พบทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องของผู้ต้องโทษปรับที่สามารถยึดหรืออายัดเพื่อใช้ค่าปรับได้ หรือพบทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องของผู้ต้องโทษปรับแต่ไม่เพียงพอในการบังคับคดีเพื่อใช้ค่าปรับ ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อมีคำสั่งเรียกตัวผู้ต้องโทษปรับหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลผู้ต้องโทษปรับมาทำการไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินและสิทธิเรียกร้องของผู้ต้องโทษปรับ หากผู้ต้องโทษปรับเป็นบุคคลธรรมดาไม่มีทรัพย์สินและสิทธิเรียกร้อง หรือมีไม่เพียงพอที่จะยึดหรืออายัดเพื่อใช้ค่าปรับได้ ให้ขอศาลมีคำสั่งกักขังแทนค่าปรับด้วย

ข้อ ๔๑/๔ เมื่อดำเนินการตามความในหมวดนี้แล้ว หากผู้ต้องโทษปรับเป็นบุคคลธรรมดาไม่ชำระค่าปรับและไม่ได้ถูกกักขังแทนค่าปรับ หรือถูกกักขังหรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับยังไม่ครบตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือกรณีผู้ต้องโทษปรับเป็นนิติบุคคลไม่ชำระค่าปรับจนครบตามคำพิพากษาให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีเหตุที่ไม่สามารถยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับได้อีก"

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกชื่อของหมวด ๕ การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาลและประกันรับสิ่งของไปดูแลรักษา และความในข้อ ๔๒ ของระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๕

การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาล

ข้อ ๔๒ สัญญาประกันต่อศาลตามหมวดนี้หมายความว่า สัญญาประกันที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กรณีที่ต้องมีการบังคับคดีเพราะผิดสัญญาประกันตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้ออกหมายบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันแล้วให้สำนักงานการบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีตามสัญญาประกัน ไม่ว่าคดีนั้นจะเป็นคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์หรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๔๒/๑ ในคดีที่สำนักงานคดีได้รับสำเนาหมายบังคับคดีจากศาล ให้สำนักงานคดีส่งสำเนาหมายบังคับคดีพร้อมสำเนาคำสั่งศาลและเอกสารที่จำเป็นแก่การบังคับคดี เช่น สำเนาสัญญาประกันและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาประกัน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันไปยังสำนักงานการบังคับคดีโดยเร็วเพื่อพิจารณาดำเนินการ

เมื่อสำนักงานการบังคับคดีได้รับเอกสารตามวรรคหนึ่งจากศาลหรือจากสำนักงานคดี แล้วแต่กรณี ให้รับไว้พิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ การลงสารบบความ การลงบัญชีจ่ายสำนวน การส่งจ่ายสำนวนการเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการ หรือเจ้าหน้าที่บังคับคดี การให้เจ้าหน้าที่บังคับคดีตรวจพิจารณาเอกสารในสำนวน การทำความเข้าใจในการดำเนินการบังคับคดี และการรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้นำข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ ของระเบียบนี้มาใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๔๒/๒ กรณีที่ได้รับแจ้งหรือหากพบว่าบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือศาลมีคำสั่งให้พ้นจากการ ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งศาลที่ออกหมายบังคับคดีโดยเร็ว เพื่อให้สามารถยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ภายในกำหนดระยะเวลาตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

ข้อ ๔๒/๓ กรณีที่ศาลแจ้งให้พนักงานอัยการดำเนินการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่บุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันนำมาวางเป็นหลักประกันต่อศาล ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งศาลที่ออกหมายบังคับคดี เพื่อให้ดำเนินการส่งทรัพย์สินหรือหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้นไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุยกเว้นการตรวจสอบสถานะหรือตรวจสอบทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกัน เว้นแต่กรณีอยู่ระหว่างศาลบังคับหลักประกัน พนักงานอัยการอาจเสนออัยการพิเศษฝ่ายเพื่อให้จัดการตรวจสอบทรัพย์สินไว้ชั่วคราวได้

เมื่อตรวจสอบพบว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันนอกเหนือจากทรัพย์สินที่นำมาวางเป็นหลักประกันต่อศาลที่สามารถยึดหรืออายัดเพื่อชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลได้ ให้เสนอความเห็นต่ออัยการพิเศษฝ่ายและมีหนังสือแจ้งศาลที่ออกหมายบังคับคดี พร้อมส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ดำเนินการแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องอื่นและขายทอดตลาด หากศาลเห็นว่าการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่นำมาวางเป็นหลักประกันแล้วไม่เพียงพอต่อการชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาล

หากตรวจสอบแล้วพบว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันนอกเหนือจากทรัพย์สินที่นำมาวางเป็นหลักประกันต่อศาล ถูกเจ้าพนักงานบังคับคดียึดหรืออายัดไว้ก่อนแล้ว ไม่ว่ากรณีใด ให้เสนอความเห็นต่ออัยการพิเศษฝ่ายและมีหนังสือแจ้งศาลที่ออกหมายบังคับคดีพร้อมส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว เพื่อให้ศาลพิจารณาร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ได้ภายในกำหนดระยะเวลาตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หากศาลเห็นว่าการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่นำมาวางเป็นหลักประกันแล้วไม่เพียงพอต่อการชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาล

ข้อ ๔๒/๔ ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้นำความในหมวด ๑ ว่าด้วยการบังคับคดีแพ่งมาใช้โดยอนุโลม

(๑) เมื่อได้รับแจ้งจากศาลว่า ในกรณีสัญญาประกันต่อศาลไม่มีหลักประกันและบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันยังมีได้ชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลหรือชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน

(๒) เมื่อได้รับแจ้งจากศาลว่า การบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่นำมาวางต่อศาลเพื่อเป็นหลักประกันตามข้อ ๔๒/๓ แล้วได้เงินไม่เพียงพอต่อการชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาล และบุคคลซึ่งต้อง

รับผิดชอบตามสัญญาประกันยังมีได้ชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลหรือชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน

(๓) กรณีสัญญาประกันต่อศาลที่มีบุคคลเป็นประกันหรือหลักประกัน โดยบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันไม่ได้ทำหนังสือยินยอมให้หักเงินเดือนไว้ต่อศาล และบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันยังมีได้ชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลหรือชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน

ข้อ ๔๒/๕ กรณีที่มีการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันที่มีบุคคลเป็นประกันหรือหลักประกัน โดยแสดงหลักทรัพย์สินหรือหลักฐานอื่นในลักษณะเดียวกัน และบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันได้ทำหนังสือยินยอมให้หักเงินเดือนไว้ต่อศาล ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อให้ต้นสังกัดของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันดำเนินการหักเงินเดือนของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันเพื่อชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลต่อไป

ข้อ ๔๒/๖ กรณีที่มีการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันในกรณีสัญญาประกันต่อศาลที่มีหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัย ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเพื่อให้แจ้งบริษัทประกันภัยตามหนังสือรับรองซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันเพื่อชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลต่อไป

ข้อ ๔๒/๗ กรณีไม่มีทรัพย์สินวางเป็นหลักประกัน เมื่อตรวจสอบพบว่าบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันมีทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่สามารถยึดหรืออายัดเพื่อชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาล ให้เสนอความเห็นต่ออัยการพิเศษฝ่ายและมีหนังสือแจ้งศาลที่ออกหมายบังคับคดี พร้อมส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำเนินการแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเหล่านั้น และขายทอดตลาดชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลโดยเร็ว

หากตรวจสอบแล้วพบว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันถูกเจ้าพนักงานบังคับคดียึดหรืออายัดไว้ก่อนแล้วไม่ว่ากรณีใด ให้เสนอความเห็นต่ออัยการพิเศษฝ่ายและมีหนังสือแจ้งศาลที่ออกหมายบังคับคดีพร้อมส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว เพื่อให้ศาลพิจารณาร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินได้ภายในกำหนดระยะเวลาตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ข้อ ๔๒/๘ เมื่อดำเนินการตามความในหมวดนี้แล้ว หากบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันยังมีได้ชำระเงินที่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลหรือชำระเงินที่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน ให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีเหตุที่ไม่สามารถยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อชำระเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันตามคำสั่งศาลได้อีก"

ข้อ ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๕/๑ การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกันรับสิ่งของไปดูแลรักษา และกรณีไม่ชำระเงินตามคำสั่งศาลในกรณีอื่น ข้อ ๔๒/๙ ของระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๕

“หมวด ๕/๑

การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกันรับสิ่งของไปดูแลรักษา
และกรณีไม่ชำระเงินตามคำสั่งศาลในกรณีอื่น

ข้อ ๔๒/๙ เพื่อเป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการอำนวยความสะดวก การรักษาผลประโยชน์ของรัฐ ในการบังคับคดีที่ศาลออกหมายบังคับคดีเอาทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดตามสัญญาประกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรณีผิดสัญญาประกันรับสิ่งของไปดูแลรักษา และในการบังคับคดีที่ศาลออกหมายบังคับคดีเอาทรัพย์สินของผู้ที่ต้องชำระเงินตามคำสั่งศาลในกรณีอื่น ให้นำความในหมวด ๑ ว่าด้วยการบังคับคดีแห่งมาใช้โดยอนุโลม”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ลงชื่อ เข้มชัย ชุตินวงศ์
(นายเข้มชัย ชุตินวงศ์)
อัยการสูงสุด

ที่ กค 0406.2/ 1. 46

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม 6 กทม. 10400

16 มีนาคม 2548

เรื่อง ชักข้อความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้
ตามคำพิพากษา
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ
อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0530.7/ ว 107 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงการคลังได้แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและ
สืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ เนื่องจากมีส่วนราชการ
หลายแห่งขออนุมัติจำหน่ายหนี้ตามคำพิพากษาที่สิ้นสุดระยะเวลาบังคับคดี โดยให้เหตุผลว่าลูกหนี้ไม่มี
หลักทรัพย์หรือทรัพย์สินที่จะนำมาบังคับคดีได้ แต่จากการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการสืบหาหลักทรัพย์
หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ส่วนราชการส่งมาประกอบการขออนุมัติจำหน่ายหนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ยังมิได้
ดำเนินการอย่างเต็มความสามารถหรือละเลยไม่ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทางราชการต้อง
ขาดประโยชน์อันพึงได้รับจากการชำระหนี้ตามคำพิพากษาของลูกหนี้เป็นจำนวนมาก จึงเป็นสาเหตุให้
กระทรวงการคลังต้องกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการบังคับคดีและการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของ
ลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลังข้างต้น ซึ่งหลังจาก
กระทรวงการคลังได้แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้
ตามคำพิพากษาดังกล่าวไปแล้ว ส่วนราชการต่าง ๆ ได้แจ้งข้อขัดข้องในการปฏิบัติตาม (4) ที่ให้ส่วนราชการ
ขอความร่วมมือจากธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์หรือบัญชีเงินฝากในธนาคาร
หรือสถาบันการเงินนั้น ๆ โดยธนาคารหรือสถาบันการเงินส่วนใหญ่จะชี้แจงว่าไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้
เนื่องจากเป็นความลับของลูกค้าและขอให้อ้างบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจส่วนราชการในการ
ขอข้อมูลจากธนาคารหรือสถาบันการเงิน นั้น

/กระทรวงการคลัง...

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วขอเรียนดังนี้

1. เจตนารมณ์ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้ส่วนราชการ ขอความร่วมมือจากธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์หรือบัญชีเงินฝากในธนาคารหรือสถาบันการเงิน เนื่องจากหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ที่สามารถนำมาบังคับคดีได้มักจะมีภาระผูกพันหรือเป็นเงินฝากในบัญชีกับธนาคารหรือสถาบันการเงิน ประกอบกับมีลูกหนี้ตามคำพิพากษาของส่วนราชการหลายรายได้ถูกธนาคาร สถาบันการเงินหรือเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องเป็นคดีล้มละลาย และหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินดังกล่าวได้ถูกส่งเข้าจัดการในคดีล้มละลาย แต่ส่วนราชการไม่ได้รับการแปรทรัพย์ เนื่องจากยื่นคำขอรับชำระหนี้ไม่ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ยังมีกรณีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษารายอื่นได้ดำเนินการบังคับคดีกับหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินดังกล่าวไปก่อนที่ส่วนราชการจะบังคับคดี ทำให้ส่วนราชการไม่ได้รับการเฉลี่ยทรัพย์ ซึ่งส่วนหนึ่งมีผลมาจากการละเลยไม่ติดตามสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายและต้องดำเนินการหาตัวผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในหลายกรณี

2. กระทรวงการคลังขอชักชวนความเข้าใจกับส่วนราชการที่มีฐานะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาว่า การบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะต้องดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ ส่วนแนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0530.7/ว 107 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2544 ดังกล่าว เป็นเพียงแนวทางเบื้องต้นเพื่อให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติ หากส่วนราชการใดพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรดำเนินการประการอื่นที่ทำให้ทางราชการได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบังคับคดีกับลูกหนี้ ตามคำพิพากษาก็สามารถดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไป ส่วนการขอความร่วมมือจากธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งเป็นผลมาจากคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาล ส่วนราชการจะต้องส่งสำเนาคำบังคับให้กับธนาคารหรือสถาบันการเงิน โดยอาจดำเนินการเพียงธนาคารหรือสถาบันการเงินซึ่งคาดว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ทำธุรกรรมกับธนาคารหรือสถาบันการเงินนั้น ๆ เช่น ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่เป็นคู่สัญญากับทางราชการและในการทำสัญญาได้ใช้นางสี้อค้าประกันของธนาคารหรือสถาบันการเงินดังกล่าวเป็นหลักประกัน เป็นต้น ส่วนการที่ธนาคารหรือสถาบันการเงินจะให้ความร่วมมือหรือไม่นั้น ย่อมเป็นดุลพินิจของธนาคารหรือสถาบันการเงินแต่ละรายที่จะให้ความร่วมมือในการบังคับคดีให้เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม

3. จากการสืบหาหลักฐานหรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ผ่านมา มักจะไม่ได้ผลในทางปฏิบัติ เนื่องจากส่วนราชการไม่มีหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติหน้าที่นี้โดยตรง ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจะไม่มี ความเชี่ยวชาญและชำนาญในการสืบหาหลักฐานหรือทรัพย์สิน ประกอบกับการบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นภาระต่อเนื่อง โดยจะต้องสืบหาหลักฐานหรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตลอดระยะเวลาสิบปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาทำให้ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เสียไปในการดำเนินคดีและการสืบหาหลักฐานหรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา กระทรวงการคลังอยู่ในระหว่างศึกษาความเป็นไปได้ของการให้เอกชนที่มีความเชี่ยวชาญและชำนาญในการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้ทางราชการได้รับประโยชน์สูงสุดจากการดำเนินคดีและบังคับคดีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามแนวทางข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกอบ สันติยาพงศ์)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายได้และหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง

สำนักความรับผิดชอบทางแพ่ง

กลุ่มพัฒนาและบริหารงานละเมิดและแพ่ง

โทร. 0 2271 1999

Call center 0 2271 0686-90 ต่อ 6415

Email : civilbur@cgd.go.th

ที่ กค 0530.7/ ก.104

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม 6 กท. 10400

๔ ตุลาคม 2544

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการบังคับคดี และสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา
เรียน

ด้วยปรากฏว่าส่วนราชการหลายแห่งได้ขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาอนุมัติจำหน่ายหนี้ตามคำพิพากษาที่สิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดี โดยให้เหตุผลว่าไม่ปรากฏว่าลูกหนี้มีหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินใดที่จะนำมาบังคับคดีชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ ซึ่งจากการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ส่วนราชการได้แจ้งเพื่อประกอบการขออนุมัติจำหน่ายหนี้ดังกล่าวเป็นสวญนั้น ส่วนใหญ่ยังมีได้ดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ หรือละเลยไปตรวจสอบโดยต่อเนื่อง ทำให้ทางราชการต้องขาดประโยชน์อันพึงได้รับการชำระหนี้ตามคำพิพากษาลูกหนี้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้การสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ของส่วนราชการต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ กระทรวงการคลังจึงกำหนดแนวทางเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ กระทรวงการคลังจึงกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการบังคับคดีและการสืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้ส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ทันทีที่มีหมายบังคับคดีแล้ว

2. ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(1) ประสานงานกับกรมที่ดินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์ประเภทสังหาริมทรัพย์ที่ปรากฏรายชื่อลูกหนี้ ครอบครองของลูกหนี้ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ซึ่งอาจนำมาบังคับคดีได้ โดยให้ตรวจสอบตามภูมิสำเนาเดิมที่เคยอยู่อาศัย สถานที่ที่เคยย้ายไปดำรงตำแหน่งและภูมิสำเนาปัจจุบันด้วย

(2) ตรวจสอบทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เรือ หุ่นส่วนในบริษัท หรือหลักประกันการขอใช้ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ โดยประสานงานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่จัดทำทะเบียนควบคุมสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว

(3) สืบหาทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้ในสำนักงาน บ้านพักของลูกหนี้หรือจากครอบครัว หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับอันอาจมีทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ในครอบครอง

(4) ขอความร่วมมือจากธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์หรือบัญชีเงินฝากในธนาคารและสถาบันการเงินนั้นๆ

/(5) ...

(5) ทำเนียบการอื่นใดในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ

3. ให้ส่วนราชการรายงานผลดำเนินการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์ให้กรมบัญชีกลางทราบทุกกระยะ 3 เดือน

4. การขออนุมัติจำหน่ายหนี้ที่ไม่สามารถสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ ส่วนราชการต้องส่งหลักฐานการดำเนินการข้างต้นให้กระทรวงการคลังเพื่อประกอบการพิจารณาขออนุมัติและในกรณีที่ไม่มีพบหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ต้องแจ้งเหตุผลไว้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งหน่วยงานในสังกัดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพันธุ์ นิยมมาแห่มินทร์)

รองปลัดกระทรวงฯ ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง
สำนักกฎหมายและระเบียบ
ส่วนกฎหมายและระเบียบ 7
โทร. 0-2271-0916

